

Van: 5.1.2.E
Verzonden: vrijdag 18 juni 2021 17:08
Aan: 5.1.2.E
Onderwerp: FW: Voor te stellen data aan G12: Programmatuur binnen de WBSO

Ha RVO-collega's,
 Zie onder ter info. Graag vast reserveren in de agenda's.
 Goed weekend.
 Groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: vrijdag 18 juni 2021 17:06
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E (5.1.2.E)
 <5.1.2.E@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Voor te stellen data aan G12: Programmatuur binnen de WBSO

Dag 5.1.2.E

Na evaluatie ziet 29 juni om 15.00 uur goed uit voor een G12 overleg. Na overleg met 5.1.2.E (maandag terug van verlofweek) a.s. maandag zal het denk ik bevestigd worden. Dat wilde ik even melden aan.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

VNO-NCW - MKB-Nederland

E-mail: 5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl
 Telefoon: 070 345 5.1.2.E
 Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB
 Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
 Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Van: 5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>
Verzonden: woensdag 9 juni 2021 15:41
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E A.P.J. de (5.1.2.E)
 <a. 5.1.2.E@minezk.nl>
Onderwerp: FW: Voor te stellen data aan G12: Programmatuur binnen de WBSO

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Hoi 5.1.2.E

In afwezigheid van 5.1.2.E heb ik dit opgepakt, maar nog niet makkelijk om tot data te komen met zo veel betrokken...

Enige opties zijn:

- 29 juni om 13u, waarbij 5.1.2.E aanwezig kan zijn (5.1.2.E van RVO wordt vervangen door 5.1.2.E vanwege verlof)
- 29 juni om 15u, waarbij ik aanwezig zal zijn ipv 5.1.2.E wordt vervangen door 5.1.2.E welke uiterlijk om 15.45 weg moet.

Ik hoop dat dit toch voldoende opties zijn voor de G12-leden.. Zo niet is het denk ik het handigst om met een wat langere lijst aan opties te komen, waarbij de donderdag eigenlijk geen mogelijkheid is, want dan werkt 5.1.2.E niet en als dossierhouder is hij tamelijk essentieel bij dit gesprek.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

Ps. Nu ik je toch mail 😊 Zullen we weer een bijpraat prikken voor 5.1.2.E en mij? Ik kan bijvoorbeeld 24 juni na 14.30 en ben 25 juni nog best flexibel.

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Datum: 1 juni 2021 om 17:12:03 CEST

Aan: 5.1.2.E " <5.1.2.E@minezk.nl>

Kopie: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Voor te stellen data aan G12: Programmatuur binnen de WBSO

Beste 5.1.2.E

Nee helaas niet in de week van 14 juni i.v.m. verlof. Ik heb wel een aantal opties voor eind juni/begin juli.

29 juni tussen 13.00 en 17.00 uur

1 juli om 11.00 uur

Zou mooi zijn als ik 2 of 3 data kan voorstellen aan de G12.
Hoor het graag nog van je.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

VNO-NCW - MKB-Nederland

E-mail: 5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl

Telefoon: 070 34 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>

Verzonden: zondag 30 mei 2021 16:34

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Voor te stellen data aan G12: Programmatuur binnen de WBSO

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Beste 5.1.2.E

Geen van de data komt echt geweldig uit, maar 22 juni om 10.30 lijkt het beste uit te komen. 5.1.2.E kan dan alleen niet aansluiten (wat wel de voorkeur heeft) en vanuit RVO zal ipv 5.1.2.E dan 5.1.2.E aansluiten. We gaan er vanuit dat het overleg digitaal plaats zal vinden.

Er zijn neem ik aan geen opties in de week van 14 juni?

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

Medewerker innovatiebeleid, directie Innovatie&Kennis
DG Bedrijfsleven&Innovatie, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Tel: 06 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: woensdag 26 mei 2021 09:59

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>

Onderwerp: Voor te stellen data aan G12: Programmatuur binnen de WBSO

Beste 5.1.2.E

De volgende datavoorstellen wil ik gaan voorleggen aan de leden van de G12, 5.1.2.i. Ik hoor graag of deze voor jullie (collega's EZK/RVO – 5.1.2.E met collega's 5.1.2.E en 5.1.2.E) ook beschikbaar zijn.

8 juni om 13.00 uur
21 juni om 11.00 uur
22 juni tussen 10.30 en 12.30 uur
23 juni tussen 14.00 en 17.00 uur
24 juni om 09.00 uur en 12.00 uur
Duur meeting 1 uur

Bijpraten met 5.1.2.E over de budgettaire ruimte van de WBSO/indexatie etc. zou mogelijk zijn op 1 juni om 11.00 uur of 4 juni om 13.00 uur (45 min.).

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

E-mail: 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl

Telefoon: 070 349 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: woensdag 26 mei 2021 09:12

Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>; 5.1.2.E
<5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E
5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Hoi 5.1.2.E

Het gesprek met de G12 wordt nu gepland. Wij zien dit als een informele toetsing. Ik kan me voorstellen dat uit die discussie punten naar voren komen die jullie in jullie notitie willen verwerken. Op basis daarvan zouden we dan een consultatie van de achterban kunnen doen (met bijv leden van de Technologiecommissie en leden van onze Werkgroep innovatie).

Nog een andere vraag: kunnen we binnenkort even bijpraten over de budgettaire ruimte van de WBSO / indexatie etc.?

Hartelijke groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>

Verzonden: woensdag 19 mei 2021 14:43

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>; 5.1.2.E
<5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E
5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Hoi 5.1.2.E

Excuus voor de late reactie. Tav je vraag: prima om nav de lijst die vanuit 5.1.2.i wordt opgesteld nog eens door te praten. Ik zou echter wel graag zien dat deze partijen ook aansluiten bij het bredere overleg en daarin zou ik dan ook willen bespreken in hoeverre er (breder) draagvlak is voor de richting die zij voorstaan tav programmatuur. Omdat voor wijzigingen binnen de WBSO breed draagvlak binnen het bedrijfsleven voor ons essentieel is en ik juist in het bredere overleg dus wil horen of hetgeen 5.1.2.i naar voren brengen ook op steun van de andere bedrijven/vertegenwoordigers op steun kan rekenen.

Overigens hecht ik er niet per se aan om het overleg met de G12 te voeren. Het is voor ons vooral van belang dat we inzicht krijgen in welke richting(en) het bedrijfsleven wil qua (wijzigingen rond) de stimulering van programmatuur binnen de WBSO. Het is dus vooral van belang dat er partijen aan tafel zitten die een representatief beeld geven van de wensen/standpunten van het bedrijfsleven op dit terrein. Prima om dat via het G12 overleg te doen, als dit in jouw (VNO/MKB-NL) ogen de beste manier is. G12 is geen doel wil ik maar zeggen, maar een middel. Daarnaast van belang om ook het mkb dus mee te nemen. Ook zouden wij er van voorstander van zijn enkele organisaties die specifiek actief zijn op het terrein van programmatuur te betrekken, zoals opgenomen aan het slot van het stuk dat ik je toestuurde na afloop van ons overleg met 5.1.2.i.

Groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: dinsdag 11 mei 2021 10:22

Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>; 5.1.2.E
<5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E
5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Beste 5.1.2.E

Dank voor de bijlage en weergave van de afspraken. Ik zal:

- Met betrokken partijen afspraken maken over de op te stellen lijst (we zullen hier een apart overleg over voeren met jullie toch? Maar parallel daaraan G12).
- Een vergadering plannen met de G12.

Mochten daar nog andere onderwerpen te agenderen zijn, dan laat ik je dat weten. Wij zullen intern ook nog eens goed naar de definitiekwestie kijken.

Hartelijke groet,

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>

Verzonden: maandag 10 mei 2021 21:47

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>; 5.1.2.E
<5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Hoi 5.1.2.E

Zoals vanochtend toegezegd hierbij voor jou nog een reactie op onderstaande die ik samen met RVO heb gemaakt. Zoals besproken een beetje herhaling van zetten ben ik bang, maar desalniettemin leek het me wel goed om op jullie verzoek in te gaan. Ik laat even aan jou of je het zinvol vindt dit door te sturen aan de andere deelnemers van ons overleg vanochtend. Ik vertrouw erop dat jullie dit vertrouwelijk behandelen.

Ik heb de volgende afspraken genoteerd nav het overleg van vanmorgen. Mocht je je ergens niet in herkennen, laat het dan aub weten:

- 5.1.2.i en 5.1.2.i komen met:

a. Verhaal over vormen van innovatie die wat hen betreft ten onrechte worden afgewezen, waarom ze dat onterecht vinden en onderbouwd met enkele (anonieme) praktijkvoorbeelden

b. Voorbeelden van projecten die voor 2013 (?) werden goedgekeurd en daarna afgekeurd door RVO

- VNO plant een overleg (waarschijnlijk 2^e helft juni) met de aanwezigen in dit overleg, de G12 en vertegenwoordigers van RVO/EZK. Ik laat nog weten deze week wie vanuit EZK/RVO aansluiten. Daarbij agenderen we de volgende zaken:

1. Is er overeenstemming over de reactie van EZK over de onwenselijkheid van de oplossingsrichtingen zoals door de experts voorgesteld
2. In hoeverre is er draagvlak om de door EZK voorgestelde oplossingsrichting op het gebied van AI nader uit te werken
3. Over welke andere door het bedrijfsleven ervaren knelpunten is er (tamelijk brede) consensus dat die bespreking in een expertsessie verdienen. Het moet hier dan gaan om knelpunten die een aanpassing in de wet- en regelgeving vergen en die eerder zijn geconstateerd in de evaluatie of het rapport van de experts.

- De conclusies uit dit gesprek zullen vervolgens ook aan vertegenwoordigers van het mkb worden voorgelegd. Als ze die onderschrijven, plannen we vervolgens een expertsessie op basis van de onderwerpen die uit de sessies met G12 c.s. en die met het mkb naar voren komen die verdere uitwerking verdienen.

Groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: woensdag 31 maart 2021 14:03

Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Beste 5.1.2.E

Zoals eerder ook besproken, bijgaand onze eerste reactie.

Dank voor de mogelijkheid om op de door EZK opgestelde memo met betrekking tot de WBSO programmatuurontwikkeling te kunnen reageren. Binnen VNO-NCW is deze in eerste instantie binnen een beperkte werkgroep besproken (in een volgende fase volgt de G12) en wij komen tot de volgende reactie:

Allereerst zijn we zeer verheugd met het feit dat er door de staatsecretaris in het debat eerder is aangegeven dat er nog een keer gekeken zal worden naar de mogelijkheid tot het verruimen van de criteria voor WBSO- onderdeel programmatuurontwikkeling.

Na de memo aandachtig bestudeerd te hebben valt op, dat in de reactie door EZK zeer uitvoerig wordt ingegaan op het advies van de onafhankelijke experts, maar er helaas minder aandacht wordt besteed aan de bevindingen uit de WBSO-evaluatie die de experts in eerste instantie trachtten te verbeteren. We zouden het ministerie dan ook willen verzoeken om de cirkel rond te maken en het evaluatierapport te betrekken in haar zoektocht naar een mogelijkheden tot verruiming van de WBSO programmatuurontwikkeling.

Daarnaast zijn wij het met EZK eens dat de door de onafhankelijke experts voorgedragen nieuwe definitie een interessante optie is, maar helaas niet werkbaar zal zijn in de praktijk. Wij zien ook dat een dergelijke aanpak waarschijnlijk tot veel onzekerheid evenals een toename van administratieve lasten zal leiden. Ook bestaat er twijfel in de werkgroep of het focussen op een bepaalde sleuteltechnologie zoals AI, tot een uitkomst zal leiden die recht doet aan de eerder in de evaluatie geuite kritiek op de WBSO-regeling.

In het rapport van de experts is het volgende als kritiekpunt opgenomen: "Het rapport geeft aan dat, in de ogen van een deel van de gebruikers, de huidige systematiek van de WBSO te veel focust op programmeer-technische knelpunten (en onvoldoende op de stappen die hieraan vooraf gaan) en hierop kritisch beoordeeld wordt waardoor veel innovatieve programmatuurontwikkeling niet kwalificeert. Hierbij wordt onder andere bedoeld op projecten die enkel gericht zijn op architectuurontwerp, configuratie, het inrichten en bouwen van systemen met behulp van (low-coding) platformen van derden. Daarnaast wordt het begrip "formele programmeertaal" in de definitie niet door alle betrokken partijen herkend. Ook is er onduidelijkheid wanneer de ontwikkeling van embedded software/besturingssoftware kwalificeert voor de WBSO (bijvoorbeeld bij procesinnovaties in de maakindustrie)."

Ons verzoek aan EZK is dan ook om bovenstaande kritiekpunten alsnog te adresseren, om een duurzame, toekomstbestendige verbetering van de WBSO programmatuurontwikkeling te bewerkstelligen en een definitie te ontwikkelen, die recht doet aan de huidige maatstaf van programmatuurontwikkeling in Nederland. We gaan graag in op het aanbod van het ministerie om te bespreken hoe recht gedaan kan worden aan de kritische geluiden uit het evaluatierapport.

Hartelijke groet,

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>

Verzonden: vrijdag 12 februari 2021 16:42

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

CC: 5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Ha 5.1.2.E

Zoals net besproken en in de herkansing, hierbij een schone versie. Dit is wat ons betreft dus de richting.

Nog een verzoek: zou je de partijen waar je het naar toestuurt willen vragen het stuk niet verder te verspreiden? De Kamer vraagt ons ook regelmatig om een stand van zaken. Omdat we eerst willen weten hoe de partijen die zich in de praktijk met het vraagstuk bezig houden tegen onze visie aankijken, delen we het eerst met jullie. Het zou dan uiteraard vervelend zijn als het dan toch op straat komt te liggen.

Groet en goed weekend,

5.1.2.E

Medewerker innovatiebeleid, directie Innovatie&Kennis
DG Bedrijfsleven&Innovatie, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Tel: 06 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)

Verzonden: dinsdag 9 februari 2021 20:13

Aan: 5.1.2.E < 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

5.1.2.E < 5.1.2.E @minezk.nl>; 5.1.2.E (5.1.2.E)
< 5.1.2.E @minezk.nl>

Onderwerp: Programmatuur binnen de WBSO

Beste 5.1.2.E

Zoals al recent door 5.1.2.E aangekondigd, sturen we je hierbij onze reactie toe op het rapport van de twee externe experts met betrekking tot programmatuur binnen de WBSO. We zouden graag vrijdag a.s. met je bespreken hoe we over dit onderwerp verder met het bedrijfsleven in overleg kunnen treden.

Wat ons betreft is het doel van een eerste bijeenkomst tweeledig. Ten eerste om te toetsen of het bedrijfsleven zich kan vinden in onze reactie en de daarin genoemde acties die we willen/zullen ondernemen nav het rapport. Ten tweede om te verkennen – ervan uitgaande dat het bedrijfsleven deze actie onderschrijft – hoe we de in het stuk genoemde verkenning naar een mogelijke aanpassing binnen de WBSO ten behoeve van hoogwaardige AI-toepassingen, in samenwerking met het bedrijfsleven kunnen uitwerken. We denken dan met name aan welke partijen hierbij betrokken moeten/willen worden en op welke wijze.

We zouden je willen vragen het stuk dus nog even niet te verspreiden tot vrijdag a.s., zodat we dan samen kunnen bespreken hoe en met wie we dit het beste kunnen delen om tot een soepel lopend proces te komen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

Medewerker innovatiebeleid, directie Innovatie&Kennis
DG Bedrijfsleven&Innovatie, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Tel: 5.1.2.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard

ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: donderdag 24 juni 2021 11:32
Aan: 5.1.2.E ; 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E
Onderwerp: FW: Programmatuur binnen de WBSO
Bijlagen: Aanwezigen G12 meeting 29 juni.xlsx

Beste 5.1.2.E en 5.1.2.E

Bijgevoegd de aanwezigen voor het overleg van volgend week.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

VNO-NCW - MKB-Nederland

E-mail: 5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl

Telefoon: 070 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB
 Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
 Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: donderdag 24 juni 2021 10:30
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Onderwerp: FW: Programmatuur binnen de WBSO

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
Verzonden: woensdag 23 juni 2021 17:24
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
Onderwerp: FW: Programmatuur binnen de WBSO

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Hoi 5.1.2.E

Fijn dat het gelukt is om een datum te vinden voor de bijeenkomst met de G12 mbt programmatuur binnen de WBSO.

Ik vroeg me af of jij ondertussen iets hebt ontvangen van 5.1.2.i en 5.1.2.i tav de punten a en b uit onderstaande mail. Naar mijn weten heb ik dat nog niet gezien. Overigens ook niet erg als zij eea eerst de 29^e mondeling toelichten, maar het kan ons wel helpen om hier dan beter op te reageren dan.

Daarnaast vroegen 5.1.2.E en ik ons nog 2 dingen af:

1. Is programmatuur binnen de WBSO de 29^e het enige onderwerp op de agenda, of bespreekt de G12 (zonder ons) ook nog andere onderwerpen?
2. Heb jij al inzicht wie er allemaal aanwezig zullen zijn (bedrijven en namen vertegenwoordigers)? Als je hier een overzichtje van hebt, is dat prettig voor ons, omdat we de G12 niet (goed) kennen.

Groet, 5.1.2.E

PS Is het al nuttig om vast ook (een) bijeenkomst(en) te plannen met de leden van de Technoecommissie en leden van de Werkgroep innovatie?

Van: 5.1.2.E

Verzonden: maandag 10 mei 2021 21:47

Aan: '5.1.2.E' <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Hoi 5.1.2.E

Zoals vanochtend toegezegd hierbij voor jou nog een reactie op onderstaande die ik samen met RVO heb gemaakt. Zoals besproken een beetje herhaling van zetten ben ik bang, maar desalniettemin leek het me wel goed om op jullie verzoek in te gaan. Ik laat even aan jou of je het zinvol vindt dit door te sturen aan de andere deelnemers van ons overleg vanochtend. Ik vertrouw erop dat jullie dit vertrouwelijk behandelen.

Ik heb de volgende afspraken genoteerd nav het overleg van vanmorgen. Mocht je je ergens niet in herkennen, laat het dan aub weten:

- 5.1.2.i en 5.1.2.i komen met:

- a. Verhaal over vormen van innovatie die wat hen betreft ten onrechte worden afgewezen, waarom ze dat onterecht vinden en onderbouwd met enkele (anonieme) praktijkvoorbeelden
- b. Voorbeelden van projecten die voor 2013 (?) werden goedgekeurd en daarna afgekeurd door RVO - VNO plant een overleg (waarschijnlijk 2^e helft juni) met de aanwezigen in dit overleg, de G12 en vertegenwoordigers van RVO/EZK. Ik laat nog weten deze week wie vanuit EZK/RVO aansluiten. Daarbij agenderen we de volgende zaken:

1. Is er overeenstemming over de reactie van EZK over de onwenselijkheid van de oplossingsrichtingen zoals door de experts voorgesteld
2. In hoeverre is er draagvlak om de door EZK voorgestelde oplossingsrichting op het gebied van AI nader uit te werken
3. Over welke andere door het bedrijfsleven ervaren knelpunten is er (tamelijk brede) consensus dat die bespreking in een expertsessie verdienen. Het moet hier dan gaan om knelpunten die een aanpassing in de wet- en regelgeving vergen en die eerder zijn geconstateerd in de evaluatie of het rapport van de experts.

- De conclusies uit dit gesprek zullen vervolgens ook aan vertegenwoordigers van het mkb worden voorgelegd. Als ze die onderschrijven, plannen we vervolgens een expertsessie op basis van de onderwerpen die uit de sessies met G12 c.s. en die met het mkb naar voren komen die verdere uitwerking verdienen.

Groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: woensdag 31 maart 2021 14:03

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E i@minezk.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E i@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Beste 5.1.2.E

Zoals eerder ook besproken, bijgaand onze eerste reactie.

Dank voor de mogelijkheid om op de door EZK opgestelde memo met betrekking tot de WBSO programmatuurontwikkeling te kunnen reageren. Binnen VNO-NCW is deze in eerste instantie binnen een beperkte werkgroep besproken (in een volgende fase volgt de G12) en wij komen tot de volgende reactie:

Allereerst zijn we zeer verheugd met het feit dat er door de staatsecretaris in het debat eerder is aangegeven dat er nog een keer gekeken zal worden naar de mogelijkheid tot het verruimen van de criteria voor WBSO- onderdeel programmatuurontwikkeling.

Na de memo aandachtig bestudeerd te hebben valt op, dat in de reactie door EZK zeer uitvoerig wordt ingegaan op het advies van de onafhankelijke experts, maar er helaas minder aandacht wordt besteed aan de bevindingen uit de WBSO-evaluatie die de experts in eerste instantie trachtten te verbeteren. We zouden het ministerie dan ook willen verzoeken om de cirkel rond te maken en het evaluatierapport te betrekken in haar zoektocht naar een mogelijkheden tot verruiming van de WBSO programmatuurontwikkeling.

Daarnaast zijn wij het met EZK eens dat de door de onafhankelijke experts voorgedragen nieuwe definitie een interessante optie is, maar helaas niet werkbaar zal zijn in de praktijk. Wij zien ook dat een dergelijke aanpak waarschijnlijk tot veel onzekerheid evenals een toename van administratieve lasten zal leiden. Ook bestaat er twijfel in de werkgroep of het focussen op een bepaalde sleuteltechnologie zoals AI, tot een uitkomst zal leiden die recht doet aan de eerder in de evaluatie geuite kritiek op de WBSO-regeling.

In het rapport van de experts is het volgende als kritiekpunt opgenomen: "Het rapport geeft aan dat, in de ogen van een deel van de gebruikers, de huidige systematiek van de WBSO te veel focust op programmeer-technische knelpunten (en onvoldoende op de stappen die hieraan vooraf gaan) en hierop kritisch beoordeeld wordt waardoor veel innovatieve programmatuurontwikkeling niet kwalificeert. Hierbij wordt onder andere bedoeld op projecten die enkel gericht zijn op architectuurontwerp, configuratie, het inrichten en bouwen van systemen met behulp van (low-coding) platformen van derden. Daarnaast wordt het begrip "formeel programmeertaal" in de definitie niet door alle betrokken partijen herkend. Ook is er onduidelijkheid wanneer de ontwikkeling van embedded software/besturingssoftware kwalificeert voor de WBSO (bijvoorbeeld bij procesinnovaties in de maakindustrie)."

Ons verzoek aan EZK is dan ook om bovenstaande kritiekpunten alsnog te adresseren, om een duurzame, toekomstbestendige verbetering van de WBSO programmatuurontwikkeling te bewerkstelligen en een definitie te ontwikkelen, die recht doet aan de huidige maatstaf van programmatuurontwikkeling in Nederland. We gaan graag in op het aanbod van het ministerie om te bespreken hoe recht gedaan kan worden aan de kritische geluiden uit het evaluatierapport.

Hartelijke groet,

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 12 februari 2021 16:42
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Ha 5.1.2.E

Zoals net besproken en in de herkansing, hierbij een schone versie. Dit is wat ons betreft dus de richting.

Nog een verzoek: zou je de partijen waar je het naar toestuurt willen vragen het stuk niet verder te verspreiden? De Kamer vraagt ons ook regelmatig om een stand van zaken. Omdat we eerst willen weten hoe de partijen die zich in de praktijk met het vraagstuk bezig houden tegen onze visie aankijken, delen we het eerst met jullie. Het zou dan uiteraard vervelend zijn als het dan toch op straat komt te liggen.

Groet en goed weekend,

5.1.2.E

Medewerker innovatiebeleid, directie Innovatie&Kennis
DG Bedrijfsleven&Innovatie, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Tel: 06-5.1.2.E

Van: 5.1.2.E
Verzonden: dinsdag 9 februari 2021 20:13
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>; 5.1.2.E
<5.1.2.E@minezk.nl>

Onderwerp: Programmatuur binnen de WBSO

Beste 5.1.2.E

Zoals al recent door 5.1.2.E aangekondigd, sturen we je hierbij onze reactie toe op het rapport van de twee externe experts met betrekking tot programmatuur binnen de WBSO. We zouden graag vrijdag a.s. met je bespreken hoe we over dit onderwerp verder met het bedrijfsleven in overleg kunnen treden.

Wat ons betreft is het doel van een eerste bijeenkomst tweeledig. Ten eerste om te toetsen of het bedrijfsleven zich kan vinden in onze reactie en de daarin genoemde acties die we willen/zullen ondernemen nav het rapport. Ten tweede om te verkennen - ervan uitgaande dat het bedrijfsleven deze actie onderschrijft - hoe we de in het stuk genoemde verkenning naar een mogelijke aanpassing binnen de WBSO ten behoeve van hoogwaardige AI-toepassingen, in samenwerking met het bedrijfsleven kunnen uitwerken. We denken dan met name aan welke partijen hierbij betrokken moeten/willen worden en op welke wijze.

We zouden je willen vragen het stuk dus nog even niet te verspreiden tot vrijdag a.s., zodat we dan samen kunnen bespreken hoe en met wie we dit het beste kunnen delen om tot een soepel lopend proces te komen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

Medewerker innovatiebeleid, directie Innovatie&Kennis

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 14:04
Aan: 5.1.2.E
Onderwerp: FW: Programmatuur binnen de WBSO
Bijlagen: Aanwezigen G12 meeting 29 juni.xlsx

Heb alleen dit gekregen in reactie op mijn mail, maar daar sta jij ook bij.
 Groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: donderdag 24 juni 2021 11:32
Aan: 5.1.2.E @minezk.nl <5.1.2.E@minezk.nl>
 <5.1.2.E@minezk.nl>
CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Onderwerp: FW: Programmatuur binnen de WBSO

Beste 5.1.2.E en 5.1.2.E

Bijgevoegd de aanwezigen voor het overleg van volgend week.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

VNO-NCW - MKB-Nederland

E-mail: 5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl
 Telefoon: 070 345.1.2.E
 Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB
 Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
 Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: donderdag 24 juni 2021 10:30
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Onderwerp: FW: Programmatuur binnen de WBSO

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
Verzonden: woensdag 23 juni 2021 17:24
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>

Onderwerp: FW: Programmatuur binnen de WBSO

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Hoi 5.1.2.E

Fijn dat het gelukt is om een datum te vinden voor de bijeenkomst met de G12 mbt programmatuur binnen de WBSO.

Ik vroeg me af of jij ondertussen iets hebt ontvangen van 5.1.2.i en 5.1.2.i tav de punten a en b uit onderstaande mail. Naar mijn weten heb ik dat nog niet gezien. Overigens ook niet erg als zij eea eerst de 29^e mondeling toelichten, maar het kan ons wel helpen om hier dan beter op te reageren dan.

Daarnaast vroegen 5.1.2.E en ik ons nog 2 dingen af:

1. Is programmatuur binnen de WBSO de 29^e het enige onderwerp op de agenda, of bespreekt de G12 (zonder ons) ook nog andere onderwerpen?
2. Heb jij al inzicht wie er allemaal aanwezig zullen zijn (bedrijven en namen vertegenwoordigers)? Als je hier een overzichtje van hebt, is dat prettig voor ons, omdat we de G12 niet (goed) kennen.

Groet, 5.1.2.E

PS Is het al nuttig om vast ook (een) bijeenkomst(en) te plannen met de leden van de Technologiecommissie en leden van de Werkgroep innovatie?

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)

Verzonden: maandag 10 mei 2021 21:47

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Hoi 5.1.2.E

Zoals vanochtend toegezegd hierbij voor jou nog een reactie op onderstaande die ik samen met RVO heb gemaakt. Zoals besproken een beetje herhaling van zetten ben ik bang, maar desalniettemin leek het me wel goed om op jullie verzoek in te gaan. Ik laat even aan jou of je het zinvol vindt dit door te sturen aan de andere deelnemers van ons overleg vanochtend. Ik vertrouw erop dat jullie dit vertrouwelijk behandelen.

Ik heb de volgende afspraken genoteerd nav het overleg van vanmorgen. Mocht je je ergens niet in herkennen, laat het dan aub weten:

-5.1.2.i en 5.1.2.i komen met:

- a. Verhaal over vormen van innovatie die wat hen betreft ten onrechte worden afgewezen, waarom ze dat onterecht vinden en onderbouwd met enkele (anonieme) praktijkvoorbeelden
- b. Voorbeelden van projecten die voor 2013 (?) werden goedgekeurd en daarna afgekeurd door RVO - VNO plant een overleg (waarschijnlijk 2^e helft juni) met de aanwezigen in dit overleg, de G12 en vertegenwoordigers van RVO/EZK. Ik laat nog weten deze week wie vanuit EZK/RVO aansluiten.

Daarbij agenderen we de volgende zaken:

1. Is er overeenstemming over de reactie van EZK over de onwenselijkheid van de oplossingsrichtingen zoals door de experts voorgesteld
2. In hoeverre is er draagvlak om de door EZK voorgestelde oplossingsrichting op het gebied van AI nader uit te werken
3. Over welke andere door het bedrijfsleven ervaren knelpunten is er (tamelijk brede) consensus dat die bespreking in een expertsessie verdienen. Het moet hier dan gaan om knelpunten die een aanpassing in de wet- en regelgeving vergen en die eerder zijn geconstateerd in de evaluatie of het rapport van de experts.

- De conclusies uit dit gesprek zullen vervolgens ook aan vertegenwoordigers van het mkb worden voorgelegd. Als ze die onderschrijven, plannen we vervolgens een expertsessie op basis van de onderwerpen die uit de sessies met G12 c.s. en die met het mkb naar voren komen die verdere uitwerking verdienen.

Groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: woensdag 31 maart 2021 14:03

Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Beste 5.1.2.E

Zoals eerder ook besproken, bijgaand onze eerste reactie.

Dank voor de mogelijkheid om op de door EZK opgestelde memo met betrekking tot de WBSO programmatuurontwikkeling te kunnen reageren. Binnen VNO-NCW is deze in eerste instantie binnen een beperkte werkgroep besproken (in een volgende fase volgt de G12) en wij komen tot de volgende reactie:

Allereerst zijn we zeer verheugd met het feit dat er door de staatsecretaris in het debat eerder is aangegeven dat er nog een keer gekeken zal worden naar de mogelijkheid tot het verruimen van de criteria voor WBSO- onderdeel programmatuurontwikkeling.

Na de memo aandachtig bestudeerd te hebben valt op, dat in de reactie door EZK zeer uitvoerig wordt ingegaan op het advies van de onafhankelijke experts, maar er helaas minder aandacht wordt besteed aan de bevindingen uit de WBSO-evaluatie die de experts in eerste instantie trachtten te verbeteren. We zouden het ministerie dan ook willen verzoeken om de cirkel rond te maken en het evaluatierapport te betrekken in haar zoektocht naar een mogelijkheden tot verruiming van de WBSO programmatuurontwikkeling.

Daarnaast zijn wij het met EZK eens dat de door de onafhankelijke experts voorgedragen nieuwe definitie een interessante optie is, maar helaas niet werkbaar zal zijn in de praktijk. Wij zien ook dat een dergelijke aanpak waarschijnlijk tot veel onzekerheid evenals een toename van administratieve lasten zal leiden. Ook bestaat er twijfel in de werkgroep of het focussen op een bepaalde sleuteltechnologie zoals AI, tot een uitkomst zal leiden die recht doet aan de eerder in de evaluatie geuite kritiek op de WBSO-regeling.

In het rapport van de experts is het volgende als kritiekpunt opgenomen: "Het rapport geeft aan dat, in de ogen van een deel van de gebruikers, de huidige systematiek van de WBSO te veel focust op programmeer-technische knelpunten (en onvoldoende op de stappen die hieraan vooraf gaan) en hierop kritisch beoordeeld wordt waardoor veel innovatieve programmatuurontwikkeling niet kwalificeert. Hierbij wordt onder andere bedoeld op projecten die enkel gericht zijn op architectuurontwerp, configuratie, het inrichten en bouwen van systemen met behulp van (low-coding) platformen van derden. Daarnaast wordt het begrip "formele programmeertaal" in de definitie niet door alle betrokken partijen herkend. Ook is er onduidelijkheid wanneer de ontwikkeling van embedded

software/besturingssoftware kwalificeert voor de WBSO (bijvoorbeeld bij procesinnovaties in de maakindustrie).“

Ons verzoek aan EZK is dan ook om bovenstaande kritiekpunten alsnog te adresseren, om een duurzame, toekomstbestendige verbetering van de WBSO programmatuurontwikkeling te bewerkstelligen en een definitie te ontwikkelen, die recht doet aan de huidige maatstaf van programmatuurontwikkeling in Nederland. We gaan graag in op het aanbod van het ministerie om te bespreken hoe recht gedaan kan worden aan de kritische geluiden uit het evaluatierapport.

Hartelijke groet,

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E) < 5.1.2.E :@minezk.nl>

Verzonden: vrijdag 12 februari 2021 16:42

Aan: 5.1.2.E < 5.1.2.E :@vnoncw-mkb.nl>

CC: 5.1.2.E < 5.1.2.E :@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Ha 5.1.2.E

Zoals net besproken en in de herkansing, hierbij een schone versie. Dit is wat ons betreft dus de richting.

Nog een verzoek: zou je de partijen waar je het naar toestuurt willen vragen het stuk niet verder te verspreiden? De Kamer vraagt ons ook regelmatig om een stand van zaken. Omdat we eerst willen weten hoe de partijen die zich in de praktijk met het vraagstuk bezig houden tegen onze visie aankijken, delen we het eerst met jullie. Het zou dan uiteraard vervelend zijn als het dan toch op straat komt te liggen.

Groet en goed weekend,

5.1.2.E

Medewerker innovatiebeleid, directie Innovatie&Kennis
DG Bedrijfsleven&Innovatie, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Tel: 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)

Verzonden: dinsdag 9 februari 2021 20:13

Aan: 5.1.2.E < 5.1.2.E :@vnoncw-mkb.nl>

CC: 5.1.2.E < 5.1.2.E :@minezk.nl>; 5.1.2.E (5.1.2.E)

< 5.1.2.E :@minezk.nl>

Onderwerp: Programmatuur binnen de WBSO

Beste 5.1.2.E

Zoals al recent door 5.1.2.E aangekondigd, sturen we je hierbij onze reactie toe op het rapport van de twee externe experts met betrekking tot programmatuur binnen de WBSO. We zouden graag vrijdag a.s. met je bespreken hoe we over dit onderwerp verder met het bedrijfsleven in overleg kunnen treden.

Wat ons betreft is het doel van een eerste bijeenkomst tweeledig. Ten eerste om te toetsen of het bedrijfsleven zich kan vinden in onze reactie en de daarin genoemde acties die we willen/zullen ondernemen nav het rapport. Ten tweede om te verkennen – ervan uitgaande dat het bedrijfsleven deze actie onderschrijft – hoe we de in het stuk genoemde verkenning naar een mogelijke aanpassing

binnen de WBSO ten behoeve van hoogwaardige AI-toepassingen, in samenwerking met het bedrijfsleven kunnen uitwerken. We denken dan met name aan welke partijen hierbij betrokken moeten/willen worden en op welke wijze.

We zouden je willen vragen het stuk dus nog even niet te verspreiden tot vrijdag a.s., zodat we dan samen kunnen bespreken hoe en met wie we dit het beste kunnen delen om tot een soepel lopend proces te komen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

Medewerker innovatiebeleid, directie Innovatie&Kennis
DG Bedrijfsleven&Innovatie, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Tel: 06 5.1.2.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 16:07
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: Voorbereiding bijeenkomst G12

Heren,
 Dank voor jullie aanwezigheid en inbreng. Ik houd hier wel een tamelijk positief gevoel aan over, hoewel eea wat anders liep qua proces dan hieronder beschreven. Ben benieuwd hoe jullie daar over denken en goed denk ik om wat afspraken te maken over het vervolg. Ik zal proberen deze week nog wat in te plannen daarvoor.
 Groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E @rvo.nl>
Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 12:02
Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E @minezk.nl> 5.1.2.E 5.1.2.E
 <5.1.2.E @rvo.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E @minezk.nl>
 5.1.2.E <5.1.2.E @rvo.nl>
Onderwerp: RE: Voorbereiding bijeenkomst G12

Prima opzet zo wat mij betreft.
 Als 5.1.2.E de toelichting geeft vul ik waar nodig aan.

P.S.
 Ik zit straks eerst nog in een MT, probeer z.s.m. aan te haken
 Tot vanmiddag,

5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E @minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 11:40
 5.1.2.E <5.1.2.E @rvo.nl>; 5.1.2.E 5.1.2.E @rvo.nl>;
 5.1.2.E <5.1.2.E @minezk.nl>
CC: 5.1.2.E <5.1.2.E @rvo.nl>
Onderwerp: FW: Voorbereiding bijeenkomst G12
Urgentie: Hoog

Ha 5.1.2.E en 5.1.2.E
 Om te voorkomen dat we elkaar vanmiddag onbedoeld verrassen wilde ik jullie graag met deze mail even informeren over mijn insteek vanmiddag en de rolverdeling (zie met name onderstreept/vet).
 Hoop dat jullie je hier in kunnen vinden. Zo niet dan hoor ik het graag asap. Laten we dan even bellen.

Inleiding

De agenda spreekt denk ik redelijk voor zich en is min of meer overgenomen uit een eerder voorstel dat ik VNO heb gedaan. Ik denk dat het handig is als 5.1.2.E eerst even kort het woord neemt (na intro door VNO). Aangeeft dat we het fijn vinden dat iedereen er is, dat we zien dat de ontwikkelingen op ICT-gebied snel gaan en de WBSO daarmee mee moet groeien met behoud van de uitgangspunten van de WBSO. En dat we het van belang vinden dat we voor eventuele aanpassingen breed draagvlak hebben en daarom dit gesprek voeren. Wellicht kun je ook nog zeggen dat we eerst het gesprek willen voeren over welke vormen van R&D op het gebied van programmatuur nu stimulering via de WBSO zouden moeten krijgen en wat ons betreft pas in een later stadium hoeven te spreken over hoe we eventuele wijzigingen/verruimingën financieel kunnen inpassen. Ik kan dat eventueel ook doen.

Tijdsverdeling over de punten

Ik zat te denken aan grofweg de volgende tijdsindeling:

- introductie 5.1.2E evt voorstelrondje (laat ik aan VNO) en intro 5.1.2E 10 min
- agendapunt 1: 25 min
- Agendapunt 2, input vanuit de 5.1.2.i + reactie/discussie: 10 min
- Agendapunt 2 overige input vanuit G12 + conclusies en afspraken over vervolg: 15 min

5.1.2E wellicht kun je hier een beetje op proberen te sturen (als 5.1.2E dat niet doet) met af en toe een procesinterventie (voor zover nodig).

Algemene reactie op rapport professoren en reactie EZK/RVO

Na een korte inleiding van mij tav de meegestuurde stukken (aanleiding onderzoek, wijze totstandkoming rapport) wilde ik vooral de G12-leden even laten reageren en dit aanhoren. Ik wil daarbij wel een heldere knip tussen beide subpunten aanbrengen waarbij we eerst vragen wat ze vinden van het rapport en van ons voorstel om de daarin voorgestelde definitie niet over te nemen. Ik weet niet of er voldoende tijd is om iedereen langs te gaan, dus mijn voorstel zou zijn om iedereen die daar behoefte aan heeft te laten reageren en dat anderen hier aanvullend alleen op reageren als ze een ander standpunt/argument hebben. Ik verwacht hier instemming op. Mocht dat niet zo zijn, dan zal ik vragen waarom de voorgestelde definitie in hun ogen een verbetering is en welke bestaande knelpunten die zou oplossen. Ik stel voor daar verder dan niet op in te gaan, maar dan aan te geven dat we dit mee terugnemen en ons hierop gaan herbezinnen (onwaarschijnlijk scenario dus). Ik zal proberen (als VNO dat niet doet) om een conclusie te formuleren uit de verkregen reacties.

Voorstel EZK/RVO tav AI

Daarna wilde ik (of misschien kan 5.1.2E dat beter doen) jullie (5.1.2E en evt 5.1.2E) even kort laten toelichten waarom wij denken dat een verruiming op het punt van AI passend is. Hierbij kunnen jullie dan schetsen welke ontwikkelingen jullie in de praktijk zien. Denk goed om daarbij ook te verwijzen naar hetgeen de professoren hierover hebben gezegd. Maakt mij uiteraard niet uit wie van jullie dit doet. Vervolgens wilde ik weer even een rondje maken langs de G12-leden op dezelfde wijze als bovenstaand. We kunnen nog even doorvragen op waarom G12-leden niet of juist wel voor een aanpassing op dit punt zijn, maar dit vormt dan wat mij betreft ook een bruggetje naar het andere agendapunt.

Knelpunt/ideeën 5.1.2.i

Mbt andere knelpunten wilde ik wellicht maar meteen aangeven dat ik weet dat iig vanuit de 5.1.2.i nog een idee is voor aanpassing en waarom (te weten achterwege laten in definitie van vastlegging in formele programmeertaal). Dat mogen ze zelf dan toelichten. Ik stel voor dat we daar niet meteen zelf op reageren, maar eerst de andere G12-leden daarop laten reageren.

Daarna wilde ik jullie (5.1.2E en evt. 5.1.2E) vragen daarop te reageren. Vervolgens zal ik proberen zowel kritische vragen richting de 5.1.2.i als richting jullie te stellen om scherp te krijgen waar nu het verschil van opvatting precies zit en proberen me daarbij zo neutraal mogelijk op te stellen. 5.1.2E kan dan waar nodig het gesprek een beetje sussen. Uitkomst moet ook kunnen zijn 'agree to disagree'. We kunnen aangeven dat we de bwp EZK over het verschil van inzicht zullen informeren (als we gesprekken over dit onderwerp hebben afgerond). Ben met name benieuwd hoe rest G12/bedrijfsleven hier tegenaan kijkt.

Overige ideeën voor aanpassing vanuit G12/ervaren knelpunten

Ik wil ook voor andere knelpunten die de G12 nog ziet die wat hen betreft een aanpassing behoeven wat tijd overhouden. Ik stel voor dat 5.1.2E dan eerst inventariseert of hier veel ideeën voor zijn. Als het veel is (meer dan 1), moeten we denk ik vooral even kort nagaan hoeveel draagvlak er voor aanpassingsvoorstellen/-ideeën zijn. Als dat veel is, moeten we denk ik aanbieden dat we daar het vervolgesprek over aangaan. Is dat er niet/weinig, dan moeten we dat denk ik concluderen en ook helder aangeven dat we er dan niks mee gaan doen, omdat het draagvlak (vooralsnog) ontbreekt. Wat mij betreft hoeven we dus niet op alle ideeën te reageren nu (mede omwille van de beperkte tijd). Als er maar 1 ander idee is, kunnen we daar ook kort het inhoudelijke gesprek over aangaan met wederom het doel scherp te krijgen waar de schoen knelt (en waar we het evt oneens zijn met elkaar). Ik zal proberen een eerste reactie te geven maar daarbij ook op jullie (5.1.2E) leunen en jullie vragen om een reactie

Vervolg

Aan het slot wil ik proberen (tussen)conclusies te trekken en vervolgspraken te maken. Wellicht goed als jij dit doet en ik eventueel aanvul. Mocht er voor AI draagvlak zijn dan zal ik vragen of de G12 namen van experts wil aandragen die hier met ons (RVO met name) over de precieze vormgeving/invulling willen nadenken. Dat kan dan via VNO. Ook zal ik dan aangeven dat we ook nog met andere (vertegenwoordigers van) stakeholders zullen spreken hierover, i.h.b. ook het mkb.

Groet, 5.1.2.E

Van: Secretariaat Economie <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 18:06

Aan: 'Aan_de_leden_van_de_5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl' <Aan de leden van de G12@vnoncw-mkb.nl>

CC: Secretariaat Economie <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: Voorbereiding bijeenkomst G12

Urgentie: Hoog

Geachte leden van de G12,

As. dinsdag 29 juni komen we bij elkaar om met EZK van gedachten te wisselen over knelpunten binnen de WBSO, en specifiek over het beter inpassen van programmatuur.

Vanuit EZK en RVO zijn de volgende vertegenwoordigers aanwezig

- 5.1.2.E 5.1.2.E
- 5.1.2.E 5.1.2.E
- 5.1.2.E RVO

Agenda

1. WBSO – beter inpassen programmatuur

- Inleiding 5.1.2.E
- Discussie over de volgende twee vragen:
 1. Is er overeenstemming over de reactie van EZK over de onwenselijkheid van de oplossingsrichtingen zoals door de experts voorgesteld
 2. In hoeverre is er draagvlak om de door EZK voorgestelde oplossingsrichting op het gebied van AI nader uit te werken

2. Andere mogelijke knelpunten in de WBSO

Tour de table over andere knelpunten (die een aanpassing in de wet- en regelgeving vergen en die eerder zijn geconstateerd in de evaluatie of het rapport van de experts).

Achtergrondstukken

11 april 2019:

- Evaluatie (paragraaf 3.6):
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/28/evaluatie-wbso-2011-2017>
- Kamerbrief bij evaluatie:
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/04/11/kamerbrief-over-de-evaluatie-wbso-2011-2017>

December 2020:

- Notitie over S&O - expert opinie wbo-programmatuur: in bijlage
- Discussiedocument naar aanleiding van rapport vanuit EZK: in bijlage (dit document graag **vertrouwelijk** behandelen)

Ik zie ernaar uit u allen (digitaal) te ontmoeten.

Hartelijke groet, en goed weekend gewenst,

5.1.2.E

5.1.2.E

VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: 5.1.2.E [@vnoncw-mkb.nl](mailto:5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl)

Telefoon: + 31 (0)70 5.1.2.E

Mobiel: +31 (0)6 – 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl – www.mkb.nl

Twitter: [@vnoncw](https://twitter.com/vnoncw) - [@mkbnl](https://twitter.com/mkbnl) - LinkedIn: [VNO-NCW](#) - [MKB](#)

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 17:37
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E
Onderwerp: FW: G12
Bijlagen: HMRC Guidelines on RD for Tax purposes (002).pdf;
 NotitieOverSpeurEnOntwikkelingswerk-final.pdf;
 Discussiedocument_nav_rapport_over_programmatuur_in_de_WBSO
 def.docx

Ha 5.1.2.E en 5.1.2.E

Wellicht goed als jullie hier ook even naar kijken. Ik heb in rood vast wat kleine aanpassingen/toevoegingen gedaan.

Ik mis hierin nog onze toezegging dat wij vast zullen kijken naar dekkingsopties (mocht er geen budget bijkomen via de formatie), maar dat vind ik wel prima.

Kunnen jullie ook kijken naar de omschrijving van de Britse regeling hieronder? In a en c lees ik geen ruimere mogelijkheden dan de WBSO biedt. Ik zie daar ook juist de wens om geen onderscheid te maken tussen verschillende vormen van R&D. Van b. vraag ik me wel af of we die toestaan, omdat het meer aan de voorkant van het R&D-proces zit. Maar letter b is volgens mij ook niet de verruiming waar ze naar op zoek zijn. Ik vermoed dat zij een verruiming in a lezen, maar die zie ik dus niet. Ben benieuwd of jullie hier wel een ruimere interpretatie in lezen.

Groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E> @vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 17:04

Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E> @minezk.nl>; 5.1.2.E

<5.1.2.E> @minezk.nl>

Onderwerp: G12

Hi 5.1.2.E en 5.1.2.E

Dank. Was taaie discussie, maar in ieder geval kleine stapjes 😊.

Wat denken jullie van onderstaande mail?

Hartelijke groet, 5.1.2.E

Geachte leden van de G12,

Naar aanleiding van ons overleg zojuist, hebben we de volgende afspraken gemaakt:

Delen informatie

- Bijgevoegd vind u – voor de volledigheid – het rapport van de expertcommissie en de analyse van EZK (vertrouwelijk) en Evaluatie (paragraaf 3.6):
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/28/evaluatie-wbso-2011-2017>
en Kamerbrief bij evaluatie:
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/04/11/kamerbrief-over-de-evaluatie-wbso-2011-2017>
- Onze collega van ^{5.1.2.1} stuurde zojuist de tekst van de RDEC regeling (“engelse WBSO”). Hierin wordt oa ook een toelichting rondom software gegeven (onderstaand een voorbeeld).

Activities which directly contribute to R&D include:
(a) activities to create or adapt software, materials or equipment needed to resolve the scientific or technological uncertainty, provided that the software, material or equipment is created or adapted solely for use in R&D;
(b) scientific or technological planning activities; and
(c) scientific or technological design, testing and analysis undertaken to resolve the scientific or technological uncertainty.

....
As long as the scientific or technological uncertainty cannot readily be resolved by a competent professional working in the field, hardware and software methods are both equally R&D in these circumstances.

Input gevraagd – deadline 18 juli – aan mij te sturen – ik zal daar één document van maken en dat document aan u voorleggen met de vraag of er consensus is over het geheel. Waar geen consensus is zal ik dat apart noteren.

- Is er overeenstemming over de reactie van EZK over de onwenselijkheid van de oplossingsrichtingen (**alternatieve definitie**) zoals door de experts voorgesteld?
- In hoeverre is er draagvlak om de door EZK voorgestelde oplossingsrichting op het gebied van AI (en mogelijk model-based engineering) nader uit te werken? En voor welk knelpunt biedt dit een oplossing?
- Ervaringen met (afgewezen) aanvragen zullen worden gedeeld met EZK (indien gewenst via mij)
- Kunt u de belangrijkste knelpunten (nogmaals) kort aangeven, alsmede een oplossingsrichting **daarvoor**

Expertgroepje voor nadere uitwerking AI-kwestie

EZK heeft aangegeven mogelijk een aparte categorie **of anderszins een verruiming** voor AI **en eventueel soortgelijke technologieën die geen programmatuur in traditionele zin vormen** te willen creëren, maar willen vooral nader in overleg met experts uit de industrie (**bedrijfsleven? Anders misschien te smal?**) over hoe een vorm moet **worden** gegeven. Geïnteresseerden kunnen zich bij mij opgeven. **Namen van andere experts zijn ook welkom.**

Ik denk dat we met elkaar kunnen constateren dat het een taai proces is, waar geen hapklare oplossing voor is. Toch zijn we het ook eens dat er zich richting Prinsjesdag wel **één of meer concrete** oplossingsrichting**en** aan moet**en** hebben gediend.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E

5.1.2.E

VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail:

Telefoon: + 31 (0)70 5.1.2.E

Mobiel: +31 (0)6 – 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl – www.mkb.nl

Twitter: [@vnoncw](https://twitter.com/vnoncw) - [@mkbnl](https://twitter.com/mkbnl) - LinkedIn: [VNO-NCW](https://www.linkedin.com/company/vno-ncw) - [MKB](https://www.linkedin.com/company/mkb-nederland)

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Guidelines on the Meaning of Research and Development for Tax Purposes

Issued 5 March 2004, updated 6 December 2010

	These Guidelines are issued by the Secretary of State for Trade and Industry for the purposes of Section 837A Income and Corporation Taxes Act 1988. They replace the previous Guidelines issued on 28 July 2000. 1. Research and development ('R&D') is defined for tax purposes in Section 837A Income and Corporation Taxes Act 1988¹. This says the definition of R&D for tax purposes follows generally accepted accounting practice. SSAP 13 Accounting for research and development is the Statement of Standard Accounting Practice which defines R&D. The accountancy definition is then modified for tax purposes by these Guidelines, which are given legal force by Parliamentary Regulations. These Guidelines explain what is meant by R&D for a variety of tax purposes, but the rules of particular tax schemes may restrict the qualifying expenditure².
	2. In these Guidelines a number of terms are used which are intended to have a special meaning for the purpose of the Guidelines. Such terms are highlighted on first appearance and defined later.

	THE DEFINITION OF RESEARCH & DEVELOPMENT
	3. R&D for tax purposes takes place when a project seeks to achieve an advance in science or technology.
	4. The activities which directly contribute to achieving this advance in science or technology through the resolution of scientific or technological uncertainty are R&D.
	5. Certain qualifying indirect activities related to the project are also R&D. Activities other than qualifying indirect activities which do not directly contribute to the resolution of

¹ For the purposes of research and development allowances (Part 6 Capital Allowances Act 2001) this definition is extended to include oil and gas exploration and appraisal as defined in Section 837B Income and Corporation Taxes Act 1988. These Guidelines apply to this extended definition as well.

² The original footnotes 2 and 3 to the 2004 Guidelines (which were not themselves part of the Guidelines) have been removed. This is because those footnotes stated that the qualifying indirect activities (QIAs) listed in para 31 are R&D, but do not attract R&D tax credits. In fact, whether or not expenditure on the QIAs qualifies for R&D tax relief depends on a number of factors, but there is no blanket exclusion. For further explanation see, for example, HMRC guidance at <http://www.hmrc.gov.uk/manuals/cirdmanual/CIRD83000.htm>. These revised footnotes are not part of the Guidelines. Revised footnote prepared by Department for Business, Innovation and Skills in consultation with HMRC December 2010.

	the project's scientific or technological uncertainty are not R&D.
--	--

ADVANCE IN SCIENCE OR TECHNOLOGY	
	6. An advance in science or technology means an advance in overall knowledge or capability in a field of science or technology (not a company's own state of knowledge or capability alone). This includes the adaptation of knowledge or capability from another field of science or technology in order to make such an advance where this adaptation was not readily deducible.
	7. An advance in science or technology may have tangible consequences (such as a new or more efficient cleaning product, or a process which generates less waste) or more intangible outcomes (new knowledge or cost improvements, for example).
	8. A process, material, device, product, service or source of knowledge does not become an advance in science or technology simply because science or technology is used in its creation. Work which uses science or technology but which does not advance scientific or technological capability as a whole is not an advance in science or technology.
	9. A project which seeks to, for example, (a) extend overall knowledge or capability in a field of science or technology; or (b) create a process, material, device, product or service which incorporates or represents an increase in overall knowledge or capability in a field of science or technology; or (c) make an appreciable improvement to an existing process, material, device, product or service through scientific or technological changes; or (d) use science or technology to duplicate the effect of an existing process, material, device, product or service in a new or appreciably improved way (e.g. a product which has exactly the same performance characteristics as existing models, but is built in a fundamentally different manner) will therefore be R&D.
	10. Even if the advance in science or technology sought by a project is not achieved or not fully realised, R&D still takes place.
	11. If a particular advance in science or technology has already been made or attempted but details are not readily available (for example, if it is a trade secret), work to achieve such an

	advance can still be an advance in science or technology.
	12. However, the routine analysis, copying or adaptation of an existing product, process, service or material, will not be an advance in science or technology.

SCIENTIFIC OR TECHNOLOGICAL UNCERTAINTY	
	13. Scientific or technological uncertainty exists when knowledge of whether something is scientifically possible or technologically feasible, or how to achieve it in practice, is not readily available or deducible by a competent professional working in the field. This includes system uncertainty . Scientific or technological uncertainty will often arise from turning something that has already been established as scientifically feasible into a cost-effective, reliable and reproducible process, material, device, product or service.
	14. Uncertainties that can readily be resolved by a competent professional working in the field are not scientific or technological uncertainties. Similarly, improvements, optimisations and fine-tuning which do not materially affect the underlying science or technology do not constitute work to resolve scientific or technological uncertainty.

OTHER DEFINITIONS	
Science	15. Science is the systematic study of the nature and behaviour of the physical and material universe. Work in the arts, humanities and social sciences, including economics, is not science for the purpose of these Guidelines. Mathematical techniques are frequently used in science, but mathematical advances in and of themselves are not science unless they are advances in representing the nature and behaviour of the physical and material universe.
	16. These Guidelines apply equally to work in any branch or field of science.
Technology	17. Technology is the practical application of scientific principles and knowledge, where 'scientific' is based on the definition of science above.
	18. These Guidelines apply equally to work in any branch or field of technology.
Project	19. A project consists of a number of activities conducted to a method or plan in order to achieve an advance in science or technology. It is important to get the boundaries of the project correct. It should encompass all the activities which collectively serve to resolve the scientific or technological uncertainty associated with achieving the advance, so it could

	include a number of different sub-projects. A project may itself be part of a larger commercial project, but that does not make the parts of the commercial project that do not address scientific or technological uncertainty into R&D.
Overall knowledge or capability	20. Overall knowledge or capability in a field of science or technology means the knowledge or capability in the field which is publicly available or is readily deducible from the publicly available knowledge or capability by a competent professional working in the field. Work which seeks an advance relative to this overall knowledge or capability is R&D.
	21. Overall knowledge or capability in a field of science or technology can still be advanced (and hence R&D can still be done) in situations where • several companies are working at the cutting edge in the same field, and are doing similar work independently; or • work has already been done but this is not known in general because it is a trade secret, and another company repeats the work; or • it is known that a particular advance in science or technology has been achieved, but the details of how are not readily available.
	22. However, the routine analysis, copying or adaptation of an existing process, material, device, product or service will not advance overall knowledge or capability, even though it may be completely new to the company or the company's trade.
Appreciable improvement	23. Appreciable improvement means to change or adapt the scientific or technological characteristics of something to the point where it is 'better' than the original. The improvement should be more than a minor or routine upgrading, and should represent something that would generally be acknowledged by a competent professional working in the field as a genuine and non-trivial improvement. Improvements arising from the adaptation of knowledge or capability from another field of science or technology are appreciable improvements if they would generally be acknowledged by a competent professional working in the field as a genuine and non-trivial improvement.
	24. Improvements which arise from taking existing science or technology and deploying it in a new context (e.g. a different trade) with only minor or routine changes are not appreciable improvements. A process, material, device, product or service will not be appreciably improved if it simply brings a company into line with overall knowledge or capability in science or technology, even though it may be completely new to the company or the company's trade.

	25. The question of what scale of advance would constitute an appreciable improvement will differ between fields of science and technology and will depend on what a competent professional working in the field would regard as a genuine and non-trivial improvement.
Directly contribute	26. To directly contribute to achieving an advance in science or technology, an activity (or several activities in combination) must attempt to resolve an element of the scientific or technological uncertainty associated with achieving the advance.
	27. Activities which directly contribute to R&D include: (a) activities to create or adapt software, materials or equipment needed to resolve the scientific or technological uncertainty, provided that the software, material or equipment is created or adapted solely for use in R&D; (b) scientific or technological planning activities; and (c) scientific or technological design, testing and analysis undertaken to resolve the scientific or technological uncertainty.
	28. Activities which do not directly contribute to the resolution of scientific or technological uncertainty include: (a) the range of commercial and financial steps necessary for innovation and for the successful development and marketing of a new or appreciably improved process, material, device, product or service; (b) work to develop non-scientific or non-technological aspects of a new or appreciably improved process, material, device, product or service; (c) the production and distribution of goods and services; (d) administration and other supporting services; (e) general support services (such as transportation, storage, cleaning, repair, maintenance and security); and (f) qualifying indirect activities.
System uncertainty	29. System uncertainty is scientific or technological uncertainty that results from the complexity of a system rather than uncertainty about how its individual components behave. For example, in electronic devices, the characteristics of individual components or chips are fixed, but there can still be uncertainty about the best way to combine those components to achieve an overall effect. However, assembling a number of components (or software sub-programs) to an established pattern, or following routine methods for doing so, involves little or no scientific or technological uncertainty.

	30. Similarly, work on combining standard technologies, devices, and/or processes can involve scientific or technological uncertainty even if the principles for their integration are well known. There will be scientific or technological uncertainty if a competent professional working in the field cannot readily deduce how the separate components or sub-systems should be combined to have the intended function.
Qualifying indirect activity	31. These are activities which form part of a project but do not directly contribute to the resolution of the scientific or technological uncertainty. They are: (a) scientific and technical information services, insofar as they are conducted for the purpose of R&D support (such as the preparation of the original report of R&D findings); (b) indirect supporting activities such as maintenance, security, administration and clerical activities, and finance and personnel activities, insofar as undertaken for R&D; (c) ancillary activities essential to the undertaking of R&D (e.g. taking on and paying staff, leasing laboratories and maintaining research and development equipment including computers used for R&D purposes); (d) training required to directly support an R&D project; (e) research by students and researchers carried out at universities; (f) research (including related data collection) to devise new scientific or technological testing, survey, or sampling methods, where this research is not R&D in its own right; and (g) feasibility studies to inform the strategic direction of a specific R&D activity.
	32. Activities not described in paragraph 31 are not qualifying indirect activities.

	COMMENTARY ON PARTICULAR QUESTIONS WHICH ARISE
Start and end of R&D	33. R&D begins when work to resolve the scientific or technological uncertainty starts, and ends when that uncertainty is resolved or work to resolve it ceases. This means that work to identify the requirements for the process, material, device, product or service, where no scientific or technological questions are at issue, is not R&D.
	34. R&D ends when knowledge is codified in a form usable by a competent professional working in the field, or when a prototype or pilot plant with all the functional characteristics of the final process, material, device, product or service is produced.

	35. Although the R&D for a process, material, device, product or service may have ended, new problems which involve scientific or technological uncertainty may emerge after it has been turned over to production or put into use. The resolution of these problems may require new R&D to be carried out. But there is a distinction to be drawn between such problems and routine fault fixing.
Planning as part of R&D	36. Scientific or technological planning activities associated with a project directly contribute to resolving the scientific or technological uncertainty associated with the project, and are therefore R&D. These include defining scientific or technological objectives, assessing scientific or technological feasibility, identifying particular scientific or technological uncertainties, estimating development time, schedule, and resources of the R&D, and high-level outlining of the scientific or technical work, as well as the detailed planning and management of the work.
	37. Elements of a company's planning activity relating to a project but not directly contributing to the resolution of scientific or technological uncertainty, such as identifying or researching market niches in which R&D might benefit a company, or examination of a project's financial, marketing, and legal aspects, fall outside the category of scientific or technological planning, and are therefore not R&D
Abortive projects	38. Not all projects succeed in their aims. What counts is whether there is an intention to achieve an advance in science or technology, not whether ultimately the associated scientific or technological uncertainty is completely resolved, or resolved to the degree intended. Scientific or technological planning activities associated with projects which are not taken forward (e.g. because of insurmountable technical or commercial challenges) are still R&D.
Prototypes, pilot plants	39. A prototype is an original model on which something new or appreciably improved is patterned, and of which all things of the same type are representations or copies. It is a basic experimental model possessing the essential characteristics of the intended process, material, device, product or service. The design, construction, and testing of prototypes generally fall within the scope of R&D for tax purposes. But once any modifications necessary to reflect the test findings have been made to the prototypes, and further testing has been satisfactorily completed, the scientific or technological uncertainty has been resolved and further work will not be R&D. 40. Similarly the construction and operation of pilot plants while assessing their operations is R&D until the scientific or

	technological uncertainty associated with the intended advance in science or technology has been resolved.
Design	41. When achieving design objectives requires the resolution of scientific or technological uncertainty within a project, work to do this will be R&D. Design activities which do not directly contribute to the resolution of scientific or technological uncertainty within a project are not R&D.
Cosmetic and aesthetic effects	42. Cosmetic and aesthetic qualities are not of themselves science or technology, and so work to improve the cosmetic or aesthetic appeal of a process, material, device, product or service would not in itself be R&D. However, work to create a desired cosmetic or aesthetic effect through the application of science or technology can require a scientific or technological advance, and resolving the scientific or technological uncertainty associated with such a project would therefore be R&D.
Content delivered through science or technology	43. Information or other content which is delivered through a scientific or technological medium is not of itself science or technology. However, improvements in scientific or technological means to create, manipulate and transfer information or other content can be scientific or technological advances, and resolving the scientific or technological uncertainty associated with such projects would therefore be R&D.

	EXAMPLES/ILLUSTRATIONS
	Examples in these Guidelines are illustrative, designed to cast light on the principles explained in the Guidelines, and should be read in that context.
A. The R&D process	A1. A company conducts extensive market research to learn what technical and design characteristics a new DVD player should have in order to be an appealing product. This work is not R&D (paragraph 37). However, it does identify a potential project to create a DVD player incorporating a number of technological improvements which the company's R&D staff (who are competent professionals) regard as genuine and non-trivial. This project would be seeking to develop an appreciably improved DVD player (paragraphs 23-25) and would therefore be seeking to achieve an advance in science or technology (paragraph 9(c)). A2. The company then decides on a detailed specification for the desired new product, and devises a plan for developing it. Some elements of this plan involve planning of activities which directly contribute to resolving the project's scientific or technological uncertainties (such as the system uncertainty associated with an improved control mechanism for the laser

	that 'reads' the DVD). This element of planning is R&D (paragraph 36), as are the activities themselves (paragraph 4). Other elements of the plan focus on obtaining intellectual property protection or cosmetic design decisions, for example, which do not directly contribute to resolving the project's scientific or technological uncertainties and are not qualifying indirect activities (paragraph 31) and are therefore not R&D. Neither this planning (paragraph 37) nor these activities (paragraph 28) are R&D. A3. The scientific or technological work culminates in the creation of a series of prototype DVD players, and ultimately a 'final' prototype is produced and tested which possesses the essential characteristics of the intended product (circuit board design, performance characteristics, etc.). All the activities which directly contributed to resolving the scientific or technological uncertainty of creating the DVD player up to this point (such as the testing of successive prototypes) are R&D (paragraphs 34 and 39). A4. Several copies of this prototype are made (not R&D; paragraphs 4-5 and 26-28) and distributed to a group of consumers to test their reactions (not R&D; paragraph 28((a)). Some of these consumers report concerns about the noise level of the DVD player in operation. Additional work is done to resolve this problem. If this involves a routine adjustment of the existing prototype (i.e. no scientific or technological uncertainty) then it will not be R&D (paragraph 14); if it involves more substantial changes (i.e. there is scientific or technological uncertainty to resolve) then it will be R&D.
B. Equal applicability in any branch or field of science or technology	B1. The Guidelines apply equally to work in any branch or field of science or technology (paragraphs 15-18). This means that work in software engineering, for example, is subject to the same fundamental criteria for being R&D as work in textile science, or nanotechnology, or anything else. B2. This equality also applies to the methods used to resolve scientific or technological uncertainty. For example, it is sometimes possible to implement functionality in a product or process by means of software or of hardware. As long as the scientific or technological uncertainty cannot readily be resolved by a competent professional working in the field, hardware and software methods are both equally R&D in these circumstances.
C. Abortive projects	C1. Not all projects achieve the advance in science or technology they are seeking. For example, work to insert a particular gene into a gene sequence may simply fail, while an attempt to appreciably increase the life of a battery may only yield a marginal improvement. In both cases, the project seeks to achieve an advance in science or technology and work to resolve the scientific or technological uncertainty would be R&D (paragraph 10).

D. Advance in science or technology	D1. Searching for the molecular structures of possible new drugs would be an advance in science or technology, because it applies existing knowledge of science (which compounds are known to cause particular physiological effects) in search of new or improved active compounds (paragraph 9(b)). This is true even if the method used to search for those molecular structures (e.g. running a computer programme on a particular set of data) is itself entirely routine; the activity directly contributes to the resolution of scientific or technological uncertainty (paragraph 27(c)) and so would be R&D (paragraph 4) . Work to identify new uses of existing compounds would also be creative work in science or technology, because it seeks new scientific knowledge about those molecules (paragraph 9(a)).
	D2. However, the development of software intended for the analysis of market research data (which is not scientific or technological knowledge; paragraphs 15-18) which was not expected to result in the development of a scientific or technological advance in the field of software as a whole (such as an algorithm which extends overall knowledge or capability in the field of software) would not be R&D (paragraph 8). Work to adapt such software to analyse, say, customer spending patterns would also not be R&D.
	D3. An advance in science or technology need not imply an absolute improvement in the performance of a process, material, device, product or service. For example, the existence of high-fidelity audio equipment does not prevent a project to create lower-performance equipment from being an advance in science or technology (for instance, if it incorporated technological improvements leading to lower cost through more efficient circuit design or speaker construction) (paragraph 9(d)).
E. Scientific or technological uncertainty	E1. A firm's project involves finding a new active ingredient for weed-killer (an advance in overall knowledge or capability in the particular field of science or technology; paragraphs 6, 20), and developing a formula incorporating the new active ingredient for use in a commercial product (paragraph 9(b) or (c)). Both of these would constitute an advance in science or technology.
	E2. In order to achieve this advance, a programme of investigation by computer to pick likely ingredients and the systematic testing of possible ingredients and products based on those 'trial' ingredients is undertaken. The work involves the adaptation of existing software to tackle the specific problem, and product formulation and testing using established methods. This investigation and testing evaluates the weed-killing performance and other relevant characteristics of the formulations (for example, toxicity to humans and wildlife, water solubility, adhesion to weeds, damage done to other plants). All of these activities would therefore be R&D (paragraphs 4, 26, 27).

	E3. The company also does work to assess what characteristics a new weed-killing product should have in order to appeal to consumers. This activity does not directly contribute to the resolution of scientific or technological uncertainty (paragraph 28(a)) and is not a qualifying indirect activity (paragraph 31), and is therefore not R&D (paragraph 4).
F. Direct contribution to the resolution of scientific or technological uncertainty	F1. Work to compare the effectiveness of two possible designs for controlling part of a new manufacturing process would directly contribute to resolving the scientific or technological uncertainty inherent in the new process, and hence the activity would be R&D (paragraphs 4,26). But work to raise finance for the project, while indirectly contributing to the resolution of scientific or technological uncertainty (e.g. by paying for work) does not of itself help resolve the uncertainty, and hence is not R&D (paragraph 28(a)). Human Resources work to support the R&D is a qualifying indirect activity (paragraph 31) and hence is also R&D (paragraph 5), though it does not directly contribute to the resolution of scientific or technological uncertainty (paragraph 28(e) and (f)) ³ .
G. Testing as part of R&D	G1. Scientific or technological testing and analysis which directly contributes to the resolution of scientific or technological uncertainty is R&D (paragraph 26). So for example if testing work is carried out as part of the development of a pilot plant, this would be R&D, but once the design of the 'final' pilot plant had been finalised and tested, any further testing would not be R&D (paragraph 39). However, if flaws in the design became apparent later on, then work to remedy them would be R&D if they could not readily be resolved by a competent professional working in the field (in other words, if there was scientific or technological uncertainty around how to fix the problem; paragraph 14).
H. Cosmetic and aesthetic effects	H1. A company is seeking to make a water-breathable fabric for use in hiking gear. A test fabric with the required physical characteristics is produced through R&D. This new fabric is then produced in small quantities (not R&D) and market tested with a number of trial users. The user tests are not R&D, because they are concerned with testing the commercial potential of the new material and assessing its appeal to users (paragraph 42).
	H2. One of the results of these tests is that users do not like the feel of the new fabric against their skin, and dislike its shiny appearance. The company decides to investigate variants of its new fabric, which require significant changes to the material's weave and physical structure, to overcome these problems. Because there is scientific and technological uncertainty around whether a material with the desired physical characteristics can be made, the R&D continues.

³ See footnote 2.

J. Project, prototype and end of R&D	J1. A company develops new spark plugs for use in an existing petrol engine. The scientific or technological uncertainty associated with this work is resolved once prototype plugs have been fully tested in the engine. The activities directly contributing to this work, including the construction of prototypes and their testing in the engine, would be R&D.
	J2. The same company decides to design a new engine to incorporate the new spark plugs, involving a new combustion chamber design, lighter materials and other improvements such that the overall engine is appreciably improved (it uses less petrol to achieve slightly greater power output performance, and generates less pollution than current models). The activities directly contributing to this work, including the design of the separate components (not all of which need be different from those used in previous models) and their integration into a new engine, are R&D. The uncertainty associated with this work is resolved, and R&D is complete. once a functionally final prototype has been tested.

Aan
Vertegenwoordigers bedrijfsleven mbt ICT-innovaties

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Innovatie en Kennis

Behandeld door

5.1.2.E
T 06-5.1.2.E
5.1.2.E @minezk.nl

Datum

4 december 2020

Kenmerk

DGBI-I&K / 20291339

Kopie aan

5.1.2.E
5.1.2.E (RVO)
5.1.2.E (RVO)
5.1.2.E (RVO)

Bijlage(n)

memo

Discussiedocument nav rapport over programmatuur in
de WBSO

Aanleiding

Eén van de aanbevelingen uit de WBSO-evaluatie is om, met inachtneming van additionaliteit en spillovers, te heroverwegen hoe speur- en ontwikkelingswerk (S&O) in ICT en softwareontwikkeling het beste binnen en/of buiten de WBSO kan worden gestimuleerd.

Naar aanleiding van deze aanbeveling heeft EZK twee onafhankelijke experts op het gebied van programmatuurontwikkeling, de 5.1.2.E van de Technische Universiteit Eindhoven en mevrouw 5.1.2.E van de Universiteit Twente, gevraagd om de definitie van het begrip programmatuur in de WBSO te beoordelen en zo nodig aanbevelingen te doen. Het rapport van de experts is op Prinsjesdag naar de Tweede Kamer gestuurd, samen met een eerste reactie van EZK¹. Dit memo vormt een nadere uitwerking van deze eerste reactie.

Doel en achtergrond WBSO

De WBSO is erop gericht om bedrijven te stimuleren om meer te investeren in S&O, waarbij alleen die werkzaamheden en daarmee samenhangende kosten en investeringen in aanmerking komen die een directe bijdrage leveren aan het oplossen van een technisch knelpunt. De WBSO is een generieke regeling, die gelijke voorwaarden kent voor de ondersteuning van producten, processen en programmatuur. Omdat tussen deze vormen van S&O geen onderscheid wordt gemaakt en omdat wordt aangesloten bij de internationale definitie van R&D (Frascati Manual), is geen sprake van staatssteun. Eventuele aanpassingen dienen dan ook altijd binnen deze kaders plaats te vinden.

Hoofdpijnen rapport experts

In het rapport bepleiten de experts het belang van (behoud van) kwaliteit en begrijpelijkheid van programmatuur. Ook onderbouwen zij overtuigend dat de ontwikkeling van de programmatuur ten aanzien van de ontwikkeling van bepaalde AI-toepassingen anders verloopt dan in het verleden gebruikelijk was. Tevens constateren zij dat de huidige regeling die vormen van programmatuurontwikkeling niet altijd ondersteunt, terwijl deze projecten wel passen binnen de doelstelling van de WBSO. Tegen met name de achtergrond van (behoud van) kwaliteit en begrijpelijkheid van programmatuur stellen zij een alternatieve definitie voor.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/09/15/kamerbrief-over-ondersteuningspercentages-in-wbso-2021>

Hoofdlijn reactie EZK

EZK herkent de genoemde trends en constateert dat veel van de aanbevelingen aansluiten bij de wijze waarop de WBSO momenteel is vormgegeven. De door de experts voorgestelde definitie is voor EZK tegen de door hen geschetste achtergrond begrijpelijk, maar EZK ziet ook nadelen bij de aanpassing van de definitie. Daarom stelt EZK voor om in plaats van de definitie aan te passen, een aanpassing te verkennen die tracht de hiervoor genoemde AI-toepassingen door middel van de WBSO te kunnen ondersteunen.

In de bijlage wordt door middel van enkele kanttekeningen aangegeven waarom EZK voorstelt de voorgestelde alternatieve definitie van het wettelijke begrip programmatuur niet over te nemen. Deze liggen met name op het terrein van uitvoerbaarheid en het voorkomen van een inbreuk op het generieke karakter van de WBSO. Met het oog op dat laatste zouden bepaalde voorstellen van de experts ook gevolg moeten hebben buiten het terrein van programmatuur, wat de financiële inpasbaarheid van een aanpassing ook verder onder druk zet. Wijzigingen dienen immers binnen het beschikbare budget voor de WBSO (€ 1.281 miljoen per jaar vanaf 2022) te worden ingepast.

Tevens wil EZK de voorlichting verbeteren over de mogelijkheden van ondersteuning door middel van technisch-wetenschappelijk onderzoek op het gebied van programmatuur en op het gebied van model-driven engineering en het gebruik daarbij van domeinspecifieke talen. Daarmee wordt ingespeeld op de trend en de aanbeveling die de experts daarop doen en worden tevens de mogelijkheden van WBSO-projecten waarbij – conform de door de experts voorgestelde alternatieve definitie – door middel van mathematische verificatie het werkingsprincipe van software wordt aangetoond, meer onder de aandacht gebracht.

In de bijlage wordt uitgebreider ingegaan op de door de experts geconstateerde trends en de daarbij gedane aanbevelingen. Tevens wordt daarin beknopt ingegaan op de voorstellen die zij hebben gedaan ten aanzien van de lagere regelgeving.

Acties en vervolg

Op basis van het rapport stelt EZK het volgende voor:

- Nader in overleg met experts binnen het bedrijfsleven verkennen van een aparte categorie binnen de WBSO voor bepaalde hoogwaardige toepassingen op het gebied van AI, naast ontwikkelprojecten en TWO. EZK zal daartoe met een voorstel komen.
- EZK zal tevens opties op een rij zetten om het voorstel budgettair in te passen.

Een eventuele wijziging van de regelgeving zal op zijn vroegst per 1 januari 2022 in werking treden. Op grond van een eerste globale inschatting van RVO zal een uitbreiding op het vlak van AI-toepassingen op jaarbasis € 50-100 miljoen kosten. Een eventuele uitbreiding moet worden ingepast binnen het WBSO-budget, en zal nader moeten worden afgewogen tegen een parameterverlaging of inperking van de grondslag van de WBSO.

Tevens zal EZK:

- De mogelijkheden die technisch-wetenschappelijk onderzoek biedt op het gebied van programmatuur sterker communiceren, onder andere door middel van aanpassing van de WBSO-handleiding.
- In de voorlichting extra aandacht besteden aan projecten op het gebied van model-driven engineering en waarbij gebruik wordt gemaakt van domeinspecifieke talen, in het bijzonder met betrekking tot de mogelijkheid om deze projecten aan te merken als integratieprojecten.

Bijlage

Reactie op de trends en aanbevelingen, de alternatieve definitie en suggestie rond lagere regelgeving uit het rapport

Trends en aanbevelingen

De experts signaleren in het rapport zes trends en doen daarbij telkens een aanbeveling. Deze vallen wat EZK betreft in drie soorten uiteen namelijk:

- aanbevelingen die in de ogen van EZK in lijn zijn met de huidige WBSO;
- aanbevelingen die in de ogen van EZK aanleiding geven wijziging van de WBSO met betrekking tot programmatuur te overwegen; en,
- aanbevelingen waarvan EZK vanwege de doelstellingen van de WBSO en het generieke karakter daarvan voorstelt deze niet over te nemen.

Aanbevelingen in lijn met de WBSO

Tot deze categorie behoren de trends en aanbevelingen ten aanzien van complexiteit (deels), software-integratie, low coding platforms, legacy (deels), agile development, model-driven engineering en domeinspecifieke talen (trends en aanbevelingen 1 t/m 5).

Complexiteit

Ten aanzien van complexiteit onderschrijft EZK het door de experts benoemde belang dat programmatuur voor een mens begrijpelijk moet zijn om de complexiteit hanteerbaar te houden, maar ziet daarin geen reden om extra eisen te stellen aan de begrijpelijkheid van programmatuur in de WBSO (zie hierna ook de reactie op de alternatieve definitie). EZK ziet in de WBSO geen elementen die haaks staan op dit doel en daarom aanpassing behoeven. In zoverre is de aanbeveling in lijn met de huidige WBSO. Voor zover de aanbeveling verder gaat door hier ook consequenties voor de definitie van programmatuur aan te verbinden, wordt hierop ingegaan bij de alternatieve definitie.

Software-integratie en low coding platforms

Ten aanzien van software-integratie en low coding platforms merkt EZK op dat in de huidige WBSO bepalend is dat de aanvrager zelf code ontwikkelt. In de visie van EZK is er bij het uitsluitend gebruik maken van 'drag and drop' met behulp van een low coding platform geen sprake van het oplossen van een technisch knelpunt, omdat dit slechts het op een nieuwe manier combineren van bestaande code is. Het integreren van software binnen de eigen omgeving is, sinds de verruiming van de WBSO in 2009, al onder voorwaarden aan te merken als S&O, waardoor de aanbeveling binnen de geschetste context in lijn zijn met het huidige beleid.

Legacy

Het legacyprobleem wordt door EZK herkend. Voorwaarde om in aanmerking te komen voor de WBSO is dat er technisch nieuwe programmatuur wordt ontwikkeld. Hiervoor dienen technische knelpunten te worden opgelost. Onder deze voorwaarde kan onderhoud van software al in aanmerking komen voor de WBSO.

Agile development

Ten aanzien van agile development geven de experts aan dat het voor de WBSO niet relevant lijkt of een project op agile werkwijze wordt uitgevoerd. Om beter tegemoet te komen aan de (agile) werkwijze, is het aanvraagregime van de WBSO in 2020 flexibeler geworden. Ondernemers kunnen sindsdien vier (i.p.v. drie) keer per jaar een aanvraag indienen en een aanvraag in beginsel één dag (i.p.v. één maand) voor de start van een aanvraagperiode bij RVO indienen.

Model-driven engineering en domeinspecifieke talen

Ten aanzien van model-driven engineering en domeinspecifieke talen geven de experts aan dat software die door middel van zowel nieuwe als bestaande domeinspecifieke talen tot stand wordt gebracht, in aanmerking zou moeten komen voor WBSO. Hoewel dit in lijn is met het huidige beleid zal in de voorlichting extra aandacht worden besteed aan dit type projecten en de mogelijkheid om deze projecten aan te merken als integratieprojecten in lijn met trend en aanbeveling 2.

Aanbevelingen die aanleiding tot het overwegen van een wijziging geven

Hieronder valt de aanbeveling met betrekking tot artificial intelligence en big data (trend en aanbeveling 6).

Artificial intelligence en big data

De experts constateren dat kunstmatige intelligentie (AI) en machine learning een andere vorm van aansturing van hardware vormen dan traditionele software omdat daaruit niet het geven van instructies voortvloeit, maar het gedrag van een systeem wordt geleerd op basis van voorbeelden. Omdat hierbij veelal geen sprake is van het ontwikkelen van programmatuur in de zin van de WBSO en de meeste projecten zijn gericht op het toepassen van bestaande technologie, vallen deze projecten niet zondermeer onder de S&O-definitie. AI-projecten waarbij, naast de toepassing, ook applicaties worden ontwikkeld, kunnen nu al als S&O worden aangemerkt. De experts bevelen aan dat AI-toepassingen, zoals machine learning, ook voor WBSO in aanmerking zouden moeten komen.

Het toenemende belang van AI wordt door EZK herkend en daarom wil EZK onderzoeken op welke wijze een aparte categorie kan worden gecreëerd binnen de WBSO voor projecten die bestaan uit hoogwaardige toepassing van ICT gericht op het ontwikkelen en toepassen van AI, machine learning, modellering of simulatie. Eventueel met de voorwaarde dat de toepassing een aantoonbare technische meerwaarde heeft voor de aanvrager of dat het project gekoppeld is aan een eigen ontwikkelingsstraject.

Aanbevelingen die EZK voorstelt niet over te nemen

Dit heeft betrekking op aanbeveling 1 over complexiteit voor zover die aanbeveling de eis met zich meebrengt dat bij het opleveren van programmatuur (tevens) een precieze beschrijving daarvan moet worden opgeleverd en aanbeveling 3 over legacy voor zover daarin bedoeld wordt om meer vormen van onderhoud onder de WBSO te brengen dan nu reeds het geval is.

Complexiteit

Ten aanzien van hiervan wordt verwezen naar de reactie hierna met betrekking tot de voorgestelde alternatieve definitie.

Legacy

Verdere uitbreiding van de WBSO met betrekking tot onderhoud is wat EZK betreft niet aan de orde, omdat dit gezien het generieke karakter van de WBSO dan ook zou moeten gelden voor onderhoud van fysieke producten of processen om deze operationeel te houden. Afbakening van welk onderhoud wel en niet in aanmerking zou komen is tevens lastig, mede in het licht van de internationale definitie van R&D.

Alternatieve definitie

De voorgestelde formulering van het begrip programmatuur door de experts luidt: *Programmatuur is een precieze beschrijving van waaruit het gedrag van een computergestuurd systeem eenduidig kan worden afgeleid, op zodanige wijze opgesteld dat het door mensen navolgbaar is en waarbij het technisch of mathematisch verifieerbaar is dat het beoogde doel ermee wordt bereikt.*

De experts geven aan dat de eisen die worden gesteld aan de beschrijving ertoe moeten leiden dat abstracte representaties in modellen, mathematische bewijsvoeringen en domeinspecifieke talen hieronder vallen.

Kern in de aangepaste formulering zijn de beschrijving en de technische of mathematische verifieerbaarheid. Daaruit kan worden afgeleid dat de verificatie kan worden gedaan door machines of mensen. Daarmee onderschrijven de experts dat bij het enkel opstellen van een functioneel of technisch ontwerp (systeemarchitectuurontwerp) geen sprake is van programmatuur(ontwikkeling), tenzij daarmee op mathematisch verifieerbare en voor de mens navolgbare wijze de oplossing van het technisch knelpunt blijkt.

De definitie wijkt op een aantal uitgangspunten ook af van de huidige definitie:

- Het vereiste van een formele programmeertaal wordt losgelaten.
- Er wordt een vereiste toegevoegd dat een precieze beschrijving moet worden gegeven die voor mensen navolgbaar is. Dit is waarschijnlijk ingegeven vanuit de gedachte om legacyproblematiek te voorkomen en de complexiteit van programmatuur beheersbaar te houden. Enkel het vastleggen in code is dan dus niet voldoende.

EZK heeft de volgende kanttekeningen bij deze alternatieve definitie:

- Als in plaats van het vereiste van een formele programmeertaal de *beschrijving* van een oplossing centraal wordt gesteld, wordt het uitgangspunt van de WBSO, dat er daadwerkelijk technische knelpunten moeten worden opgelost, losgelaten. Dit leidt tot een ingrijpende verschuiving in de WBSO, die inbreuk doet op het generieke karakter van de regeling. Een dergelijke verruiming zou daarom niet beperkt kunnen blijven tot programmatuur.
- Het vereiste van 'een precieze beschrijving' zou voor een groot deel van de WBSO-gebruikers een zwaardere administratieve last met zich meebrengen. Daarbij zouden (theoretische/mathematische) standaarden gelden waar met name een belangrijk deel van het mkb niet of slechts met veel moeite aan kan voldoen. Het overgrote deel van de WBSO-gebruikers (met name het mkb) zal het werkingsprincipe immers blijven aantonen door middel van het schrijven

van code. Dit zou bij de voorgestelde definitie echter niet voldoende zijn om in aanmerking te komen voor de WBSO. Hoewel dit deel van de definitie een bijdrage zou kunnen leveren aan de beheersbaarheid van de complexiteit van programmatuur (zie trend en aanbeveling 1), is de inschatting van EZK dat dit de ontwikkeling van technisch nieuwe programmatuur onder de WBSO door het mkb daarom disproportioneel zou bemoeilijken.

- De mogelijkheid van technische verificatie die de experts voorstellen, lijkt sterk op de wijze van verificatie die nu wordt vereist door de WBSO, namelijk door vastlegging in een formele programmeertaal. Het alternatief dat de experts voorstellen, door ook door middel van mathematische verificatie het werkingsprincipe van software aan te tonen, is al afgedekt door de optie van technische wetenschappelijk onderzoek (TWO). Programmeren is daarbij geen vereiste, maar wel de mathematische diepgang die TWO vereist. In zoverre lijken deze aspecten van de alternatieve definitie dus met de huidige WBSO reeds afgedekt.
- De voorgestelde definitie zou nadere invulling vergen omdat deze verschillende open normen kent (bijv. 'precieze beschrijving', 'door mensen navolgbaar' en 'technisch of mathematisch verifieerbaar'), waaraan vooraf invulling moet worden gegeven om tot een voor het bedrijfsleven en RVO hanteerbare en uitvoerbare definitie te komen. De verwachting is dat deze open normen moeilijk af te kaderen zijn en daardoor tot discussie met aanvragers gaan leiden, terwijl de huidige definitie in hoge mate is uitgekristalliseerd.

Lagere regelgeving

In lijn met de door de experts opgenomen aanbevelingen en de door hen voorgestelde definitie, stellen zij tevens enkele aanpassingen in de lagere regelgeving voor. Met betrekking tot het voorstel van de experts om de eerste drie door hen genoemde beschrijvingen van activiteiten die in de lagere regelgeving van WBSO zijn uitgesloten, te laten vervallen, is EZK voornemens conform bovenstaande overwegingen en reactie niet over te nemen. De laatste door de experts genoemde op dit moment in lagere regelgeving van WBSO uitgesloten activiteit, zal heroverwogen moeten worden in het kader van het verkennen van een aparte categorie voor bepaalde hoogwaardige toepassingen op het gebied van AI.

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: vrijdag 2 juli 2021 17:43
Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E)
CC: 5.1.2.E, 5.1.2.E, 5.1.2.E
Onderwerp: Terugkoppeling gesprek G12

Ha 5.1.2.E

Realiseer me dat ik nog geen terugkoppeling van gesprek met G12 over programmatuur binnen de WBSO heb gegeven. Hierbij alsnog:

Algemeen

- Toegelicht dat voor ons draagvlak essentieel is, voor welke aanpassing dan ook. Met name ook bij mkb. Voeren dus meerdere gesprekken
- Nu discussie voeren over wat we willen stimuleren binnen doelen WBSO. Later pas de financiële inpassing bespreken. Onze aanzet voor formatie genoemd. Kans op werk dat achteraf niet tot iets leidt, maar opties serieus verkennen
- Uitgelegd dat we veel herkennen uit rapport maar bij oplossingsrichting met alternatieve oplossing vraagtekens hebben of dit aansluit bij knelpunten bedrijfsleven uit evaluatie
- Ruimte willen bieden om andere knelpunten die volgens bedrijfsleven onvoldoende zijn

Voorstel verruiming voor AI c.s.

- G12 had liever meer uitgewerkt voorstel gehad. Uitgelegd waarom niet gedaan; draagvlak van belang, bedrijfsleven vanaf begin betrekken.
- Wel steun voor deze verruiming. Twijfel over aparte categorie. Met RVO besproken dat dit ook niet wenselijk lijkt. Ook uitkijken dat we het niet toe te spitsen op één technologiegebied, maar soort werkzaamheden. Gaan het nu proberen binnen categorie programmatuur vorm te geven. G12 gaat nadenken over experts om hier met RVO (en 5.1.2.E) aan te werken.
- Terechte kanttekening vanuit RVO dat onze raming tbv claim formatie wel ziet op aparte categorie, dus dat voor nu iets hervormde idee obv input G12 een andere raming nodig is
- Uit nabespreking met RVO: dit iets aangepaste idee sluit uitstekend aan op rapport experts. Verwachting is wel dat de in de G12 voorgestelde richting voor de verruiming grotendeels bij GRB terecht komt, omdat de betreffende werkzaamheden waar de verruiming op zal zien, bij het mkb vaak al onderdeel zijn van 'klassieke' programmatuurprojecten. Onderbouwt RVO tzt nader tbv stas.

(afwijzing van) Alternatieve definitie professoren

- Beeld bedrijfsleven matcht met dat van ons. Herkenning op de trends, maar oplossingsrichting sluit hier niet op aan. Teleurstelling bij VNO dat het ons niet heel veel verder heeft gebracht dan 2 jaar geleden

Andere knelpunten vanuit bedrijfsleven

- 5.1.2.i kwam al direct met suggestie deze op papier te zetten, inclusief oplossingsrichtingen. Heb ik meteen omarmt onder voorwaarde dat dit dan wel een gezamenlijk G12 stuk moest zijn. Werd toegezegd. 5.1.2.E wil geloof ik naar tussenvorm waarbij in beginsel gezamenlijk stuk, evt aangevuld met punten waar draagvlak niet bij iedereen bestaat. Vind ik ook goed.
- 5.1.2.i kwam vraag in hoeverre we naar buitenlandse regelingen hebben gekeken en verwees naar VK. Relevant deel tekst regeling toegestuurd gekregen, maar daar zien RVO en ik niet meer ruimte in dan in WBSO. Dat zullen we terugleggen.
- Ongeloof bij RVO en mij dat 5.1.2.i deze kans nauwelijks pakte om hun punt te maken. Lijken slag enigszins gemist te hebben nu. Rest bedrijven lijken er met buit van door te gaan met verruiming rond AI, MDE enz.

Vervolg

- Met RVO besproken dat zij vast gaan beginnen aan uitwerken van voorstel, zodat er al een 'romp' staat als de externe experts aansluiten
- Ik zet vast dekkingsoptie op een rij, mocht er geen extra geld uit formatie komen
- 5.1.2.E stuurt conclusies nog rond

Goed weekend.
Groet, ^{5.12E}

Van: 5.1.2.E
Aan: 5.1.2.E
Cc: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: G12
Datum: maandag 5 juli 2021 08:09:00
Bijlagen: [image001.png](#)

Hallo 5.1.2.E

Excuses daarvoor maar dat is bij mij blijven liggen 5.1.2.E en 5.1.2.E hebben de reactie woensdag aan me aangegeven. Maar bij deze:

Met betrekking tot de omschrijving van de Britse regeling:

*Activities which directly contribute to R&D include:
(a) activities to create or adapt software, materials or equipment needed to resolve the scientific or technological uncertainty, provided that the software, material or equipment is created or adapted solely for use in R&D;
(b) scientific or technological planning activities; and
(c) scientific or technological design, testing and analysis undertaken to resolve the scientific or technological uncertainty.*

....

As long as the scientific or technological uncertainty cannot readily be resolved by a competent professional working in the field, hardware and software methods are both equally R&D in these circumstances.

Was de reactie van 5.1.2.E en 5.1.2.E :

Onderdeel a heeft in de discussie geen meerwaarde. Projecten die daaronder vallen, kunnen ook nu in aanmerking komen (als het gaat om het oplossen van de onzekerheden). AI-projecten gaan over het algemeen over het toepassen van bestaande software en niet om het zelf maken of aanpassen van software. Het aantonen dat de software alleen gemaakt is voor R&D lijkt ook moeilijk. Onderdeel c. van de Britse regeling kan inderdaad in de buurt komen, maar c. is daarbij breder dan alleen analyse (het is ook ontwerpen en testen). Het is een vraag hoe breed we dit willen interpreteren/toepassen. In hoeverre het een aparte categorie moet worden is nog niet duidelijk. Op zich kan een aparte categorie zowel binnen alsook buiten de ICT bestaan (kijk naar TWO dat zowel voor ICT als niet-ICT geldt).

De toevoegingen in de reactie van 5.1.2.E zijn inderdaad verbeteringen waarbij het onder het stukje **Expertgroepje voor nadere uitwerking AI-kwestie het zinsdeel** 'in overleg met experts uit de industrie' inderdaad beter kan worden vervangen door: 'in overleg met experts uit het bedrijfsleven'.

Groet, 5.1.2.E

From: 5.1.2.E @minezk.nl>
Sent: vrijdag 2 juli 2021 17:45
To: 5.1.2.E @rvo.nl>; 5.1.2.E)
5.1.2.E @rvo.nl>
Cc: 5.1.2.E @rvo.nl>; 5.1.2.E)
5.1.2.E @minezk.nl>
Subject: RE: G12

Ha heren,

Zouden jullie maandag nog even terug willen komen op onderstaande 2 punten?

Groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E)

Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 17:37

Aan: 5.1.2.E @rvo.nl; 5.1.2.E)

<5.1.2.E @rvo.nl>

cc: 5.1.2.E @rvo.nl; 5.1.2.E

<5.1.2.E @minezk.nl>

Onderwerp: FW: G12

Ha 5.1.2.E en 5.1.2.E

Wellicht goed als jullie hier ook even naar kijken. Ik heb in rood vast wat kleine aanpassingen/toevoegingen gedaan.

Ik mis hierin nog onze toezegging dat wij vast zullen kijken naar dekkingsopties (mocht er geen budget bijkomen via de formatie), maar dat vind ik wel prima.

Kunnen jullie ook kijken naar de omschrijving van de Britse regeling hieronder? In a en c lees ik geen ruimere mogelijkheden dan de WBSO biedt. Ik zie daar ook juist de wens om geen onderscheid te maken tussen verschillende vormen van R&D. Van b. vraag ik me wel af of we die toestaan, omdat het meer aan de voorkant van het R&D-proces zit. Maar letter b is volgens mij ook niet de verruiming waar ze naar op zoek zijn. Ik vermoed dat zij een verruiming in a lezen, maar die zie ik dus niet. Ben benieuwd of jullie hier wel een ruimere interpretatie in lezen.

Groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 17:04

Aan: 5.1.2.E @minezk.nl; 5.1.2.E)

5.1.2.E @minezk.nl>

Onderwerp: G12

Hi 5.1.2.E en 5.1.2.E

Dank. Was taaie discussie, maar in ieder geval kleine stapjes .

Wat denken jullie van onderstaande mail?

Hartelijke groet, 5.1.2.E

Geachte leden van de G12,

Naar aanleiding van ons overleg zojuist, hebben we de volgende afspraken gemaakt:

Delen informatie

- Bijgevoegd vind u – voor de volledigheid – het rapport van de expertcommissie en de analyse van EZK (vertrouwelijk) en Evaluatie (paragraaf 3.6):

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/28/evaluatie-wbso-2011-2017> en Kamerbrief bij evaluatie:
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/04/11/kamerbrief-over-de-evaluatie-wbso-2011-2017>

- Onze collega van ^{5.1.2.1} stuurde zojuist de tekst van de RDEC regeling (“engelse WBSO”). Hierin wordt oa ook een toelichting rondom software gegeven (onderstaand een voorbeeld).

Activities which directly contribute to R&D include:

(a) activities to create or adapt software, materials or equipment needed to resolve the scientific or technological uncertainty, provided that the software, material or equipment is created or adapted solely for use in R&D;

(b) scientific or technological planning activities; and

(c) scientific or technological design, testing and analysis undertaken to resolve the scientific or technological uncertainty.

.....

As long as the scientific or technological uncertainty cannot readily be resolved by a competent professional working in the field, hardware and software methods are both equally R&D in these circumstances.

Input gevraagd – deadline 18 juli – aan mij te sturen – ik zal daar één document van maken en dat document aan u voorleggen met de vraag of er consensus is over het geheel. Waar geen consensus is zal ik dat apart noteren.

- Is er overeenstemming over de reactie van EZK over de onwenselijkheid van de oplossingsrichtingen (**alternatieve definitie**) zoals door de experts voorgesteld?
- In hoeverre is er draagvlak om de door EZK voorgestelde oplossingsrichting op het gebied van AI (en mogelijk model-based engineering) nader uit te werken? En voor welk knelpunt biedt dit een oplossing?
- Ervaringen met (afgewezen) aanvragen zullen worden gedeeld met EZK (indien gewenst via mij)
- Kunt u de belangrijkste knelpunten (nogmaals) kort aangeven, alsmede een oplossingsrichting **daarvoor**

Expertgroepje voor nadere uitwerking AI-kwestie

EZK heeft aangegeven mogelijk een aparte categorie **of anderszins een verruiming** voor AI **en eventueel soortgelijke technologieën die geen programmatuur in traditionele zin vormen** te willen creëren, maar willen vooral nader in overleg met experts uit de industrie (**bedrijfsleven?** **Anders misschien te smal? Eens met ‘bedrijfsleven’**) over hoe een vorm moet **worden** gegeven. Geïnteresseerden kunnen zich bij mij opgeven. **Namen van andere experts zijn ook welkom.**

Ik denk dat we met elkaar kunnen constateren dat het een taai proces is, waar geen hapklare oplossing voor is. Toch zijn we het ook eens dat er zich richting Prinsjesdag wel **één of meer concrete** oplossingsrichtingen **aan moeten** hebben gediend.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E

VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail:

Telefoon: + 31 (0)70 5.1.2.E

Mobiel: +31 (0)6 – 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl – www.mkb.nl

Twitter: [@vnoncw](https://twitter.com/vnoncw) - [@mkbnl](https://twitter.com/mkbnl) - LinkedIn: [VNO-NCW](https://www.linkedin.com/company/vno-ncw) - [MKB](https://www.linkedin.com/company/mkb-nederland)

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: woensdag 7 juli 2021 09:07
Aan: ' 5.1.2.E '
CC: 5.1.2.E ; 5.1.2.E (5.1.2.E)
Onderwerp: FW: G12

Hoi 5.1.2.E

Met excuus voor de vertraging hierbij onze reactie. Hieronder in rood vind je enkele kleine suggesties/toevoegingen tbv van het verslag. In cursief soms een korte toelichting; die kun je dus weer verwijderen als je het verspreidt.

Daarnaast heb ik samen met RVO gekeken naar de Britse regeling, ihb naar de passage die je hieronder in de mail hebt gekopieerd. Onze reactie daarop:

Projecten die vallen onder de definitie onder **letter a.** van de Britse regeling, kunnen ook nu binnen de WBSO in aanmerking komen (als het gaat om het oplossen van de onzekerheden zoals de tekst stelt). AI-projecten gaan over het algemeen over het toepassen van bestaande software en niet om het zelf maken of aanpassen van software, dus dit onderdeel van de Britse regeling biedt daar ook geen oplossing voor. Het aantonen dat de software alleen gemaakt is voor R&D lijkt overigens moeilijk.

Hetgeen beschreven onder **letter c.** van de Britse regeling is wel een verruiming ten opzichte van de huidige WBSO en kan inderdaad in de buurt komen van waar we met het gedane voorstel naar toe willen. Het verdient wel opmerking dat wat onder letter c. valt breder is dan alleen analyse (het is ook ontwerpen en testen). Het is een vraag hoe breed we dit willen interpreteren/toepassen, mede in het licht van de financiële gevolgen van een aanpassing. Dit is iets dat in de uitwerking met de experts aan de orde kan komen.

Letter b. uit de Britse regeling lijkt voor 'onze' discussie niet zo relevant. Het betreft met name voorbereidende en organisatorische werkzaamheden voorafgaand of ondersteunend aan de daadwerkelijke R&D. Dit zou ook een verruiming zijn, bijv. tav organisatorische en administratieve werkzaamheden die nu zijn uitgesloten. Een verruiming in die richting zouden wij ook geen voorstander van zijn, omdat de hoeveelheid extra R&D die daardoor tot stand komt naar verwachting laag is.

Overigens is op 1 juli mijn nieuwe collega 5.1.2.E begonnen (zie cc). Zij zal samen met mij de WBSO gaan doen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

Medewerker innovatiebeleid, directie Innovatie&Kennis
DG Bedrijfsleven&Innovatie, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Tel: 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E < 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 17:04

Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) < 5.1.2.E @minezk.nl>, 5.1.2.E

< 5.1.2.E @minezk.nl>

Onderwerp: G12

Hi 5.1.2.E en 5.1.2.E

Dank. Was taaie discussie, maar in ieder geval kleine stapjes 😊.

Wat denken jullie van onderstaande mail?

Hartelijke groet, 5.1.2.E

Geachte leden van de G12,

Naar aanleiding van ons overleg zojuist, hebben we de volgende afspraken gemaakt:

Delen informatie

- Bijgevoegd vind u – voor de volledigheid – het rapport van de expertcommissie en de analyse van EZK (vertrouwelijk) en Evaluatie (paragraaf 3.6):
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/28/evaluatie-wbso-2011-2017>
en Kamerbrief bij evaluatie:
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/04/11/kamerbrief-over-de-evaluatie-wbso-2011-2017>
- Onze collega van 5.1.2.i stuurde zojuist de tekst van de RDEC regeling (“engelse WBSO”). Hierin wordt oa ook een toelichting rondom software gegeven (onderstaand een voorbeeld).

Activities which directly contribute to R&D include:
(a) activities to create or adapt software, materials or equipment needed to resolve the scientific or technological uncertainty, provided that the software, material or equipment is created or adapted solely for use in R&D;
(b) scientific or technological planning activities; and
(c) scientific or technological design, testing and analysis undertaken to resolve the scientific or technological uncertainty.

.....
As long as the scientific or technological uncertainty cannot readily be resolved by a competent professional working in the field, hardware and software methods are both equally R&D in these circumstances.

Input gevraagd – deadline 18 juli – aan mij te sturen – ik zal daar één document van maken en dat document aan u voorleggen met de vraag of er consensus is over het geheel. Waar geen consensus is zal ik dat apart noteren.

- Is er overeenstemming over de reactie van EZK over de onwenselijkheid van de oplossingsrichtingen (**alternatieve definitie**) zoals door de experts voorgesteld?
- In hoeverre is er draagvlak om de door EZK voorgestelde oplossingsrichting op het gebied van AI (en mogelijk model-based engineering) nader uit te werken? En voor welk knelpunt biedt dit een oplossing?
- Ervaringen met (afgewezen) aanvragen zullen worden gedeeld met EZK (indien gewenst via mij)
- Kunt u de belangrijkste knelpunten (nogmaals) kort aangeven, alsmede een oplossingsrichting **daarvoor**

Expertgroepje voor nadere uitwerking AI-kwestie

EZK heeft aangegeven mogelijk een aparte categorie **of anderszins een verruiming** voor AI **en soortgelijke technologieën die geen programmatuur in traditionele zin vormen** te willen creëren, maar willen vooral nader in overleg met experts uit de **industrie bedrijfsleven (Anders wat te smal)** over hoe een vorm moet **worden gegeven**. Geïnteresseerden kunnen zich bij mij opgeven. **Namen van andere experts zijn ook welkom.**

Toelichting van onze zijde: In hoeverre het een aparte categorie moet worden is nog niet duidelijk. Op zich kan een aparte categorie zowel binnen alsook buiten de ICT bestaan (kijk naar TWO dat zowel voor ICT als niet-ICT geldt).

Ik denk dat we met elkaar kunnen constateren dat het een taai proces is, waar geen hapklare oplossing voor is. Toch zijn we het ook eens dat er zich richting Prinsjesdag wel **één of meer concrete** oplossingsrichtingen **aan moeten hebben gediend.**

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E

5.1.2.E

E-mail:

Telefoon: + 31 (0) 5.1.2.E 5.1.2.E

Mobiel: +31 (0)6

Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: [@vnoncw](https://twitter.com/vnoncw) - [@mkbnl](https://twitter.com/mkbnl) - LinkedIn: [VNO-NCW](https://www.linkedin.com/company/vno-ncw) - [MKB](https://www.linkedin.com/company/mkb)

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Van: 5.1.2.E A.P.J. de (5.1.2.E)
Verzonden: woensdag 14 juli 2021 13:57
Aan: '5.1.2.E'
CC: Veen, A.J.A. MA LLM van (5.1.2.E); 5.1.2.E; 5.1.2.E; 5.1.2.E
5.1.2.E; 5.1.2.E (5.1.2.E); 5.1.2.E de (5.1.2.E); 5.1.2.E
(5.1.2.E)
Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Ha 5.1.2.E
Is het een idee om vast de bijeenkomst(en) met de Technologicommissie en/of werkgroep innovatie te plannen? Dan houden we het tempo er een beetje in en kan me voorstellend at het gezien de vakanties lastig plannen is.
Volgende week ontvangen we als het goed is de schriftelijke input vanuit de G12 van jullie, die we dan voor zover daar een (tamelijk) uniform beeld uit voortkomt mee kunnen nemen naar die bespreking(en).
Overigens is per 1 juli mijn nieuwe collega 5.1.2.E begonnen, die zich ook met de WBSO bezig gaat houden. Haar kom je wellicht dus ook tegen op dit dossier.
Groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: woensdag 26 mei 2021 09:12
Aan: 5.1.2.E A.P.J. de (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>
CC: Veen, A.J.A. MA 5.1.2.E van (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Hoi 5.1.2.E

Het gesprek met de G12 wordt nu gepland. Wij zien dit als een informele toetsing. Ik kan me voorstellen dat uit die discussie punten naar voren komen die jullie in jullie notitie willen verwerken. Op basis daarvan zouden we dan een consultatie van de achterban kunnen doen (met bijv leden van de Technologicommissie en leden van onze Werkgroep innovatie).

Nog een andere vraag: kunnen we binnenkort even bijpraten over de budgettaire ruimte van de WBSO / indexatie etc.?

Hartelijke groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
Verzonden: woensdag 19 mei 2021 14:43
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Hoi 5.1.2E

Excuus voor de late reactie. Tav je vraag: prima om nav de lijst die vanuit 5.1.2.i 5.1.2i wordt opgesteld nog eens door te praten. Ik zou echter wel graag zien dat deze partijen ook aansluiten bij het bredere overleg en daarin zou ik dan ook willen bespreken in hoeverre er (breder) draagvlak is voor de richting die zij voorstaan tav programmatuur. Omdat voor wijzigingen binnen de WBSO breed draagvlak binnen het bedrijfsleven voor ons essentieel is en ik juist in het bredere overleg dus wil horen of hetgeen 5.1.2.i naar voren brengen ook op steun van de andere bedrijven/vertegenwoordigers op steun kan rekenen.

Overigens hecht ik er niet per se aan om het overleg met de G12 te voeren. Het is voor ons vooral van belang dat we inzicht krijgen in welke richting(en) het bedrijfsleven wil qua (wijzigingen rond) de stimulering van programmatuur binnen de WBSO. Het is dus vooral van belang dat er partijen aan tafel zitten die een representatief beeld geven van de wensen/standpunten van het bedrijfsleven op dit terrein. Prima om dat via het G12 overleg te doen, als dit in jouw (VNO/MKB-NL) ogen de beste manier is. G12 is geen doel wil ik maar zeggen, maar een middel. Daarnaast van belang om ook het mkb dus mee te nemen. Ook zouden wij er van voorstander van zijn enkele organisaties die specifiek actief zijn op het terrein van programmatuur te betrekken, zoals opgenomen aan het slot van het stuk dat ik je toestuurde na afloop van ons overleg met 5.1.2.i.

Groet, 5.1.2E

Van: 5.1.2E <5.1.2E@vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: dinsdag 11 mei 2021 10:22

Aan: 5.1.2E <5.1.2E@minezk.nl>

CC 5.1.2E <5.1.2E@minezk.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Beste 5.1.2E

Dank voor de bijlage en weergave van de afspraken. Ik zal:

- Met betrokken partijen afspraken maken over de op te stellen lijst (we zullen hier een apart overleg over voeren met jullie toch? Maar parallel daaraan G12).
- Een vergadering plannen met de G12.

Mochten daar nog andere onderwerpen te agenderen zijn, dan laat ik je dat weten. Wij zullen intern ook nog eens goed naar de definitiekwestie kijken.

Hartelijke groet,

5.1.2E

Van: 5.1.2E (5.1.2E) <5.1.2E@minezk.nl>

Verzonden: maandag 10 mei 2021 21:47

Aan: 5.1.2E <5.1.2E@vnoncw-mkb.nl>

CC 5.1.2E <5.1.2E@minezk.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Hoi 5.1.2E

Zoals vanochtend toegezegd hierbij voor jou nog een reactie op onderstaande die ik samen met RVO heb gemaakt. Zoals besproken een beetje herhaling van zetten ben ik bang, maar desalniettemin leek het me wel goed om op jullie verzoek in te gaan. Ik laat even aan jou of je het zinvol vindt dit door te sturen aan de andere deelnemers van ons overleg vanochtend. Ik vertrouw erop dat jullie dit vertrouwelijk behandelen.

Ik heb de volgende afspraken genoteerd nav het overleg van vanmorgen. Mocht je je ergens niet in herkennen, laat het dan aub weten:

- 5.1.2.i er 5.1.2.i komen met:

- a. Verhaal over vormen van innovatie die wat hen betreft ten onrechte worden afgewezen, waarom ze dat onterecht vinden en onderbouwd met enkele (anonieme) praktijkvoorbeelden
 - b. Voorbeelden van projecten die voor 2013 (?) werden goedgekeurd en daarna afgekeurd door RVO
- VNO plant een overleg (waarschijnlijk 2^e helft juni) met de aanwezigen in dit overleg, de G12 en vertegenwoordigers van RVO/EZK. Ik laat nog weten deze week wie vanuit EZK/RVO aansluiten. Daarbij agenderen we de volgende zaken:

1. Is er overeenstemming over de reactie van EZK over de onwenselijkheid van de oplossingsrichtingen zoals door de experts voorgesteld
2. In hoeverre is er draagvlak om de door EZK voorgestelde oplossingsrichting op het gebied van AI nader uit te werken
3. Over welke andere door het bedrijfsleven ervaren knelpunten is er (tamelijk brede) consensus dat die bespreking in een expertsessie verdienen. Het moet hier dan gaan om knelpunten die een aanpassing in de wet- en regelgeving vergen en die eerder zijn geconstateerd in de evaluatie of het rapport van de experts.

- De conclusies uit dit gesprek zullen vervolgens ook aan vertegenwoordigers van het mkb worden voorgelegd. Als ze die onderschrijven, plannen we vervolgens een expertsessie op basis van de onderwerpen die uit de sessies met G12 c.s. en die met het mkb naar voren komen die verdere uitwerking verdienen.

Groet, 5.1.2E

Van: Reineke 5.1.2E <5.1.2E@vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: woensdag 31 maart 2021 14:03

Aan: 5.1.2E (5.1.2E) <5.1.2E@minezk.nl>

CC: 5.1.2E (5.1.2E) <5.1.2E@minezk.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2E <5.1.2E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Beste 5.1.2E

Zoals eerder ook besproken, bijgaand onze eerste reactie.

Dank voor de mogelijkheid om op de door EZK opgestelde memo met betrekking tot de WBSO programmatuurontwikkeling te kunnen reageren. Binnen VNO-NCW is deze in eerste instantie binnen een beperkte werkgroep besproken (in een volgende fase volgt de G12) en wij komen tot de volgende reactie:

Allereerst zijn we zeer verheugd met het feit dat er door de staatsecretaris in het debat eerder is aangegeven dat er nog een keer gekeken zal worden naar de mogelijkheid tot het verruimen van de criteria voor WBSO- onderdeel programmatuurontwikkeling.

Na de memo aandachtig bestudeerd te hebben valt op, dat in de reactie door EZK zeer uitvoerig wordt ingegaan op het advies van de onafhankelijke experts, maar er helaas minder aandacht wordt besteed

aan de bevindingen uit de WBSO-evaluatie die de experts in eerste instantie trachtten te verbeteren. We zouden het ministerie dan ook willen verzoeken om de cirkel rond te maken en het evaluatierapport te betrekken in haar zoektocht naar een mogelijkheden tot verruiming van de WBSO programmatuurontwikkeling.

Daarnaast zijn wij het met EZK eens dat de door de onafhankelijke experts voorgedragen nieuwe definitie een interessante optie is, maar helaas niet werkbaar zal zijn in de praktijk. Wij zien ook dat een dergelijke aanpak waarschijnlijk tot veel onzekerheid evenals een toename van administratieve lasten zal leiden. Ook bestaat er twijfel in de werkgroep of het focussen op een bepaalde sleuteltechnologie zoals AI, tot een uitkomst zal leiden die recht doet aan de eerder in de evaluatie geuite kritiek op de WBSO-regeling.

In het rapport van de experts is het volgende als kritiekpunt opgenomen: "Het rapport geeft aan dat, in de ogen van een deel van de gebruikers, de huidige systematiek van de WBSO te veel focust op programmeer-technische knelpunten (en onvoldoende op de stappen die hieraan vooraf gaan) en hierop kritisch beoordeeld wordt waardoor veel innovatieve programmatuurontwikkeling niet kwalificeert. Hierbij wordt onder andere bedoeld op projecten die enkel gericht zijn op architectuurontwerp, configuratie, het inrichten en bouwen van systemen met behulp van (low-coding) platformen van derden. Daarnaast wordt het begrip "formele programmeertaal" in de definitie niet door alle betrokken partijen herkend. Ook is er onduidelijkheid wanneer de ontwikkeling van embedded software/besturingssoftware kwalificeert voor de WBSO (bijvoorbeeld bij procesinnovaties in de maakindustrie)."

Ons verzoek aan EZK is dan ook om bovenstaande kritiekpunten alsnog te adresseren, om een duurzame, toekomstbestendige verbetering van de WBSO programmatuurontwikkeling te bewerkstelligen en een definitie te ontwikkelen, die recht doet aan de huidige maatstaf van programmatuurontwikkeling in Nederland. We gaan graag in op het aanbod van het ministerie om te bespreken hoe recht gedaan kan worden aan de kritische geluiden uit het evaluatierapport.

Hartelijke groet,

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E) < 5.1.2.E :@minezk.nl>

Verzonden: vrijdag 12 februari 2021 16:42

Aan: 5.1.2.E < 5.1.2.E :@vnoncw-mkb.nl>

CC 5.1.2.E < 5.1.2.E :@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Programmatuur binnen de WBSO

Ha 5.1.2.E

Zoals net besproken en in de herkansing, hierbij een schone versie. Dit is wat ons betreft dus de richting.

Nog een verzoek: zou je de partijen waar je het naar toestuurt willen vragen het stuk niet verder te verspreiden? De Kamer vraagt ons ook regelmatig om een stand van zaken. Omdat we eerst willen weten hoe de partijen die zich in de praktijk met het vraagstuk bezig houden tegen onze visie aankijken, delen we het eerst met jullie. Het zou dan uiteraard vervelend zijn als het dan toch op straat komt te liggen.

Groet en goed weekend,

5.1.2.E

Medewerker innovatiebeleid, directie Innovatie&Kenni

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)

Verzonden: dinsdag 9 februari 2021 20:13

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>; 5.1.2.E (5.1.2.E)
<5.1.2.E@minezk.nl>

Onderwerp: Programmatuur binnen de WBSO

Beste 5.1.2.E

Zoals al recent door 5.1.2.E aangekondigd, sturen we je hierbij onze reactie toe op het rapport van de twee externe experts met betrekking tot programmatuur binnen de WBSO. We zouden graag vrijdag a.s. met je bespreken hoe we over dit onderwerp verder met het bedrijfsleven in overleg kunnen treden.

Wat ons betreft is het doel van een eerste bijeenkomst tweeledig. Ten eerste om te toetsen of het bedrijfsleven zich kan vinden in onze reactie en de daarin genoemde acties die we willen/zullen ondernemen nav het rapport. Ten tweede om te verkennen – ervan uitgaande dat het bedrijfsleven deze actie onderschrijft – hoe we de in het stuk genoemde verkenning naar een mogelijke aanpassing binnen de WBSO ten behoeve van hoogwaardige AI-toepassingen, in samenwerking met het bedrijfsleven kunnen uitwerken. We denken dan met name aan welke partijen hierbij betrokken moeten/willen worden en op welke wijze.

We zouden je willen vragen het stuk dus nog even niet te verspreiden tot vrijdag a.s., zodat we dan samen kunnen bespreken hoe en met wie we dit het beste kunnen delen om tot een soepel lopend proces te komen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

Medewerker innovatiebeleid, directie Innovatie&Kennis
DG Bedrijfsleven&Innovatie, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Tel: 06 5.1.2.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te

verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.E
Aan: 5.1.2.E
Cc: 5.1.2.E
5.1.2.E
Onderwerp: RE: G12
Datum: maandag 26 juli 2021 17:49:32
Bijlagen: [image001.png](#)

Beste 5.1.2.E

Naar mijn weten is 5.1.2.E nog op vakantie dus benader ik jou even in de hoop dat je nog wel aan het werk bent en 5.1.2.E haar achtervang bent. Helaas hebben we het stuk met input vanuit de G12 nog niet ontvangen (zie onder de eerste door 5.1.2.E aangegeelde passage). Heb jij enig idee wanneer we dit kunnen verwachten?

Daarnaast hoop ik dat we op korte termijn een afspraak kunnen maken met de Technocommissie en/of werkgroep innovatie om ook met vertegenwoordigers van het mkb door te te praten. Over een week of 6 moeten wij een (concept)passage over dit onderwerp gereed hebben voor de Prinsjesdagbrief, dus zou mooi zijn als we dan weer een stapje verder zijn.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

DG Bedrijfsleven&Innovatie, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Tel: 0615248041

Van: 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 17:04
Aan: 5.1.2.E @minezk.nl>; 5.1.2.E)
5.1.2.E @minezk.nl>
Onderwerp: G12

Hi 5.1.2.E en 5.1.2.E

Dank. Was taaie discussie, maar in ieder geval kleine stapjes .

Wat denken jullie van onderstaande mail?

Hartelijke groet, 5.1.2.E

Geachte leden van de G12,

Naar aanleiding van ons overleg zojuist, hebben we de volgende afspraken gemaakt:

Delen informatie

- Bijgevoegd vind u – voor de volledigheid – het rapport van de expertcommissie en de analyse van EZK (vertrouwelijk) en Evaluatie (paragraaf 3.6):

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/28/evaluatie-wbso-2011-2017> en Kamerbrief bij evaluatie:
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/04/11/kamerbrief-over-de-evaluatie-wbso-2011-2017>

- Onze collega van **5.1.2.i** stuurde zojuist de tekst van de RDEC regeling ("engelse WBSO"). Hierin wordt oa ook een toelichting rondom software gegeven (onderstaand een voorbeeld).

Activities which directly contribute to R&D include:

(a) activities to create or adapt software, materials or equipment needed to resolve the scientific or technological uncertainty, provided that the software, material or equipment is created or adapted solely for use in R&D;
(b) scientific or technological planning activities; and
(c) scientific or technological design, testing and analysis undertaken to resolve the scientific or technological uncertainty.

.....

As long as the scientific or technological uncertainty cannot readily be resolved by a competent professional working in the field, hardware and software methods are both equally R&D in these circumstances.

Input gevraagd – deadline 18 juli – aan mij te sturen – ik zal daar één document van maken en dat document aan u voorleggen met de vraag of er consensus is over het geheel. Waar geen consensus is zal ik dat apart noteren.

- Is er overeenstemming over de reactie van EZK over de onwenselijkheid van de oplossingsrichtingen zoals door de experts voorgesteld?
- In hoeverre is er draagvlak om de door EZK voorgestelde oplossingsrichting op het gebied van AI (en mogelijk model-based engineering) nader uit te werken? En voor welk knelpunt biedt dit een oplossing?
- Ervaringen met (afgewezen) aanvragen zullen worden gedeeld met EZK (indien gewenst via mij)
- Kunt u de belangrijkste knelpunten (nogmaals) kort aangeven, alsmede een oplossingsrichting

Expertgroepje voor nadere uitwerking AI-kwestie

EZK heeft aangegeven mogelijk een aparte categorie voor AI te willen creëren, maar willen vooral nader in overleg met experts uit de industrie over hoe een vorm moet geven. Geïnteresseerden kunnen zich bij mij opgeven.

Ik denk dat we met elkaar kunnen constateren dat het een taai proces is, waar geen hapklare oplossing voor is. Toch zijn we het ook eens dat er zich richting Prinsjesdag wel oplossingsrichting aan moet hebben gediend.

Hartelijke groet, **5.1.2.E**

5.1.2.E

VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail:

Telefoon: + 31 (0)70 5.1.2.E

Mobiel: +31 (0)6 – 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl – www.mkb.nl

Twitter: [@vnoncw](https://twitter.com/vnoncw) - [@mkbnl](https://twitter.com/mkbnl) - LinkedIn: [VNO-NCW](#) - [MKB](#)

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E> @vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: dinsdag 27 juli 2021 09:47
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: G12

Hi 5.1.2.E

Net terug. Ik ga door mijn mailbox en kijk of er wat bij zit. Ik ben iig telefonisch benaderd door 5.1.2.i dus ik verwacht dat zij input hebben. Kom er zsm op terug.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E <5.1.2.E> @minezk.nl>
Verzonden: maandag 26 juli 2021 17:50
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E> @vnoncw-mkb.nl>
CC: 5.1.2.E <5.1.2.E> @vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E> @rvo.nl>;
 5.1.2.E <5.1.2.E> @rvo.nl>; 5.1.2.E
 <5.1.2.E> @minezk.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E> @minezk.nl>
Onderwerp: RE: G12

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Beste 5.1.2.E,

Naar mijn weten is 5.1.2.E nog op vakantie dus benader ik jou even in de hoop dat je nog wel aan het werk bent en 5.1.2.E haar achtervang bent. Helaas hebben we het stuk met input vanuit de G12 nog niet ontvangen (zie onder de eerste door 5.1.2.E aangegeelde passage). Heb jij enig idee wanneer we dit kunnen verwachten?

Daarnaast hoop ik dat we op korte termijn een afspraak kunnen maken met de Technologiecommissie en/of werkgroep innovatie om ook met vertegenwoordigers van het mkb door te praten. Over een week of 6 moeten wij een (concept)passage over dit onderwerp gereed hebben voor de Prinsjesdagbrief, dus zou mooi zijn als we dan weer een stapje verder zijn.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E
 Medewerker innovatiebeleid, directie Innovatie&Kennis
 DG Bedrijfsleven&Innovatie, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Tel: 06 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E> @vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 17:04
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E> @minezk.nl>; 5.1.2.E
 <5.1.2.E> @minezk.nl>
Onderwerp: G12

Hi 5.1.2.E en 5.1.2.E

Dank. Was taaie discussie, maar in ieder geval kleine stapjes 😊.

Wat denken jullie van onderstaande mail?

Hartelijke groet, 5.1.2E

Geachte leden van de G12,

Naar aanleiding van ons overleg zojuist, hebben we de volgende afspraken gemaakt:

Delen informatie

- Bijgevoegd vind u – voor de volledigheid – het rapport van de expertcommissie en de analyse van EZK (vertrouwelijk) en Evaluatie (paragraaf 3.6):
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/28/evaluatie-wbso-2011-2017>
en Kamerbrief bij evaluatie:
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/04/11/kamerbrief-over-de-evaluatie-wbso-2011-2017>
- Onze collega van 5.1.2.1 stuurde zojuist de tekst van de RDEC regeling (“engelse WBSO”). Hierin wordt oa ook een toelichting rondom software gegeven (onderstaand een voorbeeld).

Activities which directly contribute to R&D include:
(a) activities to create or adapt software, materials or equipment needed to resolve the scientific or technological uncertainty, provided that the software, material or equipment is created or adapted solely for use in R&D;
(b) scientific or technological planning activities; and
(c) scientific or technological design, testing and analysis undertaken to resolve the scientific or technological uncertainty.

....

As long as the scientific or technological uncertainty cannot readily be resolved by a competent professional working in the field, hardware and software methods are both equally R&D in these circumstances.

Input gevraagd – deadline 18 juli – aan mij te sturen – ik zal daar één document van maken en dat document aan u voorleggen met de vraag of er consensus is over het geheel. Waar geen consensus is zal ik dat apart noteren.

- Is er overeenstemming over de reactie van EZK over de onwenselijkheid van de oplossingsrichtingen zoals door de experts voorgesteld?

- In hoeverre is er draagvlak om de door EZK voorgestelde oplossingsrichting op het gebied van AI (en mogelijk model-based engineering) nader uit te werken? En voor welk knelpunt biedt dit een oplossing?
- Ervaringen met (afgewezen) aanvragen zullen worden gedeeld met EZK (indien gewenst via mij)
- Kunt u de belangrijkste knelpunten (nogmaals) kort aangeven, alsmede een oplossingsrichting

Expertgroepje voor nadere uitwerking AI-kwestie

EZK heeft aangegeven mogelijk een aparte categorie voor AI te willen creëren, maar willen vooral nader in overleg met experts uit de industrie over hoe een vorm moet geven. Geïnteresseerden kunnen zich bij mij opgeven.

Ik denk dat we met elkaar kunnen constateren dat het een taai proces is, waar geen hapklare oplossing voor is. Toch zijn we het ook eens dat er zich richting Prinsjesdag wel oplossingsrichting aan moet hebben gediend.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E

5.1.2.E

E-mail:

Telefoon: + 5.1.2.E

Mobiel: 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: [@vnoncw](https://twitter.com/vnoncw) - [@mkbnl](https://twitter.com/mkbnl) - LinkedIn: [VNO-NCW](#) - [MKB](#)

5.1.2.E 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 5.1.2.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you

are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: dinsdag 3 augustus 2021 10:39
Aan: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: Procesinnovatie - WBSO
Bijlagen: Notitie_Programmatuur in WBSO_feedback van 5.1.2.i
 5.1.2.i ICT en wbo final.docx

Hoi 5.1.2.E

Het zijn lange stukken die ik je toch maar direct doorstuur zodat jullie in ieder geval met iets aan de slag kunnen. Uiteraard zal ik proberen bij meer input een compilatie te maken, maar zal nog niet makkelijk blijken 😊

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
Verzonden: maandag 2 augustus 2021 15:32
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Onderwerp: RE: Procesinnovatie - WBSO

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Ha 5.1.2.E

Kan het zijn dat je een bijlage bent vergeten bij te voegen, want ik begrijp niet goed waar je naar verwijst in je eerste zin.

Wat betreft de WBSO: Erg jammer dat er nog geen input is vanuit de G12. Wellicht helpt een reminder. Daarnaast zou ik het op prijs stellen als er suggesties worden gedaan voor namen van experts die mee willen denken met ons over de vormgeving van de besproken verruiming. Mag ook vanuit VNO zelf overigens.

Ik stel voor dat we dat de input van de G12 niet eerst afwachten, maar vast met de andere 2 commissies bij jullie een afspraak plannen. Ik zou op Prinsjesdag graag willen melden dat er met een brede groep van vertegenwoordigers van het bedrijfsleven is gesproken over het onderwerp. Dat er dan nog geen helderheid is wat we precies (verkennen om) aan (te) passen, is op zich geen ramp. Gelijktijdig zal ik RVO vragen vast de verruiming mbt hoogwaardige toepassingen rekening houdend met de input vanuit de G12 daarop nader uit te werken.

Groet, 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: maandag 2 augustus 2021 13:56
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
Onderwerp: Procesinnovatie - WBSO

Beste 5.1.2.E

Ik zie net deze langskomen vandaag. Wellicht ook inspirerend mbt procesinnovatie?

Ook nog even over de WBSO: afgezien van de reactie van 5.1.2.1 mbt de UK regeling / definitie, heb ik nog niks binnen gekregen van bedrijven. Ik denk dat de zomervakantie ons hier parten speelt. Hebben jullie uitloop tot einde van de maand?

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E

5.1.2.E

VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl

Telefoon: + 31 (0)70 5.1.2.E

Mobiel: +31 (0)6 - 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: dinsdag 3 augustus 2021 11:30
Aan: ' 5.1.2.E '
CC: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Onderwerp: RE: Procesinnovatie - WBSO

Ha 5.1.2.E

Dank voor het toezenden van de stukken en je voorstellen rond vervolgoverleggen met de werkgroep innovatie en de technologiecommissie. Hieronder een reactie op beide mails.

Bijeenkomsten werkgroep innovatie en technologiecommissie

Eerst even over je mail van zojuist mbt bijeenkomsten werkgroep innovatie en technologiecommissie. In beide gevallen lijkt het me goed om naast mij ook weer de RVO-collega's uit te nodigen. Ik kan de uitnodiging evt doorsturen en jullie laten weten wie er van ons uit aansluiten. Geen probleem om vooraf een A4 op te stellen met wat er gevraagd wordt aan de werkgroep/commissie. Ik neem aan dat we voor beiden hetzelfde A4 kunnen gebruiken. Wat betreft schriftelijke input vooraf: kan, maar zou het als een optie voorleggen tzt. Kan me voorstellen dat de leden hun standpunt beter/scherper kunnen bepalen/verwoorden na een mondelinge toelichting van onze kant.

Reactie 5.1.2.1 en 5.1.2.1

Ik heb het even diagonaal doorgenomen, maar krijg de indruk dat de bedrijven (zeker 5.1.2.1 vooral reageren op het stuk van de professoren en minder op onze reactie. Van wat ik lees krijg ik wel de indruk dat de bedrijven zich op hoofdlijnen wel aansluiten bij onze reactie op het rapport, iig mbt de door de professoren voorgestelde alternatieve definitie. Dat is ook in lijn met de reactie van de G12-leden tijdens het overleg.

Ik zie dat men ook kritisch is op onze suggestie voor uitbreiding tbv AI. In het gesprek dat we hadden met de G12, is al aangegeven dat het niet specifiek om AI gaat en dat naar een generieke inpassing wordt gezocht. In dat licht wil ik een aanpassing in die richting in lijn met mondelinge input vanuit de G12 wel vast laten uitwerken door ons/RVO, zodat daar tzt op gereflecteerd kan worden. Anders praten we wellicht toch wat langs elkaar heen. Eens?

Wat ik nog mis zijn suggesties voor wijziging. Tussen de regels door lees ik bij 5.1.2.1 dat zij niet direct een reden zien om iets aan te passen. Bij 5.1.2.1 is mijn indruk zouden ze wel graag zien dat bepaalde zaken meer gestimuleerd worden, maar voor mij is onduidelijk of ze daarbij ook een rol voor de WBSO zien en welke aanpassingen van de WBSO daar dan bij zouden passen. Overigens is het natuurlijk ook een helder standpunt als bedrijven aangeven de regeling liever ongewijzigd te laten (en voor bepaalde bestaande knelpunten op zoek te gaan naar oplossingen buiten de WBSO).

Alle begrip als het wat meer tijd kost om tot een stuk te komen met suggesties waar de G12 in grote meerderheid achter staat. Zoals hierboven voorgesteld willen wij ons voorstel vast verder uitwerken en leggen we dat tzt nogmaals voor. Zou mooi zijn als er in de uitwerkfase al experts vanuit het bedrijfsleven betrokken willen zijn, maar kan ook achteraf als dat de voorkeur heeft. Mochten er andere suggesties voor aanpassing worden gedaan in het gezamenlijke G12 stuk (of vanuit werkgroep innovatie en de technologiecommissie), dan gaan we daar uiteraard ook serieus naar kijken.

Groet, 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E < 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: dinsdag 3 augustus 2021 10:39

Aan: 5.1.2.E) < 5.1.2.E @minezk.nl>

Onderwerp: RE: Procesinnovatie - WBSO

Hoi 5.1.2.E

Het zijn lange stukken die ik je toch maar direct doorstuur zodat jullie in ieder geval met iets aan de slag kunnen. Uiteraard zal ik proberen bij meer input een compilatie te maken, maar zal nog niet makkelijk blijken 😊

Hartelijke groet, 5.1.2E

5.1.2E 5.1.2E (5.1.2E) < 5.1.2E :@minezk.nl>

Verzonden: maandag 2 augustus 2021 15:32

Aan: 5.1.2E < 5.1.2E :@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Procesinnovatie - WBSO

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Ha 5.1.2E

Kan het zijn dat je een bijlage bent vergeten bij te voegen, want ik begrijp niet goed waar je naar verwijst in je eerste zin.

Wat betreft de WBSO: Erg jammer dat er nog geen input is vanuit de G12. Wellicht helpt een reminder. Daarnaast zou ik het op prijs stellen als er suggesties worden gedaan voor namen van experts die mee willen denken met ons over de vormgeving van de besproken verruiming. Mag ook vanuit 5.1.2i zelf overigens.

Ik stel voor dat we dat de input van de G12 niet eerst afwachten, maar vast met de andere 2 commissies bij jullie een afspraak plannen. Ik zou op Prinsjesdag graag willen melden dat er met een brede groep van vertegenwoordigers van het bedrijfsleven is gesproken over het onderwerp. Dat er dan nog geen helderheid is wat we precies (verkennen om) aan (te) passen, is op zich geen ramp. Gelijktijdig zal ik RVO vragen vast de verruiming mbt hoogwaardige toepassingen rekening houdend met de input vanuit de G12 daarop nader uit te werken.

Groet, 5.1.2E

5.1.2E 5.1.2E < 5.1.2E :@vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: maandag 2 augustus 2021 13:56

Aan: 5.1.2E (5.1.2E) < 5.1.2E :@minezk.nl>

Onderwerp: Procesinnovatie - WBSO

Beste 5.1.2E

Ik zie net deze langskomen vandaag. Wellicht ook inspirerend mbt procesinnovatie?

Ook nog even over de WBSO: afgezien van de reactie van 5.1.2i mbt de UK regeling / definitie, heb ik nog niks binnen gekregen van bedrijven. Ik denk dat de zomervakantie ons hier parten speelt. Hebben jullie uitloop tot einde van de maand?

Hartelijke groet, 5.1.2E

5.1.2E

5.1.2E

VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: 5.1.2E :@vnoncw-mkb.nl

Telefoon: + 31 (0)70 5.1.2.E
Mobiel: +31 (0)6 5.1.2.E
Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: [@vnoncw](https://twitter.com/vnoncw) - [@mkbnl](https://twitter.com/mkbnl) - LinkedIn: [VNO-NCW](#) - [MKB](#)
Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: dinsdag 3 augustus 2021 11:34
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E
Onderwerp: WBSO

Hi 5.1.2.E

Ja, vast starten lijkt me uitstekend. 5.1.2.i wil wel kijken naar expert, maar ivm vakanties nu lastig (over drie weken persoon in kwestie terug). Ik weet ook van anderen dat ze vakantie hebben, dus duurt wellicht langer. Uiteraard goed om RVO ook te vragen.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 3 augustus 2021 11:30
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Procesinnovatie - WBSO

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Ha 5.1.2.E

Dank voor het toezenden van de stukken en je voorstellen rond vervolgoverleggen met de werkgroep innovatie en de technologiecommissie. Hieronder een reactie op beide mails.

Bijeenkomsten werkgroep innovatie en technologiecommissie

Eerst even over je mail van zojuist mbt bijeenkomsten werkgroep innovatie en technologiecommissie. In beide gevallen lijkt het me goed om naast mij ook weer de RVO-collega's uit te nodigen. Ik kan de uitnodiging evt doorsturen en jullie laten weten wie er van ons uit aansluiten.

Geen probleem om vooraf een A4 op te stellen met wat er gevraagd wordt aan de werkgroep/commissie. Ik neem aan dat we voor beiden hetzelfde A4 kunnen gebruiken.

Wat betreft schriftelijke input vooraf: kan, maar zou het als een optie voorleggen tzt. Kan me voorstellen dat de leden hun standpunt beter/scherper kunnen bepalen/verwoorden na een mondelinge toelichting van onze kant.

Reactie 5.1.2.i

Ik heb het even diagonaal doorgenomen, maar krijg de indruk dat de bedrijven (zeker 5.1.2.i vooral reageren op het stuk van de professoren en minder op onze reactie. Van wat ik lees krijg ik wel de indruk dat de bedrijven zich op hoofdlijnen wel aansluiten bij onze reactie op het rapport, iig mbt de door de professoren voorgestelde alternatieve definitie. Dat is ook in lijn met de reactie van de G12-leden tijdens het overleg.

Ik zie dat men ook kritisch is op onze suggestie voor uitbreiding tbv AI. In het gesprek dat we hadden met de G12, is al aangegeven dat het niet specifiek om AI gaat en dat naar een generieke inpassing wordt gezocht. In dat licht wil ik een aanpassing in die richting in lijn met mondelinge input vanuit de G12 wel vast laten uitwerken door ons/RVO, zodat daar tzt op gereflecteerd kan worden. Anders praten we wellicht toch wat langs elkaar heen. Eens?

Wat ik nog mis zijn suggesties voor wijziging. Tussen de regels door lees ik bij 5.1.2.i dat zij niet direct een reden zien om iets aan te passen. Bij 5.1.2 is mijn indruk zouden ze wel graag zien dat bepaalde zaken meer gestimuleerd worden, maar voor mij is onduidelijk of ze daarbij ook een rol voor de WBSO zien en welke aanpassingen van de WBSO daar dan bij zouden passen. Overigens is het natuurlijk ook een helder standpunt als bedrijven aangeven de regeling liever ongewijzigd te laten (en voor bepaalde bestaande knelpunten op zoek te gaan naar oplossingen buiten de WBSO).

Alle begrip als het wat meer tijd kost om tot een stuk te komen met suggesties waar de G12 in grote meerderheid achter staat. Zoals hierboven voorgesteld willen wij ons voorstel vast verder uitwerken en leggen we dat tzt nogmaals voor. Zou mooi zijn als er in de uitwerkfase al experts vanuit het bedrijfsleven betrokken willen zijn, maar kan ook achteraf als dat de voorkeur heeft. Mochten er andere suggesties voor aanpassing worden gedaan in het gezamenlijke G12 stuk (of vanuit werkgroep innovatie en de technologiecommissie), dan gaan we daar uiteraard ook serieus naar kijken.

Groet, 5.1.2E

5.1.2E 5.1.2E <5.1.2E @vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: dinsdag 3 augustus 2021 10:39

Aan: 5.1.2E <5.1.2E @minezk.nl>

Onderwerp: RE: Procesinnovatie - WBSO

Hoi 5.1.2E

Het zijn lange stukken die ik je toch maar direct doorstuur zodat jullie in ieder geval met iets aan de slag kunnen. Uiteraard zal ik proberen bij meer input een compilatie te maken, maar zal nog niet makkelijk blijken 😊

Hartelijke groet, 5.1.2E

5.1.2E 5.1.2E <5.1.2E @minezk.nl>

Verzonden: maandag 2 augustus 2021 15:32

Aan: 5.1.2E <5.1.2E @vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Procesinnovatie - WBSO

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Ha 5.1.2E

Kan het zijn dat je een bijlage bent vergeten bij te voegen, want ik begrijp niet goed waar je naar verwijst in je eerste zin.

Wat betreft de WBSO: Erg jammer dat er nog geen input is vanuit de G12. Wellicht helpt een reminder. Daarnaast zou ik het op prijs stellen als er suggesties worden gedaan voor namen van experts die mee willen denken met ons over de vormgeving van de besproken verruiming. Mag ook vanuit 5.1.2i zelf overigens.

Ik stel voor dat we dat de input van de G12 niet eerst afwachten, maar vast met de andere 2 commissies bij jullie een afspraak plannen. Ik zou op Prinsjesdag graag willen melden dat er met een brede groep van vertegenwoordigers van het bedrijfsleven is gesproken over het onderwerp. Dat er dan nog geen helderheid is wat we precies (verkennen om) aan (te) passen, is op zich geen ramp. Gelijktijdig zal ik RVO vragen vast de verruiming mbt hoogwaardige toepassingen rekening houdend met de input vanuit de G12 daarop nader uit te werken.

Groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E> :@vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: maandag 2 augustus 2021 13:56

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E> @minezk.nl>

Onderwerp: Procesinnovatie - WBSO

Beste 5.1.2.E

Ik zie net deze langskomen vandaag. Wellicht ook inspirerend mbt procesinnovatie?

Ook nog even over de WBSO: afgezien van de reactie van 5.1.2.I mbt de UK regeling / definitie, heb ik nog niks binnen gekregen van bedrijven. Ik denk dat de zomervakantie ons hier parten speelt. Hebben jullie uitloop tot einde van de maand?

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E

5.1.2.E

VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl

Telefoon: +31 (0)70 5.1.2.E

Mobiel: +31 (0)6 – 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl – www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: [VNO-NCW](#) - [MKB](#)

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch

verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: donderdag 5 augustus 2021 11:22
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E; 5.1.2.E
Onderwerp: WBSO expert

Beste 5.1.2.E

Ik ben bezig met een gecompileerd document (wordt laatste helft augustus). Inmiddels ook reactie 5.1.2.i binnen.

Mbt experts geven zij het volgende aan:

In 2019 heeft 5.1.2.i een demo gegeven aan RVO (5.1.2.E) en 5.1.2.E van een WBSO project waarin programmatuur en AI voorkwam. Dit project is al jaren goedgekeurd en ook de demo werd zeer goed ontvangen door RVO. Wat ons betreft is er dan ook geen twijfel bij de mogelijkheden onder de huidige WBSO eisen. We beseffen dat het een ingewikkeld proces is om tot een juiste oplossing te komen rondom programmatuur en AI die toepasbaar is voor heel R&D Nederland. We willen daarom aanbieden aan EZK om rechtstreeks met hen in overleg te gaan over hoe 5.1.2.i programmatuur/ AI ontwikkelt en toepast in onze huidige projecten. De 5.1.2.i 5.1.2.i die een van de demo's heeft gegeven zal dan hierbij uitleg geven waar nodig, wat zeker kan helpen om tot een beter begrip over AI en wellicht ook tot een generieke oplossing te komen.

Bovenstaande informatie willen ze liever niet gezamenlijk in een expert groep met diverse bedrijven delen. Hopelijk is hier begrip voor.

Indien mogelijk sluit ik graag aan bij een dergelijk te plannen overleg.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E
5.1.2.E

VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: 5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl
Telefoon: + 31 (0)70 5.1.2.E
Mobiel: +31 (0)6 – 5.1.2.E
Website: www.vno-ncw.nl – www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw – @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW – MKB
Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: vrijdag 6 augustus 2021 10:03
Aan: 5.1.2.E 5.1.2.E G.J. (5.1.2.E); 5.1.2.E (5.1.2.E)
CC: 5.1.2.E (5.1.2.E); 5.1.2.E de (5.1.2.E)
Onderwerp: FW: WBSO expert

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: donderdag 5 augustus 2021 11:22
Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>
CC: 5.1.2.E der <5.1.2.E@5.1.2.is.com>; 5.1.2.E
 <5.1.2.E@5.1.2.i.com>
Onderwerp: WBSO expert

Beste 5.1.2.E

Ik ben bezig met een gecompileerd document (wordt laatste helft augustus). Inmiddels ook reactie 5.1.2.i binnen.

Mbt experts geven zij het volgende aan:

In 2019 heeft 5.1.2.i een demo gegeven aan RVO (5.1.2.E) en 5.1.2.E van een WBSO project waarin programmatuur en AI voorkwam. Dit project is al jaren goedgekeurd en ook de demo werd zeer goed ontvangen door RVO. Wat ons betreft is er dan ook geen twijfel bij de mogelijkheden onder de huidige WBSO eisen. We beseffen dat het een ingewikkeld proces is om tot een juiste oplossing te komen rondom programmatuur en AI die toepasbaar is voor heel R&D Nederland. We willen daarom aanbieden aan EZK om rechtstreeks met hen in overleg te gaan over hoe 5.1.2.i programmatuur/ AI ontwikkelt en toepast in onze huidige projecten. De 5.1.2.i 5.1.2.i die een van de demo's heeft gegeven zal dan hierbij uitleg geven waar nodig, wat zeker kan helpen om tot een beter begrip over AI en wellicht ook tot een generieke oplossing te komen.

Bovenstaande informatie willen ze liever niet gezamenlijk in een expert groep met diverse bedrijven delen. Hopelijk is hier begrip voor.

Indien mogelijk sluit ik graag aan bij een dergelijk te plannen overleg.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E

5.1.2.E

VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: 5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl
 Telefoon: + 31 (0)70 5.1.2.E
 Mobiel: +31 (0)6 -5.1.2.E
 Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB
 Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
 Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: vrijdag 6 augustus 2021 11:22
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E ; 5.1.2.E
Onderwerp: G12 opmerkingen WBSO 2021 versie 6-8
Bijlagen: G12 opmerkingen WBSO 2021.docx

Hi 5.1.2.E

Bijgaand wat ik tot nu toe verzameld heb. Wil erop wijzen dat dit zeker nog niet compleet is (heb bv nog geen reactie van 5.1.2.i /5.1.2.i), maar er staan al wel aantal interessante zaken in. Hoop tegen eind augustus een completer beeld te kunnen schetsen.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: donderdag 19 augustus 2021 09:29
Aan: ' 5.1.2.E '
CC: 5.1.2.E (5.1.2.E); 5.1.2.E
Onderwerp: Passage Prinsjesdagbrief

Hoi 5.1.2.E

Hopelijk heb je een paar fijne vrije dagen achter de rug. Als beloofd hierbij de passage die wij in de Prinsjesdagbrief willen opnemen mbt Programmatuur.

Lukt het jou om hier liefst morgen, maar uiterlijk woensdag a.s. op te reageren?

Groet, 5.1.2.E

Programmatuurontwikkeling

Vorig jaar heb ik u op Prinsjesdag het rapport van twee onafhankelijke experts toegestuurd en daarop een eerste reactie gegeven^[1]. Over de daarin beschreven eventuele wijzigingen ben ik in overleg met het bedrijfsleven. Bij het voorstellen van wijzigingen hecht ik eraan dat daarvoor breed draagvlak vanuit het bedrijfsleven bestaat, zowel bij het grootbedrijf als bij het mkb. Aanleiding voor het onderzoek van de experts was immers dat een deel van het bedrijfsleven van mening was dat de huidige WBSO onvoldoende aansluit bij de wijze waarop zij programmatuur ontwikkelen.

De gesprekken met het bedrijfsleven zijn nog in volle gang. Op hoofdlijnen kan het bedrijfsleven zich vinden in mijn reactie op het rapport. Onderkend wordt dat het ingewikkelde materie betreft. Samen met het bedrijfsleven verken ik welke wijzigingen mogelijk en wenselijk zijn. Hierbij neem ik de geschetste afwegingen in mijn reactie van vorig jaar in acht; een aanpassing van de voorwaarden voor programmatuurontwikkeling dient te passen binnen het generieke karakter van de regeling. Gelet op de doelstelling van de WBSO (stimuleren private R&D), dient een aanpassing ook in lijn te zijn met de internationale definities van R&D (Frascati Manual). Ik houd in ogenschouw de uitvoerbaarheid en de administratieve lasten die samenhangen met een wijziging. Daarnaast zal ik kijken naar de budgettaire consequenties van een voorstel. Het is aan het volgende kabinet om hierover een beslissing te nemen.

^[1] Bijlage bij Kamerstuk 32 637 nr. 432, 15 september 2020

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: maandag 23 augustus 2021 11:28
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E; 5.1.2.E
Onderwerp: RE: Passage Prinsjesdagbrief

Hoi 5.1.2.E

Weer fris en fruitig aan de slag!

Deze tekst lijkt me een goede weergave van waar we staan. Ik kan me wel voorstellen (ook gezien de reacties die we nu binnenkrijgen) dat we "het bedrijfsleven" iets nuanceren: Op hoofdlijnen lijkt het **gros van** ~~kan~~ het bedrijfsleven zich **te kunnen** vinden in mijn reactie op het rapport. Wat vind jij hiervan?

Programmatuurontwikkeling

Vorig jaar heb ik u op Prinsjesdag het rapport van twee onafhankelijke experts toegestuurd en daarop een eerste reactie gegeven^[1]. Over de daarin beschreven eventuele wijzigingen ben ik in overleg met het bedrijfsleven. Bij het voorstellen van wijzigingen hecht ik eraan dat daarvoor breed draagvlak vanuit het bedrijfsleven bestaat, zowel bij het grootbedrijf als bij het mkb. Aanleiding voor het onderzoek van de experts was immers dat een deel van het bedrijfsleven van mening was dat de huidige WBSO onvoldoende aansluit bij de wijze waarop zij programmatuur ontwikkelen.

De gesprekken met het bedrijfsleven zijn nog in volle gang. Op hoofdlijnen kan het bedrijfsleven zich vinden in mijn reactie op het rapport. Onderkend wordt dat het ingewikkelde materie betreft. Samen met het bedrijfsleven verken ik welke wijzigingen mogelijk en wenselijk zijn. Hierbij neem ik de geschetste afwegingen in mijn reactie van vorig jaar in acht; een aanpassing van de voorwaarden voor programmatuurontwikkeling dient te passen binnen het generieke karakter van de regeling. Gelet op de doelstelling van de WBSO (stimuleren private R&D), dient een aanpassing ook in lijn te zijn met de internationale definities van R&D (Frascati Manual). Ik houd in ogenschouw de uitvoerbaarheid en de administratieve lasten die samenhangen met een wijziging. Daarnaast zal ik kijken naar de budgettaire consequenties van een voorstel. Het is aan het volgende kabinet om hierover een beslissing te nemen.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

^[1] Bijlage bij Kamerstuk 32 637 nr. 432, 15 september 2020

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: maandag 6 september 2021 17:03
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E (5.1.2.E); 5.1.2.E (5.1.2.E)
Onderwerp: RE: 210827_WBSO-programmatuur-Inleidend stuk ten behoeve van overleg met commissies VNO (002)
Bijlagen: 210906_WBSO-programmatuur-Inleidend stuk ten behoeve van overleg met commissies VNO.docx; 210906_afbakening_SenO_programmatuur.pdf

Beste 5.1.2.E

Hierbij de nieuwe versie. De pdf kun je desgewenst nog als bijlage meesturen.
 De laatste alinea in het stuk wil ik graag laten staan, omdat het budgettaire punt voor ons erg belangrijk is.
 Je overige vragen en opmerkingen zijn verwerkt.

Stuur je ons nog de teams uitnodiging voor donderdag?
 5.1.2.E en 5.1.2.E zullen nog enkele sheets verzorgen voor donderdag.
 Ik neem aan dat jij de voorzittersrol op je neemt en hen donderdag introduceert?

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 375 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: maandag 6 september 2021 12:06

Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>

Onderwerp: 210827_WBSO-programmatuur-Inleidend stuk ten behoeve van overleg met commissies VNO (002)

5.1.2.E 5.1.2.E

Heb er toch even naar gekeken alsof ik ene lezer ben die bijna niks van het onderwerp af weet. Heb daarom in dat kader nog wat andere voorstellen gedaan die denk ik de leesbaarheid bevorderen.

Ik ontvang graag vanmiddag de nieuwe versie en zal die dan versturen naar de Werkgroep.

Dank alvast!

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E

5.1.2.E

VNO-NCW – MKB-Nederland

E-mail: 5.1.2.E [@vnoncw-mkb.nl](mailto:5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl)

Telefoon: + 31 (0)70 5.1.2.E

Mobiel: +31 (0)6 – 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl – www.mkb.nl

Twitter: [@vnoncw](https://twitter.com/vnoncw) - [@mkbnl](https://twitter.com/mkbnl) - LinkedIn: [VNO-NCW](#) - [MKB](#)

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Mogelijke verruiming van de WBSO t.b.v. programmatuurontwikkeling

Toelichting t.b.v. Werkgroep Innovatie dd 9 september 2021

Aanleiding

In de evaluatie van WBSO over 2011-2017 is naar voren gekomen dat een deel van de bedrijven dat zich bezig houdt met programmatuurontwikkeling van mening is dat de WBSO onvoldoende aansluit bij de bestaande wijze van programmatuurontwikkeling. Dat is aanleiding geweest voor EZK om twee onafhankelijke experts te vragen hier naar te kijken en daarbij de definitie van programmatuur binnen de WBSO onder de loep te nemen. Het rapport constateert (o.a.)

verschillende trends en doet een voorstel voor een alternatieve definitie. EZK herkent de trends, maar de alternatieve definitie is niet goed werkbaar¹. Een belangrijk punt is dat de alternatieve definitie volgens EZK inbreuk maakt op het generieke karakter van de WBSO. Voorts zullen een aantal open normen naar verwachting tot veel discussie leiden en zal de alternatieve definitie naar verwachting extra administratieve last voor bedrijven met zich mee brengen.

Huidige definitie

Programmatuur: het niet-fysieke, logische deelsysteem van een informatiesysteem dat de structuur van de gegevens en van de verwerkingsprocessen bepaalt voor zover dat deelsysteem is vastgelegd in een formele programmeertaal.

EZK stelt naar aanleiding van de door de hoogleraren geconstateerde trends op het gebied van Kunstmatige Intelligentie (KI) en *model-driven engineering* (MDE) voor om te bezien in hoeverre hoogwaardige toepassingen daarvan onder de WBSO kunnen worden gebracht, waar dat nu nog niet zo is. Daarnaast wil EZK de voorlichting over de (definitie van de) WBSO verbeteren. Zowel het rapport als de reactie van EZK zijn op verzoek bij VNO-NCW en MKB Nederland vertrouwelijk op te vragen.

Doel bespreking

In gesprekken met enkele grote R&D intensieve bedrijf is naar voren gekomen dat er ook binnen het bedrijfsleven weinig draagvlak lijkt voor de alternatieve definitie. Mochten leden van de Werkgroep Innovatie daar (deels) anders over denken, dan verneemt EZK dat graag in de bespreking. EZK zal alle typen wijzigingen binnen de WBSO overwegen waar breed draagvlak voor is, mits

- deze passen in het budget (het budget voor de WBSO ligt vast),
- deze sporen met het generieke karakter van de WBSO (vergelijkbare behandeling van producten, processen en programmatuur),
- deze voldoen aan de internationale richtlijn over R&D (Frascati manual),
- de uitvoerbaarheid wordt gewaarborgd en de administratieve lasten niet oplopen.

Ervan uitgaande dat de alternatieve definitie zoals voorgesteld door de experts inderdaad niet als een oplossing van de problematiek rond programmatuurontwikkeling wordt gezien, stelt EZK voor het gesprek op twee zaken te richten:

1. Is de Werkgroep Innovatie van mening dat een **verruiming** ten aanzien van hoogwaardige toepassingen op het terrein van KI en MDE een verbetering is t.o.v. de huidige WBSO en inspeelt op de **knelpunten** die (een deel van) het bedrijfsleven ervaart op het terrein van programmatuurontwikkeling?

Concreet zou een verruiming van de WBSO kunnen resulteren in een verruiming van de S&O-afbakening die wordt vastgelegd in de Regeling S&O-afdrachtvermindering² (artikel 2):

de hoogwaardige toepassing van kunstmatige intelligentie, modellering en/of simulatie mits die toepassing direct en uitsluitend gericht is op technisch-wetenschappelijk onderzoek of de ontwikkeling van voor het bedrijf technisch nieuwe (onderdelen van) fysieke producten, (onderdelen van) fysieke productieprocessen of (onderdelen van) programmatuur.

¹ Alternatieve definitie voorstel experts: Programmatuur is een precieze beschrijving van waaruit het gedrag van een computergestuurd systeem eenduidig kan worden afgeleid, op zodanige wijze opgesteld dat het door mensen navolgbaar is en waarbij het technisch of mathematisch verifieerbaar is dat het beoogde doel ermee wordt bereikt.

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037440/2021-01-01>

Daarbij zien wij de volgende definities voor ons:

Kunstmatige intelligentie: systemen die intelligent gedrag vertonen door hun omgeving te analyseren en – met een zekere mate van zelfstandigheid – actie ondernemen om specifieke doelen te bereiken³.

Modellering: het wetenschappelijk ontwikkelen, onderzoeken en testen van een vereenvoudigde voorstelling van de fysieke werkelijkheid met als doel een systematische analyse mogelijk te maken.

Simulatie: nabootsing van de fysieke werkelijkheid aan de hand van een model met als doel een systematische analyse mogelijk te maken⁴.

2. Kunnen leden van de Werkgroep Innovatie kennis **concrete breed levende knelpunten** met de huidige wet- en regelgeving rond de WBSO ten aanzien van programmatuur aandragen? Bij voorkeur worden daarbij ook suggesties gedaan voor aanpassingen in wet- en of regelgeving, rekening houdend met de door EZK geformuleerde randvoorwaarden.

Ten aanzien van beide bespreekpunten geldt dat eventuele budgettaire consequenties moeten worden doorgerekend. In het geval dat er extra budget nodig is, houdt EZK zich aanbevolen voor eerste suggesties die leiden tot een bezuiniging op het budget. Uiteraard zullen eventuele aanpassingen moeten worden voorgelegd aan de ambtelijke en politieke leiding. Het is fijn als wij kunnen aangeven welke wijzigingen op breed draagvlak binnen het bedrijfsleven kunnen rekenen.

³ In lijn met de definitie zoals die door Agentschap Telecom wordt gehanteerd (<https://www.agentschaptelecom.nl/onderwerpen/kunstmatige-intelligentie/wat-is-kunstmatige-intelligentie>)

⁴ De definities van modellering en simulatie zijn gebaseerd op Wikipedia.

WBSO – definitie van S&O en programmatuur

Kern van de definitie van speur- en ontwikkelingswerk en programmatuur

S&O:

activiteiten van aanvrager die direct en uitsluitend gericht zijn op de ontwikkeling van voor de aanvrager technisch nieuwe programmatuur;

programmatuur:

het niet-fysieke, logische deelsysteem van een informatiesysteem dat de structuur van de gegevens en van de verwerkingsprocessen bepaalt voor zover dat deelsysteem is vastgelegd in een formele programmeertaal.

Achtergrond

Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen

Artikel 1, lid 1:

- p. speur- en ontwikkelingswerk: door een S&O-inhoudingsplichtige of een S&O-belastingplichtige systematisch georganiseerde en in een lidstaat van de Europese Unie verrichte werkzaamheden, direct en uitsluitend gericht op:
 - 1°. technisch-wetenschappelijk onderzoek;
 - 2°. de ontwikkeling van voor de S&O-inhoudingsplichtige, onderscheidenlijk de S&O-belastingplichtige, technisch nieuwe (onderdelen van) fysieke producten, (onderdelen van) fysieke productieprocessen, of (onderdelen van) programmatuur;
- q. programmatuur: het niet-fysieke, logische deelsysteem van een informatiesysteem dat de structuur van de gegevens en van de verwerkingsprocessen bepaalt voor zover dat deelsysteem is vastgelegd in een formele programmeertaal;

Artikel 1, lid 4:

Voor de toepassing van het eerste lid, onderdeel p, wordt niet tot speur- en ontwikkelingswerk gerekend:

- a. marktonderzoek;
- b. organisatorische en administratieve werkzaamheden;
- c. door Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat bij ministeriële regeling aangewezen andere werkzaamheden.

Regeling S&O-afdrachtvermindering

Artikel 2

Tot speur- en ontwikkelingswerk wordt niet gerekend:

- a. het bouwen of inrichten van apparatuur bestemd voor toepassing in de praktijk;

- b. werkzaamheden met betrekking tot het invoeren en aanpassen van aangeschafte of aan te schaffen technologie, producten, processen of programmatuur, dan wel onderdelen daarvan onverminderd het bepaalde in onderdeel s, onder 5°;
- g. verandering van uitsluitend vormgeving of afmetingen van producten of programmatuur;
- p. het opstellen en toetsen van niet technische specificaties;
- q. het opstellen of bepalen van functionele eisen en randvoorwaarden;
- s. de volgende activiteiten in relatie tot programmatuur:
 - 1°. onderhoud van programmatuur;
 - 2°. het beschrijven van architectuur;
 - 3°. het ontwerpen of bouwen van een nieuw systeem;
 - 4°. het geschikt maken van bestaande programmatuur voor een ander hardware- of softwareplatform waarbij onder platform wordt verstaan het geheel van hardware en besturingsprogrammatuur waarop informatiesystemen worden ontwikkeld (ontwikkelplatform) of in productie worden genomen (doelplatform);
 - 5°. het ontwikkelen van programmatuur die bestaande programmatuur op een voor de S&O-inhoudingsplichtige of S&O-belastingplichtige technisch nieuwe wijze integreert of laat samenwerken, tenzij de bestaande programmatuur hoofdzakelijk binnen de onderneming van de S&O-inhoudingsplichtige, binnen de fiscale eenheid waarvan de S&O-inhoudingsplichtige deel uitmaakt, of binnen de onderneming van de S&O-belastingplichtige, is ontwikkeld en wordt toegepast.

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: woensdag 8 september 2021 12:18
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: Bespreking Werkgroep Innovatie 9/9 - Agenda + deelnemers/branches
Bijlagen: Deelnemers-Branches 9 september.xlsx; CWO-WINN 21-09 Agenda Werkgroep 5.1.2.E september 2021.docx

Beste 5.1.2.E

Bijgevoegd de agenda en de deelnemers/Branches lijst.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

VNO-NCW - MKB-Nederland

E-mail: 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl

Telefoon: 070 34 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

5.1.2.E 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>

Verzonden: woensdag 8 september 2021 09:26

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: Re: Bespreking Werkgroep Innovatie 9/9 - nog geen uitnodiging

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Bedankt 5.1.2.E

Heb je misschien ook nog een agenda en een genodigdenlijst voor mij?

Groeten

5.1.2.E

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 8 sep. 2021 om 09:21 heeft 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1.2.E

De MS-Teams invite is zojuist verstuurd naar jullie allen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

VNO-NCW - MKB-Nederland

E-mail: 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl

Telefoon: 070 345 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

5.1.2.E 5.1.2.E <5.1.2.E @minezk.nl>

Verzonden: dinsdag 7 september 2021 19:55

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E

<5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E @rvo.nl>; 5.1.2.E

<5.1.2.E @rvo.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E @rvo.nl>; 5.1.2.E

5.1.2.E <5.1.2.E @rvo.nl>

Onderwerp: RE: Bespreking Werkgroep Innovatie 9/9 - nog geen uitnodiging

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Beste 5.1.2.E

In de cc de emailadressen van mijn collega's bij RVO.
Zou je hen ook willen uitnodigen voor donderdag?

Bedankt.

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 375 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

|

<image001.jpg>

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: dinsdag 7 september 2021 18:34

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Bespreking Werkgroep 5.1.2.E 9 - nog geen uitnodiging

Excuus, ik heb het doorgezet naar mijn collega 5.1.2.E Ik wil wel een kleine winstwaarschuwing geven: tot nu toe tel ik weinig deelnemers.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

A G E N D A

Voor de vergadering van de Werkgroep Innovatie op donderdag 9 september a.s. van 15.00 tot 16.30 uur via Teams

1. Opening
2. Verslag vergadering 20 mei 2021 (CWO/WINN 21-010)
3. Toelichting actualiteit door secretaris
 - 5.1.2.i [redacted]
4. 15.30 u: 5.1.2.E [redacted] (EZK) - Mogelijke verruiming van de WBSO t.b.v. programmatuurontwikkeling
(zie voorbereidende notitie incl. bijlage ([CWO/WINN 21-011](#) en [21-012](#)))
5. 16.00 u: 5.1.2.E [redacted] EZK) – Evaluatie 5.1.2.i [redacted]
5.1.2.i [redacted]
6. Rondje langs de velden

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: donderdag 9 september 2021 16:00
Aan: ' 5.1.2.E '
CC: 5.1.2.E); 5.1.2.E de (5.1.2.E); 5.1.2.E (5.1.2.E); 5.1.2.E
 5.1.2.E ; 5.1.2.E
Onderwerp: RE: aanvullende informatie
Bijlagen: 210906_WBSO-programmatuur-Inleidend stuk ten behoeve van overleg met commissies VNO.docx

Beste 5.1.2.E

Dank dat we aanwezig konden zijn in de werkgroep vandaag.

Misschien goed om bij het rondsturen van de sheets en de WBSO-informatie, ook onze notitie nog een keer bij te voegen en het verzoek om binnen twee weken een reactie te sturen met daarin opmerkingen op ons generieke voorstel en eventuele andere knelpunten.

Bedankt!

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 375 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E @rvo.nl>

Verzonden: donderdag 9 september 2021 15:57

Aan: ' 5.1.2.E ' < 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

CC: 5.1.2.E 5.1.2.E @rvo.nl>; 5.1.2.E de (5.1.2.E) < 5.1.2.E @rvo.nl>; 5.1.2.E

5.1.2.E) < 5.1.2.E @rvo.nl>; 5.1.2.E < 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E

(5.1.2.E) < 5.1.2.E @minezk.nl>

Onderwerp: aanvullende informatie

Hallo 5.1.2.E

Hier de beloofde presentatie en WBSO-informatie.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

Team ICT

.....
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Hanzelaan 310 | 8017 JK | Zwolle
Postbus 10073 | 8000 GB | Zwolle

.....
T 5.1.2.E 5.1.2.E

M

5.1.2.E rvo.nl

www.rvo.nl

.....
RVO: We helpen je graag vooruit

Mogelijke verruiming van de WBSO t.b.v. programmatuurontwikkeling

Toelichting t.b.v. Werkgroep Innovatie dd 9 september 2021

Aanleiding

In de evaluatie van WBSO over 2011-2017 is naar voren gekomen dat een deel van de bedrijven dat zich bezig houdt met programmatuurontwikkeling van mening is dat de WBSO onvoldoende aansluit bij de bestaande wijze van programmatuurontwikkeling. Dat is aanleiding geweest voor EZK om twee onafhankelijke experts te vragen hier naar te kijken en daarbij de definitie van programmatuur binnen de WBSO onder de loep te nemen. Het rapport constateert (o.a.)

verschillende trends en doet een voorstel voor een alternatieve definitie. EZK herkent de trends, maar de alternatieve definitie is niet goed werkbaar¹. Een belangrijk punt is dat de alternatieve definitie volgens EZK inbreuk maakt op het generieke karakter van de WBSO. Voorts zullen een aantal open normen naar verwachting tot veel discussie leiden en zal de alternatieve definitie naar verwachting extra administratieve last voor bedrijven met zich mee brengen.

Huidige definitie

Programmatuur: het niet-fysieke, logische deelsysteem van een informatiesysteem dat de structuur van de gegevens en van de verwerkingsprocessen bepaalt voor zover dat deelsysteem is vastgelegd in een formele programmeertaal.

EZK stelt naar aanleiding van de door de hoogleraren geconstateerde trends op het gebied van Kunstmatige Intelligentie (KI) en *model-driven engineering* (MDE) voor om te bezien in hoeverre hoogwaardige toepassingen daarvan onder de WBSO kunnen worden gebracht, waar dat nu nog niet zo is. Daarnaast wil EZK de voorlichting over de (definitie van de) WBSO verbeteren. Zowel het rapport als de reactie van EZK zijn op verzoek bij VNO-NCW en MKB Nederland vertrouwelijk op te vragen.

Doel bespreking

In gesprekken met enkele grote R&D intensieve bedrijf is naar voren gekomen dat er ook binnen het bedrijfsleven weinig draagvlak lijkt voor de alternatieve definitie. Mochten leden van de Werkgroep Innovatie daar (deels) anders over denken, dan verneemt EZK dat graag in de bespreking. EZK zal alle typen wijzigingen binnen de WBSO overwegen waar breed draagvlak voor is, mits

- deze passen in het budget (het budget voor de WBSO ligt vast),
- deze sporen met het generieke karakter van de WBSO (vergelijkbare behandeling van producten, processen en programmatuur),
- deze voldoen aan de internationale richtlijn over R&D (Frascati manual),
- de uitvoerbaarheid wordt gewaarborgd en de administratieve lasten niet oplopen.

Ervan uitgaande dat de alternatieve definitie zoals voorgesteld door de experts inderdaad niet als een oplossing van de problematiek rond programmatuurontwikkeling wordt gezien, stelt EZK voor het gesprek op twee zaken te richten:

1. Is de Werkgroep Innovatie van mening dat een **verruiming** ten aanzien van hoogwaardige toepassingen op het terrein van KI en MDE een verbetering is t.o.v. de huidige WBSO en inspeelt op de **knelpunten** die (een deel van) het bedrijfsleven ervaart op het terrein van programmatuurontwikkeling?

Concreet zou een verruiming van de WBSO kunnen resulteren in een verruiming van de S&O-afbakening die wordt vastgelegd in de Regeling S&O-afdrachtvermindering² (artikel 2):

*de hoogwaardige toepassing van kunstmatige intelligentie, modellering en/of simulatie **mits** die toepassing direct en uitsluitend gericht is op technisch-wetenschappelijk onderzoek of de ontwikkeling van voor het bedrijf technisch nieuwe (onderdelen van) fysieke producten, (onderdelen van) fysieke productieprocessen of (onderdelen van) programmatuur.*

¹ Alternatieve definitie voorstel experts: Programmatuur is een precieze beschrijving van waaruit het gedrag van een computergestuurd systeem eenduidig kan worden afgeleid, op zodanige wijze opgesteld dat het door mensen navolgbaar is en waarbij het technisch of mathematisch verifieerbaar is dat het beoogde doel ermee wordt bereikt.

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037440/2021-01-01>

Daarbij zien wij de volgende definities voor ons:

Kunstmatige intelligentie: systemen die intelligent gedrag vertonen door hun omgeving te analyseren en – met een zekere mate van zelfstandigheid – actie ondernemen om specifieke doelen te bereiken³.

Modellering: het wetenschappelijk ontwikkelen, onderzoeken en testen van een vereenvoudigde voorstelling van de fysieke werkelijkheid met als doel een systematische analyse mogelijk te maken.

Simulatie: nabootsing van de fysieke werkelijkheid aan de hand van een model met als doel een systematische analyse mogelijk te maken⁴.

2. Kunnen leden van de Werkgroep Innovatie kennis **concrete breed levende knelpunten** met de huidige wet- en regelgeving rond de WBSO ten aanzien van programmatuur aandragen? Bij voorkeur worden daarbij ook suggesties gedaan voor aanpassingen in wet- en of regelgeving, rekening houdend met de door EZK geformuleerde randvoorwaarden.

Ten aanzien van beide bespreekpunten geldt dat eventuele budgettaire consequenties moeten worden doorgerekend. In het geval dat er extra budget nodig is, houdt EZK zich aanbevolen voor eerste suggesties die leiden tot een bezuiniging op het budget. Uiteraard zullen eventuele aanpassingen moeten worden voorgelegd aan de ambtelijke en politieke leiding. Het is fijn als wij kunnen aangeven welke wijzigingen op breed draagvlak binnen het bedrijfsleven kunnen rekenen.

³ In lijn met de definitie zoals die door Agentschap Telecom wordt gehanteerd (<https://www.agentschaptelecom.nl/onderwerpen/kunstmatige-intelligentie/wat-is-kunstmatige-intelligentie>)

⁴ De definities van modellering en simulatie zijn gebaseerd op Wikipedia.

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: donderdag 9 september 2021 20:42
Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E); 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Onderwerp: WBSO - programmatuur - terugkoppeling VNO werkgroep innovatie 9/9

Beste 5.1.2.E en 5.1.2.E

Hieronder een korte terugkoppeling van de VNO NCW – MKB Nederland werkgroep Innovatie van vanmiddag.

Aanwezig: 5.1.2.E (VNO), 5.1.2.E (5.1.2.i), 5.1.2.E (5.1.2.i),
 5.1.2.E 5.1.2.i), 5.1.2.E (5.1.2.i), 5.1.2.E (5.1.2.i), 5.1.2.E
 5.1.2.E 5.1.2.i Vanuit RVO gaven 5.1.2.E en 5.1.2.E de presentatie en was 5.1.2.E er ter
 ondersteuning.

- Na mijn introductie heeft RVO presentatie gegeven en toegelicht dat wij graag reactie horen op nieuwe suggestie: generieke verruiming voor kunstmatige intelligentie / modellering / simulatie, mits daar budgettaire ruimte voor is.
- Verzoek uit de groep was om vooral de sheets te delen en meer achtergrondinformatie (Focus 2020) over de WBSO in het algemeen.
- Men was niet goed genoeg bekend met het onderwerp om inhoudelijk te reageren. 5.1.2.i gaat het intern bespreken met de WBSO specialist. 5.1.2.i vond de verruiming goed klinken en zei dat bij haar überhaupt geen probleem met de WBSO bekend was. 5.1.2.i sloot zich daar bij aan. 5.1.2.i hoort de achterban nooit over de WBSO en gaat het bespreken met hun eigen commissie Innovatie.
- 5.1.2.E (VNO) was positief en benadrukte nog maar eens dat VNO breder een lobby inzet om het budget voor de WBSO te vergroten.
- Afsproken is dat de werkgroep informatie van ons ontvangt over de WBSO en de gepresenteerde sheets (is inmiddels gebeurd) en dat ze twee weken de tijd krijgen om met een reactie te komen en knelpunten bij ons aan te dragen.

Het was jammer dat er maar weinig deelnemers waren (5.1.2.E mocht na ons iets over KIC vertellen en toen waren er nog maar 4 deelnemers over, appte ze mij). We hopen dat er schriftelijk meer reactie komt, vooral vanuit bijv. 5.1.2.i, die niet aanwezig was vandaag.

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 37 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: maandag 20 september 2021 15:08
Aan: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: G12 opmerkingen WBSO 2021 versie 6-8

Beste 5.1.2.E

Alles goed?

Ik kwam deze email aan 5.1.2.E tegen, van begin augustus.

Hierin beschrijf jij de je de hoop hebt om eind augustus een meer compleet beeld te hebben van wat er in de G12 leeft op het gebied van programmatuur.

Is dat inderdaad zo? En zo ja, zou je dat met mij kunnen delen?

Dank alvast.

Overigens, kom ik later deze week nog even bij je terug voor de voorbereiding van de technologie commissie op 5 oktober a.s.

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 375 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: vrijdag 6 augustus 2021 11:22

Aan: 5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: G12 opmerkingen WBSO 2021 versie 6-8

Hi 5.1.2.E

Bijgaand wat ik tot nu toe verzameld heb. Wil erop wijzen dat dit zeker nog niet compleet is (heb bv nog geen reactie van 5.1.2.i / 5.1.2.i maar er staan al wel aantal interessante zaken in. Hoop tegen eind augustus een completer beeld te kunnen schetsen.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: donderdag 30 september 2021 11:28
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E
5.1.2.E ; 5.1.2.E
Onderwerp: Technologie commissie - 5 okt - programmatuur - paper
Bijlagen: 210930_WBSO-programmatuur-Inleidend stuk ten behoeve van overleg met commissies VNO.docx

Beste 5.1.2.E

Zou je bijgevoegd stuk kunnen verspreiden aan de leden van de technologie commissie voor onze presentatie van maandag a.s.?

Onze opzet zal weer hetzelfde zijn: ca 30 minuten, RVO geeft presentatie en we gaan in gesprek met de leden van de commissie.

Stuur je ons ook een uitnodiging voor de digitale bijeenkomst (zie aanwezigen in cc)?

Bedankt!

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 379 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

 5.1.2.E

Mogelijke verruiming van de WBSO t.b.v. programmatuurontwikkeling

Toelichting t.b.v. Technologie Commissie dd 5 oktober 2021

Aanleiding

In de evaluatie van WBSO over 2011-2017 is naar voren gekomen dat een deel van de bedrijven dat zich bezig houdt met programmatuurontwikkeling van mening is dat de WBSO onvoldoende aansluit bij de bestaande wijze van programmatuurontwikkeling. Dat is aanleiding geweest voor EZK om twee onafhankelijke experts te vragen hier naar te kijken en daarbij de definitie van programmatuur binnen de WBSO onder de loep te nemen. Het rapport constateert (o.a.)

verschillende trends en doet een voorstel voor een alternatieve definitie van programmatuur. EZK herkent de trends, maar vindt de alternatieve definitie niet goed werkbaar¹. Een belangrijk punt is dat de alternatieve definitie volgens EZK inbreuk maakt op het generieke karakter van de WBSO. Voorts zullen een aantal open normen in de definitie naar verwachting tot veel discussie leiden en zal de alternatieve definitie naar verwachting extra administratieve last voor bedrijven met zich mee brengen.

Huidige definitie

Programmatuur: het niet-fysieke, logische deelsysteem van een informatiesysteem dat de structuur van de gegevens en van de verwerkingsprocessen bepaalt voor zover dat deelsysteem is vastgelegd in een formele programmeertaal.

EZK stelt naar aanleiding van de door de experts geconstateerde trends op het gebied van Kunstmatige Intelligentie (KI) en *model-driven engineering* (MDE) voor om te bezien in hoeverre hoogwaardige toepassingen daarvan onder de WBSO kunnen worden gebracht, waar dat nu nog niet zo is. Daarnaast wil EZK de voorlichting over de (definitie van de) WBSO verbeteren. Zowel het rapport als de reactie van EZK zijn op verzoek bij VNO-NCW en MKB Nederland vertrouwelijk op te vragen.

Doel bespreking

In gesprekken met enkele grote R&D-intensieve bedrijf is naar voren gekomen dat er ook binnen het bedrijfsleven weinig draagvlak lijkt voor de alternatieve definitie. Mochten leden van de Technologie Commissie daar (deels) anders over denken, dan verneemt EZK dat graag in de bespreking. EZK zal alle typen wijzigingen binnen de WBSO overwegen waar breed draagvlak voor is, mits

- deze passen in het budget (het budget voor de WBSO ligt vast),
- deze sporen met het generieke karakter van de WBSO (vergelijkbare behandeling van producten, processen en programmatuur),
- deze voldoen aan de internationale richtlijn over R&D (Frascati manual),
- de uitvoerbaarheid wordt gewaarborgd en de administratieve lasten niet oplopen.

Ervan uitgaande dat de alternatieve definitie zoals voorgesteld door de experts inderdaad niet als een oplossing van de problematiek rond programmatuurontwikkeling wordt gezien, stelt EZK voor het gesprek op twee zaken te richten:

1. Is de Technologie Commissie van mening dat een **verruiming** ten aanzien van hoogwaardige toepassingen op het terrein van KI en MDE een verbetering is t.o.v. de huidige WBSO en inspeelt op de **knelpunten** die (een deel van) het bedrijfsleven ervaart op het terrein van programmatuurontwikkeling?

Concreet zou een verruiming van de WBSO kunnen resulteren in een verruiming van de S&O-afbakening die wordt vastgelegd in de Regeling S&O-afdrachtvermindering² (artikel 2):

*de hoogwaardige toepassing van kunstmatige intelligentie, modellering en/of simulatie **mits** die toepassing direct en uitsluitend gericht is op technisch-wetenschappelijk onderzoek of de ontwikkeling van voor het bedrijf technisch nieuwe (onderdelen van) fysieke producten, (onderdelen van) fysieke productieprocessen of (onderdelen van) programmatuur.*

¹ Alternatieve definitie voorstel experts: Programmatuur is een precieze beschrijving van waaruit het gedrag van een computergestuurd systeem eenduidig kan worden afgeleid, op zodanige wijze opgesteld dat het door mensen navolgbaar is en waarbij het technisch of mathematisch verifieerbaar is dat het beoogde doel ermee wordt bereikt

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037440/2021-01-01>

Daarbij zien wij de volgende definities voor ons:

Kunstmatige intelligentie: systemen die intelligent gedrag vertonen door hun omgeving te analyseren en – met een zekere mate van zelfstandigheid – actie ondernemen om specifieke doelen te bereiken³.

Modellering: het wetenschappelijk ontwikkelen, onderzoeken en testen van een vereenvoudigde voorstelling van de fysieke werkelijkheid met als doel een systematische analyse mogelijk te maken.

Simulatie: nabootsing van de fysieke werkelijkheid aan de hand van een model met als doel een systematische analyse mogelijk te maken⁴.

2. Kunnen leden van de Technologie Commissie **concrete, breed levende, knelpunten** met de huidige wet- en regelgeving rond de WBSO ten aanzien van programmatuur aandragen? Bij voorkeur worden daarbij ook suggesties gedaan voor aanpassingen in wet- en of regelgeving, rekening houdend met de door EZK geformuleerde randvoorwaarden.

Ten aanzien van beide bespreekpunten geldt dat eventuele budgettaire consequenties moeten worden doorgerekend. In het geval dat er extra budget nodig is, houdt EZK zich aanbevolen voor eerste suggesties die leiden tot een bezuiniging op andere terreinen van het budget. Uiteraard zullen eventuele aanpassingen moeten worden voorgelegd aan de ambtelijke en politieke leiding. Het is fijn als wij kunnen aangeven welke wijzigingen op breed draagvlak binnen het bedrijfsleven kunnen rekenen.

We vernemen jullie reactie graag tijdens de bespreking op 5 oktober a.s. of schriftelijk via 5.1.2.E

5.1.2.E

³ In lijn met de definitie zoals die door Agentschap Telecom wordt gehanteerd (<https://www.agentschaptelecom.nl/onderwerpen/kunstmatige-intelligentie/wat-is-kunstmatige-intelligentie>)

⁴ De definities van modellering en simulatie zijn gebaseerd op Wikipedia.

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: maandag 4 oktober 2021 10:28
Aan: '5.1.2.E'
Onderwerp: Reactie innovatie werkgroep 9/9 - programmatuur

Beste 5.1.2.E

Heb jij nog schriftelijke reactie gekregen uit de innovatie werkgroep op het onderwerp programmatuur, nav onze presentatie op 9 september?
Misschien van 5.1.2.i

Ik hoor het graag.

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: maandag 4 oktober 2021 15:50
Aan: 5.1.2.E 5.1.2.E
 (5.1.2.E); 5.1.2.E
Onderwerp: FW: Technologie commissie - 5 okt - programmatuur - paper
Bijlagen: lijst aanwezig 5 oktober - leden.xlsx; G12 opmerkingen WBSO 2021.docx

Allen,

Hierbij de lijst met genodigden voor de bespreking van morgen.

Wat opvalt is dat er veel overlap is met de G12 (al weet ik niet of de aanwezige mensen van het bedrijf dezelfde zijn).

Van 5.1.2.i hebben nav de G12 bespreking begin van de zomer al een reactie ontvangen. Deze voeg ik voor de volledigheid bij.

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 37 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

in 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: maandag 4 oktober 2021 15:41
Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>
CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Onderwerp: RE: Technologie commissie - 5 okt - programmatuur - paper

Beste 5.1.2.E

Zie bijgevoegd de aanwezigen voor morgenmiddag tot nu.

Groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

VNO-NCW - MKB-Nederland

E-mail: 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl

Telefoon: 070 5.1.2.E / 070 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: [@vnncw](#) - [@mkbnl](#) - LinkedIn: [VNO-NCW](#) - [MKB](#)
 Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
 Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>

Verzonden: vrijdag 1 oktober 2021 14:55

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Technologie commissie - 5 okt - programmatuur - paper

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Beste 5.1.2.E

Zou je mij nog de genodigdenlijst kunnen sturen voor de bijeenkomst van dinsdag a.s.?

5.1.2.E heb ik een idee van wie we kunnen verwachten.

Dank!

Groeten,

5.1.2.E 5.1.2.E < 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: donderdag 30 september 2021 12:13

Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) < 5.1.2.E @minezk.nl>; 5.1.2.E

< 5.1.2.E @minezk.nl >

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: Technologie commissie - 5 okt - programmatuur - paper

Hi ^{5.1.2.E} dank voor de notitie. Nog één vraag: meestal komt directeur of iemand uit MT. Zal ^{5.1.2.E} de presentatie inleiden? Ik begreep eerder van haar dat ^{5.1.2.E} verhinderd was. Ik heb jullie staan voor 15.30.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E (5.1.2.E) < 5.1.2.E @minezk.nl>

Verzonden: donderdag 30 september 2021 11:28

Aan: 5.1.2.E < 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@rvo.nl>, 5.1.2.E <5.1.2.E@rvo.nl>;

5.1.2.E < 5.1.2.E @rvo.nl > 5.1.2.E

< 5.1.2.E @minezk.nl>; 5.1.2.E < 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: Technologie commissie - 5 okt - programmatuur - paper

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Beste 5.1.2.E

Zou je bijgevoegd stuk kunnen verspreiden aan de leden van de technologie commissie voor onze presentatie van maandag a.s.?

Onze opzet zal weer hetzelfde zijn: ca 30 minuten, RVO geeft presentatie en we gaan in gesprek met de leden van de commissie.

Stuur je ons ook een uitnodiging voor de digitale bijeenkomst (zie aanwezigen in cc)?

Bedankt!

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 375.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

 5.1.2.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: donderdag 7 oktober 2021 22:58
Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E); 5.1.2.E 5.1.2.E
Onderwerp: RE: WBSO aantekeningen van het overleg programmatuur met VNO NCW en de leden van de technologie commissie met EZK/RVO

Eens met jullie voorstel; dus inderdaad breder dan weer G12.

Ben benieuwd wat het CPB gaat zeggen in dat onderzoek met VNO. Tot nu toe wilde het CPB zich nooit branden aan die bang-for-the-buck.

5.1.2.E 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>

Verzonden: donderdag 7 oktober 2021 17:30

Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>; 5.1.2.E
 <5.1.2.E@minezk.nl>

Onderwerp: WBSO aantekeningen van het overleg programmatuur met VNO NCW en de leden van de technologie commissie met EZK/RVO

Beste 5.1.2.E en 5.1.2.E

Hieronder een verslag van onze presentatie van WBSO programmatuur in de technologie commissie van VNO NCW.

Zoals te lezen eindigde 5.1.2.E (VNO) met het voorstel om de G12 weer bijeen te roepen voor dit onderwerp.

Ik heb vandaag nog even overleg gehad met de betrokken RVO collega's. En ik wil eigenlijk, met jullie goedkeuring, met 5.1.2.E overleggen om de volgende stap iets anders te doen.

G12 overdoen lijkt me niet zinvol. We hebben nu het net opgehaald en weten uit de verschillende groepen wie bij het onderwerp betrokken is. Die groep samen laten komen in een sessie van een uur of 2 en dan meer de diepte in met de generieke suggestie uit de position paper. Die groep kan dan bestaan uit: 5.1.2.i (of mensen uit hun achterban), 5.1.2.i 5.1.2.i 5.1.2.i, 5.1.2.i 5.1.2.i en evt. 5.1.2.E van 5.1.2.i (van het artikel in Computable). En zo mogelijk nog anderen waar 5.1.2.E van weet.

Ik heb RVO gevraagd alvast huiswerk te maken over de consequenties van de suggestie die zij nu gedaan hebben, budgettaire e.d. Want iets bespreken wat in het geheel niet haalbaar is, is natuurlijk niet zinvol.

Dank voor het meedenken.

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E de (5.1.2.E) <5.1.2.E@rvo.nl>

Verzonden: dinsdag 5 oktober 2021 19:50

Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@rvo.nl> 5.1.2.E
 5.1.2.E <5.1.2.E@rvo.nl>

Onderwerp: Wat aantekeningen van het overleg programmatuur met VNO NCW en de leden van de technologie commissie met EZK/RVO

Hoi allen,

Voor donderdag (de terugblik op het gesprek van vandaag) heb ik de besproken punten op een rijtje gezet.

Verloop gesprek:

- A) Introductie van het onderwerp door 5.1.2.E
- B) Presentatie van 5.1.2.E over de WBSO in relatie tot programmatuur en de dialoog die EZK/RVO samen met het bedrijfsleven zoekt voor de mogelijke verruiming
- C) Gestelde vragen of opmerkingen:
 - 1. Gesproken is over een politiek draagvlak voor deze specifieke problematiek. Hieruit ontstonden de opmerking/vraag: het lijkt alsof de politiek hierbij op de stoel van de experts gaat zitten terwijl er in de kamer geen experts vertegenwoordigd zijn.
Antw. Omdat de WBSO al jaren een regeling is die zijn nut heeft bewezen en dit nog steeds doet draagt de kamer de WBSO een warm hart toe. De kamer zal zich in deze materie goed laten informeren en zal bij het behandelen van de door de industrie gedragen (en budgettair haalbare) voorstellen daar niet zonder meer voor gaan liggen.
 - 2. Het rendement op R&D investeringen is een vaak terugkerend thema bij deze werkgroep. Op basis van bestaande CPB modellen kan het CPB niet zonder meer dit rendement berekenen (hier lopen wel recente gesprekken over met het CPB), kan EZK/RVO dat rendement wel bepalen?
Antw. Uit de evaluatie van de WBSO over 2011 – 2017 door Dialogic is op dit punt een Bang for the Buck van 0,9 (€ / €) vastgesteld maar dat is een generiek getal. Dit zegt niets over het rendement dat speelt in deze specifieke case met programmatuur. Opmerking VNO-NCW bij deze vraag: VNO is dit verder aan het uitwerken met het CPB.
 - 3. Het onderscheidt tussen ontwikkeling en toepassing is soms moeilijk te maken. Als voorbeeld wordt een nieuw model voor het voorspellen van smaakbeleving gesteld. Is dat nu het toepassen van een bestaande softwaretoepassing en een middel om te innoveren of hoort dit tot een nieuwe ontwikkeling van programmatuur? Hierbij wordt gelijk gesteld of de discussie daar wel over moet gaan of dat meer naar het middel om te innoveren moet worden gekeken.
Antw. Gaat het om toepassen van bestaande programmatuur/technologie dan betreft het geen S&O maar moet de onderneming zelf problemen oplossen en loopt men daarbij technische risico's die opgelost worden met zoeken en bewijzen dan kan dit weer wel onder de WBSO vallen. Hier zit ook de kern van het gesprek. Als je het platform zelf ontwikkelt dan valt het wel binnen de WBSO. Bij het toepassen van domeinkennis worden echter geen technische knelpunten opgelost maar wel functionele knelpunten en dat kwalificeert niet.
 - 4. De 5.1.2.i heeft informatie opgehaald bij zijn leden. Ze hier behandelen vond men te ver gaan maar de algemene strekking van het gesprek is dat de 5.1.2.i graag in gesprek gaan met EZK en RVO.
Antw. Graag!
 - 5. 5.1.2.i wil graag via de G12 deze dialoog aangaan. Maar eventueel ook individueel als bedrijf (RdB: 5.1.2.E gaf de indruk dat zij het liefst dit laatste willen). Ook hier was het antwoord op het gewenste gesprek met de G12: Graag.

VNO-NCW sloot af met de actie dat VNO-NCW een bijeenkomst met de G12 zal plannen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

Adviseur SVO

.....
Per 1 september sluit het eLoket voor WBSO-aanvragen.
Lees wat dat voor u betekent op RVO.nl.
.....

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Hanzelaan 310 | 8017 JK | Zwolle

Postbus 10073 | 8000 GB | Zwolle

T 088 5.1.2.E

M 06 5.1.2.E

5.1.2.E @rvo.nl

<http://www.rvo.nl>

Aanwezig op: ma, di, wo en do

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is een agentschap van het ministerie van Economische Zaken. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland voert beleid uit voor diverse ministeries als het gaat om duurzaamheid, innovatie en internationaal. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is hét aanspreekpunt voor bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Voor informatie en advies, financiering, netwerken en wet- en regelgeving.

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Programmatuur in de WBSO

26 oktober 2021

5.1.2.E

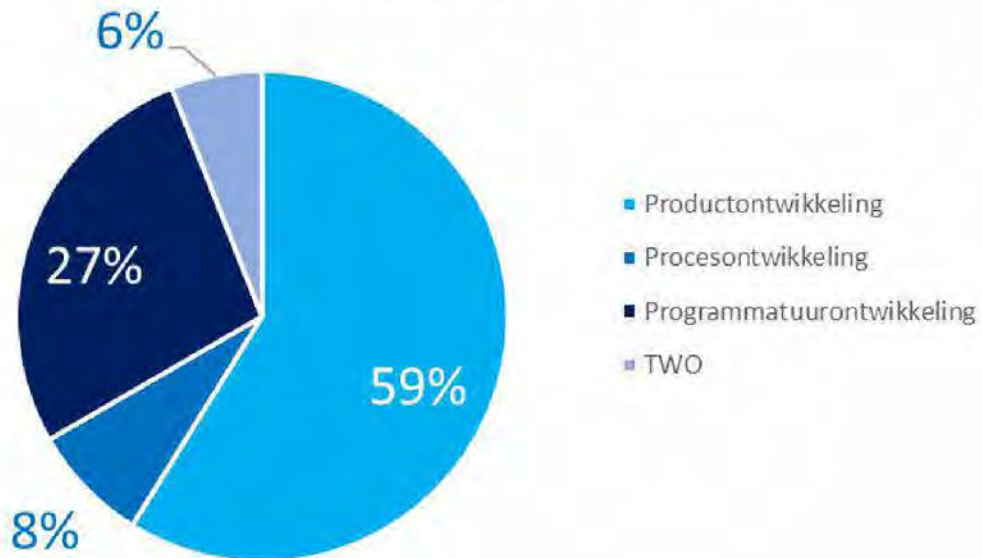
Agenda

- Definitie S&O
- Wet, regelgeving, uitwerkingen
- Definitie, kern en kenmerken S&O m.b.t. programmatuurontwikkeling
- WBSO-aandachtspunten
- Uitkomst evaluatie en stand van zaken

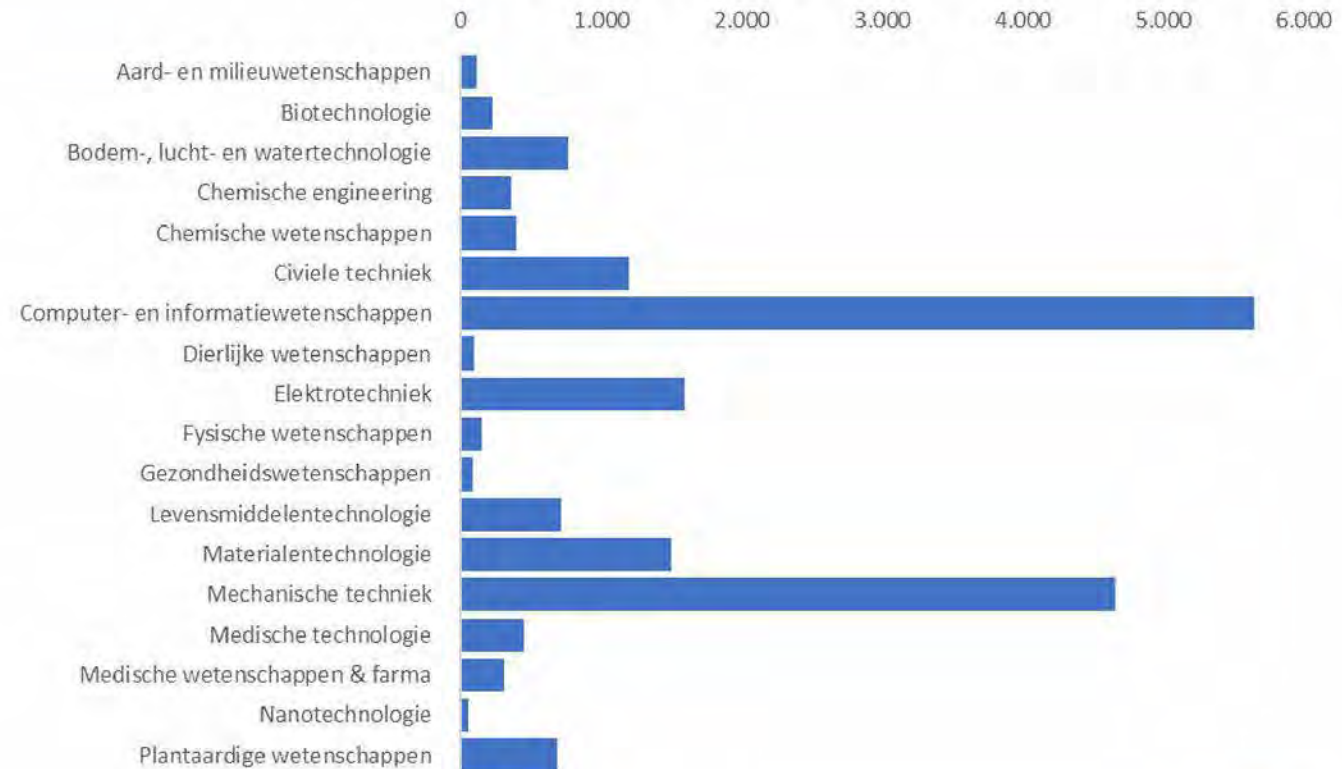

ICT in de WBSO

Toegekende uren per categorie

Aantal aanvragers per sector

17% R&D-uitgaven bedrijven door
ICT-sector

Definitie speur- en ontwikkelingswerk

Drielagenmodel:

1. Wet:
Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen
2. Regelgeving:
Regeling S&O-afdrachtvermindering
3. Uitwerkingen:
jurisprudentie, toelichtingen en handleidingen

Wet

Artikel 1, lid 1:

- p. **speur- en ontwikkelingswerk**: door een S&O-inhoudingsplichtige of een S&O-belastingplichtige systematisch georganiseerde en in een lidstaat van de Europese Unie verrichte **werkzaamheden, direct en uitsluitend gericht op**:
- 1°. technisch-wetenschappelijk onderzoek;
 - 2°. **de ontwikkeling van** voor de S&O-inhoudingsplichtige, onderscheidenlijk de S&O-belastingplichtige, ~~technisch-nieuwe~~ (onderdelen van) fysieke producten, (onderdelen van) fysieke productieprocessen, of (onderdelen van) **programmatuur**;
- q. **programmatuur: het niet-fysieke, logische deelsysteem van een informatiesysteem dat de structuur van de gegevens en van de verwerkingsprocessen bepaalt voor zover dat deelsysteem is vastgelegd in een formele programmeertaal**;

Artikel 1, lid 4:

Voor de toepassing van het eerste lid, onderdeel p, wordt **niet** tot speur- en ontwikkelingswerk gerekend:

- a. marktonderzoek;
- b. organisatorische en administratieve werkzaamheden;
- c. door Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat bij **ministeriële regeling** aangewezen andere werkzaamheden.

Regeling S&O-afdrachtvermindering

Tot spur- en ontwikkelingswerk wordt **niet** gerekend:

- a.** het bouwen of inrichten van apparatuur bestemd voor toepassing in de praktijk;
- b.** werkzaamheden met betrekking tot het invoeren en aanpassen van aangeschafte of aan te schaffen technologie, producten, processen of programmatuur, dan wel onderdelen daarvan onverminderd het bepaalde in onderdeel s, onder 5°;
- g.** verandering van uitsluitend vormgeving of afmetingen van producten of programmatuur;
- p.** het opstellen en toetsen van niet technische specificaties;
- q.** het opstellen of bepalen van functionele eisen en randvoorwaarden;
- s.** de volgende activiteiten in relatie tot programmatuur:
 - 1°. onderhoud van programmatuur;
 - 2°. het beschrijven van architectuur;
 - 3°. het ontwerpen of bouwen van een nieuw systeem;
 - 4°. het geschikt maken van bestaande programmatuur voor een ander hardware- of softwareplatform waarbij onder platform wordt verstaan het geheel van hardware en besturingsprogrammatuur waarop informatiesystemen worden ontwikkeld (ontwikkelform) of in productie worden genomen (doelform);
 - 5°. het ontwikkelen van programmatuur die bestaande programmatuur op een voor de S&O-inhoudingsplichtige of S&O-belastingplichtige technisch nieuwe wijze integreert of laat samenwerken, tenzij de bestaande programmatuur hoofdzakelijk binnen de onderneming van de S&O-inhoudingsplichtige, binnen de fiscale eenheid waarvan de S&O-inhoudingsplichtige deel uitmaakt, of binnen de onderneming van de S&O-belastingplichtige, is ontwikkeld en wordt toegepast.

Toelichting Belastingplan 2016

Daarbij blijft cruciaal dat de aanvrager in een traject met technische onzekerheden werkt aan het oplossen van technische knelpunten en door middel van het zelf zoeken en bewijzen aantoonst in hoeverre het werkingsprincipe van de oplossing in technische zin voldoet.

iteratief karakter. Het moet gaan om het daadwerkelijk oplossen van (programmeer)technische knelpunten door de aanvrager. Het S&O-traject eindigt als u een nieuw informatietechnologisch werkingsprincipe heeft aangetoond. Het beschrijven van modellen, het formuleren van algoritmen of het beschrijven van een architectuur wordt niet gerekend tot de ontwikkeling van technisch nieuwe programmatuur.

Definitie programmatuurontwikkeling

502 Door een aanvrager verrichte werkzaamheden,
503 systematisch georganiseerd en
504 in een lidstaat van de Europese Unie,
505 **direct en uitsluitend** gericht op
506 de **ontwikkeling** van
507 voor de aanvrager
508 **technisch nieuwe**
509 (onderdelen van) **programmatuur**.

Kenmerken speur- en ontwikkelingswerk

Nieuw

Functionaliteit

Routinematig

Voorspelbaar

Sequentieel/lineair

Bouwen van systemen

Technisch nieuw

Technologie

Uitbreiding kennis

Onvoorspelbaar

Iteratief/cyclisch

Oplossen van problemen

WBSO – aandachtspunten (1)

- Constatering: Abstracte projectomschrijvingen
 - Functionele beschrijving van projectdoel
 - Functie van het product/proces is beschreven als technische nieuwheid
 - Technische knelpunten en oplossingsrichtingen ontbreken
 - Voorgenomen S&O onduidelijk
- Een goede projectomschrijving bevat:
 - Wat er concreet ontwikkeld gaat worden
 - Wat hierbij de technische knelpunten zijn
 - Wat hiervoor mogelijke oplossingsrichtingen zijn
 - De werkzaamheden van de aanvrager zelf
 - Bij doorlopende projecten een inhoudelijke update en (zo nodig) een beschrijving waarom de fasering is gewijzigd

WBSO – aandachtspunten (2)

- Constatering: Indienen van zogenaamde “hoofdprojecten”
 - Algemene, brede projectbeschrijvingen
 - Kapstok voor ten tijde van aanvragen nog niet bekende (klant)opdrachten
 - Vaak clustering op basis van productgroep of technologiegebied
- Clustering alleen toegestaan indien:
 - Er een duidelijke technische samenhang is tussen de onderliggende subprojecten
 - Er gezamenlijke technische knelpunten zijn
 - Alle subprojecten concreet benoemd zijn (wat wordt er ontwikkeld, wat zijn de technische knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen?)
- Bij ontbreken van een dergelijke samenhang: Opsplitsen in afzonderlijke concrete projecten!

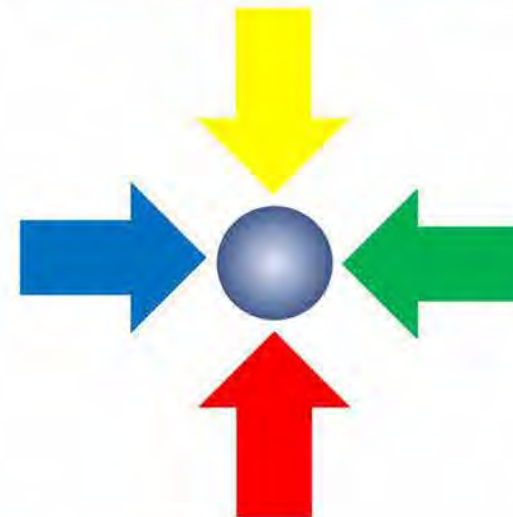
Hoe (on)helder kan het zijn?

- Ontwikkeling basistechnologie (scripts) ten behoeve van patronen in data die het automatisch genereren van een eigen oplossing mogelijk maken middels een getrapt dimensie model.
- De komende tijd gaat aanvrager investeren in een aantal nieuwe ontwikkelingen in het fintech-domein.
- In het kader van de softwareontwikkelingen is er sprake van prototyping. Wij zitten natuurlijk wel als onderdeel van een productiesysteem te ontwikkelen, maar daarbij hebben wij tussenversies, waarin wij dingen uitproberen, en kijken wat wij er mee kunnen en of het goed met de rest werkt, om zo het werkingsprincipe van deze prototypes aan te tonen in formele programmeertaal en daarmee dat stuk S&O-ontwikkeling afronden.
- Of het ons lukt om een goed met elkaar werkend prototype te ontwikkelen valt nog te bezien en is uiterst onzeker, gezien een en ander vaak boven het huidige kennisniveau van de betrokken developers ligt.

Hoe helder moet het zijn?

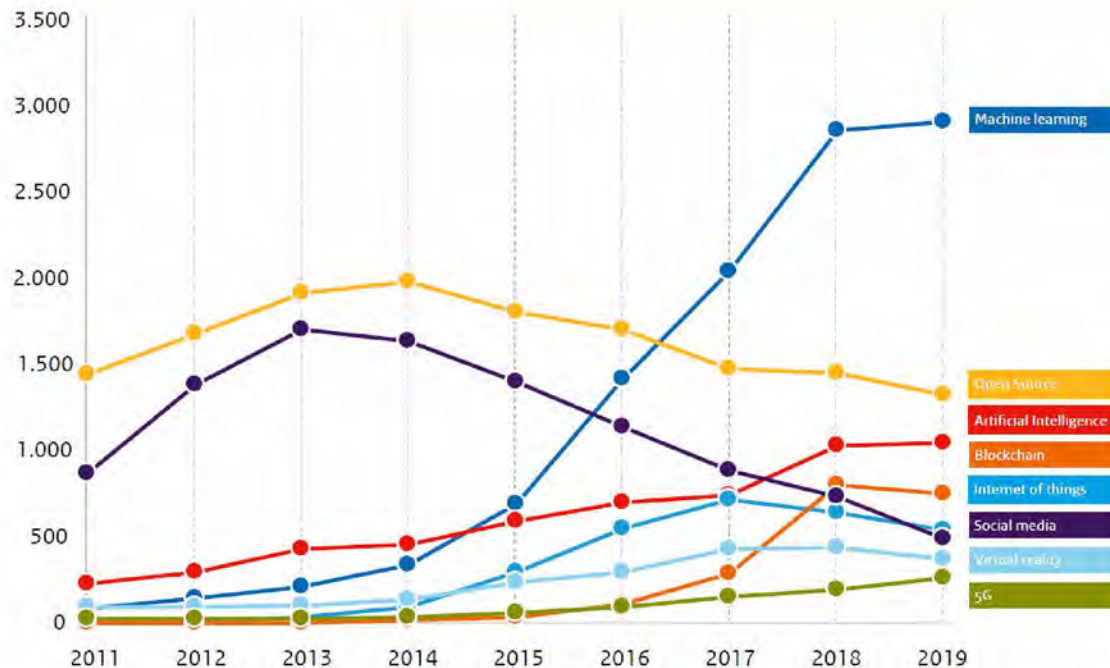
- Schrijf kort en bondig
- Kies een technische insteek
- Spits toe:
 - Project
 - Aanvrager
 - Aanvraagperiode
 - Voortgang

Programmatuurdefinitie

Figuur 1: Aantal WBSO-projecten per zoekterm

Prinsjesdag, brief aan de Tweede Kamer:

Over de eventuele wijzigingen ben ik in overleg met het bedrijfsleven. Bij het voorstellen van wijzigingen hecht ik eraan dat daarvoor breed draagvlak vanuit het bedrijfsleven bestaat, zowel bij het grootbedrijf als bij het mkb. Aanleiding voor het onderzoek van de experts was immers dat een deel van het bedrijfsleven van mening was dat de huidige WBSO onvoldoende aansluit bij de wijze waarop zij programmatuur ontwikkelen. De gesprekken met het bedrijfsleven zijn nog in volle gang.

WBSO niet aangepast aan nieuwe software-trends

Prinsjesdag 2021

22 september 2021 10:11 | 5.1.2.E

Topic Overheid

De Wet bevordering speur- en ontwikkelingswerk (WBSO) blijft komend jaar nagenoeg ongewijzigd. De innovatieregeling wordt dus niet aangepast aan nieuwe ontwikkelingen op softwaregebied.

Hoogstaande toepassingen van artificial intelligence (ai) en machine learning (ml) krijgen geen fiscale ondersteuning. Over het onderzoek naar dit soort toepassingen dat 5.1.2.E staatssecretaris ministerie EZK, een jaar geleden aankondigde, wordt met geen woord meer gerept.

Programmatuurontwikkeling

Vorig jaar dacht het kabinet na over een mogelijke aanpassing van de voorwaarden voor [programmatuurontwikkeling](#) binnen de WBSO. Gesprekken met het bedrijfsleven hierover lopen nog. Het volgende kabinet moet hierover een beslissing nemen.

Uitkomst evaluatie WBSO 2011-2017

- Evaluatie WBSO, rapport 2019:
"de programmatuurdiscussie waarbij een deel van de respondenten aangeeft dat de huidige systematiek te veel focust op programmeer-technische knelpunten (en onvoldoende op de stappen die hieraan vooraf gaan) en hierop kritisch beoordeeld wordt waardoor veel innovatieve programmatuurontwikkeling niet kwalificeert"
- programmatuur:
het niet-fysieke, logische deelsysteem van een informatiesysteem dat de structuur van de gegevens en van de verwerkingsprocessen bepaalt voor zover dat deelsysteem is vastgelegd in een formele programmeertaal
- Rapport:
Programmatuur is een precieze beschrijving van waaruit het gedrag van een computergestuurd systeem eenduidig kan worden afgeleid, op zodanige wijze opgesteld dat het door mensen navolgbaar is en waarbij het technisch of mathematisch verifieerbaar is dat het beoogde doel ermee wordt bereikt.
- De gesprekken met het bedrijfsleven zijn nog in volle gang. Geen aanpassingen in 2022.

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@5.1.2.i.nl>
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 12:16
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E
Onderwerp: Re: Nieuwe definitie programmatuur mbt notie programmatuur en voortgang WBSO nav workshop 26-10-2021

Dank voor uw reactie.

Detachering noemde ik om aan te geven dat de situatie omtrent WBSO en programmatuur continue aan verandering onderhevig is en dat wij destijds samen met de RVO deze situatie hebben vormgegeven.

2021 is incorrect, deze situatie speelde rond 2010. Excuus.

Ik ga met mijn collega 5.1.2.E in gesprek over uw voorstel. '...maar dan wel aan de hand van een concrete 'voorzet' van uw kant voor een alternatieve/betere definitie van programmatuur of afbakening van S&O.'

Met hartelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

creative industry + arts | science + technology

5.1.2.i

T: 085 5.1.2.E
 W: www.5.1.2.i.nl
 E: 5.1.2.E@5.1.2.i.nl

DISCLAIMER:

This e-mail is intended exclusively for the addressee(s), and may not be passed on to, or made available for use by any person other than the addressee(s). If you received this e-mail in error, please contact the sender and delete the material from any computer or disk. 5.1.2.i rules out any and every liability resulting from any electronic transmission.

Op 29 okt. 2021 om 12:00 heeft 5.1.2.E) <5.1.2.E@rvo.nl> het volgende geschreven:

Geachte 5.1.2.E

Bedankt voor uw reactie.

Jammer dat het de 'aanvaring' is die u bezig houdt. Ik heb het als een uitdaging bedoeld. Ik ga daarover graag met u in gesprek, maar dan wel aan de hand van een concrete 'voorzet' van uw kant voor een alternatieve/betere definitie van programmatuur of afbakening van S&O.

U stuurt de notitie mee die dinsdag ook aan de orde kwam. Ik zie even niet wat de meerwaarde/bedoeling daarvan is. Ik ben meer geïnteresseerd in de inhoudelijke gedachten en uitwerkingen die leven binnen uw organisatie.

U stelt detachering aan de orde. Ik herken bepaalde ontwikkelingen in afgelopen jaren (maar niet die van 'rond 2021'). Wat verwacht u van mij op dit punt?

Met vriendelijke groet,

5.1.2E

5.1.2E

Team ICT

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Hanzelaan 310 | 8017 JK | Zwolle

Postbus 10073 | 8000 GB | Zwolle

T 088 5.1.2E

M 06 5.1.2E

5.1.2E @rvo.nl

www.rvo.nl

RVO: We helpen je graag vooruit

5.1.2E 5.1.2E <info@5.1.2.1 or.nl>

Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 11:26

Aan: 5.1.2E <5.1.2E @rvo.nl>

CC: 5.1.2E <5.1.2E @5.1.2.1 .nl>

Onderwerp: Nieuwe definitie programmatuur mbt notie programmatuur en voortgang WBSO nav workshop 26-10-2021

Urgentie: Hoog

Geachte 5.1.2E

Onze aanvaring tijdens de workshop van afgelopen dinsdag houdt mij nog even bezig. Ondanks het verschil in onze verwachtingen van deze workshop is het toch een feit dat we allemaal, zowel u, het RVO als ik, 5.1.2E b.v. de WBSO naar een hoger niveau willen brengen. Dit hangt onlosmakelijk samen met de uitdagingen die de WBSO omtrent programmatuur met zich meebrengt.

Wij, 5.1.2E zijn inmiddels een jaar of 20 actief binnen het speelveld van de WBSO.

Programmatuur hebben wij enorm zien groeien en de WBSO en de dienstverlening heeft zich hieraan altijd aangepast. Veelal gebeurde dit reactief.

Wij zijn altijd bezig onze informatie te verbeteren en juist pro actief aan te passen aan de wensen van de RVO. Het is echter van belang dat de informatievraag van de RVO en de manier/inhoud van aanvulling door ons als intermediair duidelijk zijn en niet teveel per aanvraag of behandelaar verschillen.

In dit kader praten overigens ook over de kwestie van detachering zoals die speelde rond 2021. Hoe kan een inhoudingsplichtige toch voldoen aan de regels omtrent de WBSO ook wanneer de entiteit niet direct zelf de programmatuur realiseert maar juist de mensen levert die elders, zelfstandig, bezig zijn met S& 5.1.2E is een traject dat wij (5.1.2E b.v.) bij een toenmalige relatie 5.1.21 hebben opgestart en veelal in samenspraak met de RVO hebben gerealiseerd. De samenwerking destijds

werkte zo goed dat deze aanvrager een min of meer rechtstreekse ingang kreeg bij de RVO. Wij weten niet of dit nog zo is.

Hoe dan ook.

Wij, mijn collega en ik, gaan graag in op uw uitnodiging om mee te gaan denken over een nieuwe definitie van programmatuur en alle daaruit voortvloeiende aanvullende uitdagingen.

Alvast bedankt voor uw reactie.

Met hartelijke groet,

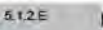
5.1.2.E

5.1.2.i

5.1.2.i

T: 085-

W: www.5.1.2.i.nl

E: @5.1.2.i.nl

DISCLAIMER:

This e-mail is intended exclusively for the addressee(s), and may not be passed on to, or made available for use by any person other than the addressee(s). If you received this e-mail in error, please contact the sender and delete the material from any computer or disk.

5.1.2.i rules out any and every liability resulting from any electronic transmission.

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: maandag 8 november 2021 14:24
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: 5.1.2.i - input over WBSO vraag van afgelopen vergadering

Beste 5.1.2.E

Dank voor uw vraag.

Het gaat inderdaad ook over dat er “steeds meer wordt gedaan met AI en modellering”. De gedachtewisseling gaat over moderne ontwikkelingen rondom programmatuur. Er liggen daarbij meer aanknopingspunten in AI en modellering dan in het ontwikkelen van bedrijfssoftware. Maar het zal altijd blijven gaan om nieuw te ontwikkelen technologie en niet om implementatie van programmatuur.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 375 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E < 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: donderdag 4 november 2021 17:55

Aan: 5.1.2.E < 5.1.2.E @5.1.2.i .nl>

CC: 5.1.2.E (5.1.2.E) < 5.1.2.E @minezk.nl>

Onderwerp: RE: Plantum – input over WBSO vraag van afgelopen vergadering

Let op, in deze e-mail verzonden door 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl, zijn één of meerdere verdachte links gevonden die uit voorzorg aangepast zijn, zodat deze opnieuw gecontroleerd worden bij het aanklikken. Links kunnen misbruikt worden om malware op uw systeem te installeren. Klik alleen op nog aanwezige links als de e-mail afkomstig is van een door u vertrouwde afzender.

Indien dit niet het geval is dient u deze e-mail direct te verwijderen.

DICTU Servicedesk

Beste 5.1.2.E

Top dat je dit oppakt! Ik zet je vraag graag door naar EZK als je het goed vindt.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E <5.1.2.E @5.1.2.i .nl>

Verzonden: donderdag 4 november 2021 15:45

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: 5.1.2.i - input over WBSO vraag van afgelopen vergadering

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Beste 5.1.2.E

Tijdens de afgelopen meeting van de Commissie Innovatie van VNO-NCW waren mensen van RVO te gast, die ons vroegen wat wij vinden van het verruimen van de scope van de WBSO zodat 'programmatuur' er ook in past.

Ik ben dat nu aan het navragen onder 5.1.2.i -leden, maar ik ben enigszins verward over wat 'programmatuur' betekent in dit geval. Binnen de plant-veredeling wordt namelijk steeds meer gedaan met AI en modellering, vooral op genetische informatie. Is dat de 'programmatuur' die RVO bedoelt, of moet ik het meer interpreteren als software om bedrijfsprocessen (bijv. logistiek) te bevorderen? Ik hoop dat jij hier meer over weet.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

Beleidsmedewerker

Mobiel: 5.1.2.E

5.1.2.i

adres: 5.1.2.i

telefoon: 5.1.2.E

KvK:

website:

volg ons
via: [Twitter](#) | [YouTube](#) | [LinkedIn](#)

De informatie in dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u dit bericht ten onrechte ontvangt, wordt u verzocht de inhoud niet Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van de in de e-mail ontvangen informatie aan derden is niet toegestaan.

Het van toepassing zijnde [privacy-statement](#) vindt u op onze website.

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: donderdag 11 november 2021 16:47
Aan: 5.1.2.E
Onderwerp: WBSO programmatuur - laatste bijeenkomst

Beste 5.1.2.E

Hopelijk voel je je al beter en doet je stem het al weer.
Ik had beloofd om een en ander op de email te zetten om samen over na te denken.

Datum: ik denk dat we ergens medio december een meeting moeten plannen, online, en dan ca 1,5/2 uur. Wat denk jij?

Genodigden: Ik zou het heel fijn vinden als er ook MKB aanwezig kan zijn. Dus ik dacht aan:

- 3 of 4 afgevaardigden van G12 die daadwerkelijk degene aan tafel hebben die weet van de materie
- 3 of 4 afgevaardigden van MKB, 5.1.2.i
- 5.1.2.i
- enkele intermediairs: 5.1.2.i 5.1.2.E 5.1.2.i

Agenda:

- Intro door RVO en mij
- Neerleggen van stelling over wat er anders moet aan de programmatuur definitie
- Rondje langs de tafel zodat iedereen aan het woord komt en zijn input of ideeën kan geven
- Reactie van ons
- Conclusie trekken

Het is mijn inzet dat dit de laatste bijeenkomst is over dit onderwerp. Als hier niets concreets uitkomt waar RVO en ik mee verder kunnen gaan rekenen, dan moeten we misschien concluderen dat het hier op houdt. Met het oog op de formatie en waar deze staat in december zou het mooi zijn om iets mee te kunnen geven aan de nieuwe minister; danwel, dit is welke kant de definitie op moet volgens het veld, danwel, we hebben het veld meerdere keren bevraagd en er is op dit moment geen goede alternatieve definitie.

Op dit moment zijn we bezig met nog een keer het net ophalen via een mailing van intermediairs die op de intermediairsdag van RVO zijn geweest. Als daar nog goede ideeën of contacten uitkomen, dan laat ik het weten.

Ik lees graag jouw ideeën en gedachten hierbij.

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 375 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

| 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: maandag 13 december 2021 17:04
Aan: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: WBSO programmatuur - laatste bijeenkomst

Beste 5.1.2.E

Nu was ik op mijn beurt ziek, geveld door Corona. Vandaar de radio stilte.

Het lijkt me goed om de gastenlijst voor de bijeenkomst verder te specificeren. Jij wil graag de hele G-12 uitnodigen, toch? Zitten daar ook 5.1.2.i en 5.1.2.j bij? Dit zijn ook de bedrijven die interesse hebben getoond, goed ingevoerd zijn in het onderwerp en ideeën hebben. Het lijkt mij goed om dit wel vanuit MKB Nederland/VNO te doen. De andere bijeenkomsten in de werkgroep waren ook vanuit jullie. Ik zal bij RVO navraag doen welke intermediairs belangrijk zijn om uit te nodigen.

Over de notitie. Wij kunnen prima de notitie die we dit najaar hebben gebruikt iets aanscherpen. Al was daar nog niet echt reactie op gekomen. Maar er ligt vanuit ons geen nieuwe definitie voorstel. Wat er in die notitie staat is een gedachte suggestie om de discussie op gang te brengen. En ik vraag me ook af of dat nodig is voor het door ons te plannen overleg.

Datum: zullen we ons richten op 24 of 27 januari? Ik denk dat het goed is om 1,5 uur in te ruimen.

Ik lees graag jouw ideeën.

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 5.1.2.E

5.1.2.E @minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E < 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: maandag 15 november 2021 15:45

Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) < 5.1.2.E @minezk.nl>

CC: Secretariaat Economie < 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E

< 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E < 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E

< 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: RE: WBSO programmatuur - laatste bijeenkomst

5.1.2.E 5.1.2.E

Helaas nog steeds weinig stem, maar met thuiswerken is het toch te doen.

Het lijkt me heel goed dat we een goede inhoudelijke sessie organiseren met wat mij betreft iedereen die wil van de G12, de 5.1.2.i en mogelijk de 5.1.2.i 5.1.2.i en lijkt me goed dat intermediairs aansluiten die ook diepgaande kennis hebben. Om dit echt het laatste overleg te laten zijn, is het denk ik zaak dit goed voor te bereiden:

- Drie weken van tevoren notitie met de aangepaste definitie en hoe en waarom
- In die notitie een aantal vragen, met in ieder geval: steunt u het voorstel voor de aangepaste definitie (zo nee, dan blijft de oude definitie staan: die opties moeten heel duidelijk naar voren komen)
- Mogelijkheid bieden tot schriftelijke reactie voorafgaand aan overleg
- Duidelijk aangeven dat dit de laatste mogelijkheid is om input te geven

Daarbij ga ik ervan uit dat de nieuwe definitie niet afwijkt van wat jullie hebben gepresenteerd in de Werkgroep Innovatie en de Technologicommissie. Mocht dat wel zo zijn, dan wil ik die nieuwe definitie wel nog eens (schriftelijk) aan hen voorleggen. In dat geval zullen we iets meer tijd in moeten ruimen denk ik.

De agenda kan ik goed volgen, maar dan dus graag vooraf gegaan door die goede notitie.

Kun jij hiermee uit de voeten?

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E @minezk.nl>

Verzonden: donderdag 11 november 2021 16:47

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: WBSO programmatuur - laatste bijeenkomst

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Beste 5.1.2.E

Hopelijk voel je je al beter en doet je stem het al weer.
Ik had beloofd om een en ander op de email te zetten om samen over na te denken.

Datum: ik denk dat we ergens medio december een meeting moeten plannen, online, en dan ca 1,5/2 uur. Wat denk jij?

Genodigden: Ik zou het heel fijn vinden als er ook MKB aanwezig kan zijn. Dus ik dacht aan:

- 3 of 4 afgevaardigden van G12 die daadwerkelijk degene aan tafel hebben die weet van de materie
- 3 of 4 afgevaardigden van MKB/5.1.2.i
- 5.1.2.i
- enkele intermediairs: 5.1.2.i 5.1.2.E 5.1.2.i

Agenda:

- Intro door RVO en mij
- Neerleggen van stelling over wat er anders moet aan de programmatuur definitie
- Rondje langs de tafel zodat iedereen aan het woord komt en zijn input of ideeën kan geven
- Reactie van ons
- Conclusie trekken

Het is mijn inzet dat dit de laatste bijeenkomst is over dit onderwerp. Als hier niets concreets uitkomt waar RVO en ik mee verder kunnen gaan rekenen, dan moeten we misschien concluderen dat het hier op houdt. Met het oog op de formatie en waar deze staat in december zou het mooi zijn om iets mee te kunnen geven aan de nieuwe minister; danwel, dit is welke kant de definitie op moet volgens het veld, danwel, we hebben het veld meerdere keren bevraagd en er is op dit moment geen goede alternatieve definitie.

Op dit moment zijn we bezig met nog een keer het net ophalen via een mailing van intermediairs die op de intermediairsdag van RVO zijn geweest. Als daar nog goede ideeën of contacten uitkomen, dan laat ik het weten.

Ik lees graag jouw ideeën en gedachten hierbij.

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 375 5.1.2.E

5.1.2.E [@minezk.nl](mailto:minezk.nl)

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

 5.1.2.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: donderdag 23 december 2021 11:53
Aan: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: WBSO

Beste 5.1.2.E

Mijn excuses voor de late reactie.
 Ik ben enige tijd ziek geweest met Corona.
 Inmiddels weer hersteld en mijn email achterstand aan het bijwerken.

Samen met 5.1.2.E van VNO ben ik bezig om nog een laatste bijeenkomst te plannen om te praten met geïnteresseerden in WBSO én programmatuur. Dat zal eind januari / begin februari worden.

Een op een gesprekken lijken mij niet handig. Ik ben op zoek naar een eventuele aanpassing van de definitie, die niet alleen binnen de (budgettaire) kaders kan passen, maar vooral die breed aansluit bij de wensen. Daarvoor heb ik uit een bredere bijeenkomst gerichte input nodig.

Ik houd je op de hoogte als we een datum hebben.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 37 5.1.2.E

5.1.2.E @minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E <5.1.2.E@5.1.2.i.com>

Verzonden: woensdag 1 december 2021 12:49

Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>

Onderwerp: RE: WBSO

5.1.2.E

Wellicht is onderstaande e-mail helemaal ondergesneeuwd. Maar zou jij me nog een reactie kunnen geven?

5.1.2.E

From: 5.1.2.E

Sent: woensdag 17 november 2021 14:24

To: 5.1.2.E (5.1.2.E) (5.1.2.E @minezk.nl) <5.1.2.E @minezk.nl>

Subject: WBSO

Beste 5.1.2.E

Als ik het goed heb begrepen ben jij tegenwoordig verantwoordelijk voor de WBSO op het ministerie van EZK.

Indertijd hadden we contact met jouw voorganger inzake de verruiming van de definitie. Wij 5.1.2.E toen aan om rechtstreeks met jullie in overleg te gaan hoe 5.1.2.i programmatuur en AI ontwikkelt en toepast. Op dat aanbod hebben wij echter geen reactie gekregen. Zou jij dat alsnog op prijs stellen?

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

The information contained in this message may be confidential and legally protected under applicable law. The message is intended solely for the addressee(s). If you are not the intended recipient, you are hereby notified that any use, forwarding, dissemination, or reproduction of this message is strictly prohibited and may be unlawful. If you are not the intended recipient, please contact the sender by return e-mail and destroy all copies of the original message.

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: woensdag 26 januari 2022 11:25
Aan: 5.1.2.E; 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: WBSO programmatuur 17 februari
Bijlagen: Genodigden vrg WBSO 17 februari.xlsx

Beste 5.1.2.E

Bijgevoegd lijst genodigden meeting 17 februari.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

VNO-NCW - MKB-Nederland

E-mail: 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl

Telefoon: 070 3495335 / 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB
 Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
 Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

[Twijfel over vaccineren? Laat je informeren | VNO-NCW](#)

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: dinsdag 25 januari 2022 11:41
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Onderwerp: RE: WBSO programmatuur 17 februari

5.1.2.E 5.1.2.E

Goed om te horen. Krijg ook al vragen vanuit leden over notitie, dus heel goed dat die er deze week komt.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>

Verzonden: dinsdag 25 januari 2022 10:45

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: WBSO programmatuur 17 februari

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Beste 5.1.2.E

Kun je mij laten weten wie er nu zijn uitgenodigd voor 17 februari?

5.1.2.E kan ik met RVO even bekijken of we nog iemand missen.

De notitie ter voorbereiding stuur ik donderdag naar jullie.

Bedankt!

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 375 5.1.2.E,

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

 5.1.2.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: vrijdag 28 januari 2022 13:31
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E, 5.1.2.E
Onderwerp: WBSO programmatuur notitie
Bijlagen: 220127_WBSO-programmatuur-Inleidend stuk.docx

Beste 5.1.2.E

Hierbij de notitie.

Zou je in de email waarin de notitie verspreid gaat worden, al deze tekst op willen nemen?

Verzoek

We vragen jullie om voorbereid naar het gesprek te komen, zodat we tijdens de bespreking op 17 februari inhoudelijk in gesprek kunnen gaan. De juiste afvaardiging is daarbij van belang, dus een collega die de WBSO en de techniek kent. Wij horen graag jullie knelpunten en oplossingsrichtingen en toelichting daarbij om daarmee samen tot een breed gedragen standpunt te komen.

Dit is voor ons heel belangrijk om echt meters te kunnen maken 17 februari.

Ik bel je volgende week nog even om een en ander mondeling door te nemen.

Veel dank en een goed weekend.

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 37 5.1.2.E

5.1.2.E @minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

| 5.1.2.E

Mogelijke verruiming van de WBSO t.b.v. programmatuurontwikkeling

Toelichting t.b.v. overleg vertegenwoordiging bedrijfsleven – VNO NCW – MKB Nederland - EZK – RVO
d.d. 17 februari 2022

Aanleiding

In de evaluatie van WBSO over 2011-2017 is naar voren gekomen dat een deel van de bedrijven dat zich bezighoudt met programmatuurontwikkeling van mening is dat de WBSO onvoldoende aansluit bij de bestaande wijze van programmatuurontwikkeling. Dat is aanleiding geweest voor EZK om twee onafhankelijke experts te vragen hiernaar te kijken en daarbij de definitie van programmatuur binnen de WBSO onder de loep te nemen. Het rapport van de experts constateert (o.a.) verschillende trends en doet een voorstel voor een alternatieve definitie van programmatuur. EZK herkent de trends, maar vindt de alternatieve definitie niet goed werkbaar. Een belangrijk punt is dat de alternatieve definitie volgens EZK inbreuk maakt op het generieke karakter van de WBSO. Voorts zullen een aantal open normen in de definitie naar verwachting tot veel discussie leiden en zal de alternatieve definitie naar verwachting extra administratieve lasten voor bedrijven met zich mee brengen.

Huidige definitie

Programmatuur: het niet-fysieke, logische deelsysteem van een informatiesysteem dat de structuur van de gegevens en van de verwerkingsprocessen bepaalt voor zover dat deelsysteem is vastgelegd in een formele programmeertaal.

Alternatieve definitie experts

Programmatuur: een precieze beschrijving van waaruit het gedrag van een computergestuurd systeem eenduidig kan worden afgeleid, op zodanige wijze opgesteld dat het door mensen navolgbaar is en waarbij het technisch of mathematisch verifieerbaar is dat het beoogde doel ermee wordt bereikt.

EZK stelt naar aanleiding van de door de experts geconstateerde trends op het gebied van *kunstmatige intelligentie* (KI) en *model-driven engineering* (MDE) voor om te bezien in hoeverre hoogwaardige toepassingen daarvan onder de WBSO kunnen worden gebracht, voor zover dat nu nog niet zo is. Daarnaast wil EZK de voorlichting over de (kaders rondom programmatuurontwikkeling) WBSO verbeteren. Zowel het rapport als de reactie van EZK zijn openbaar¹.

Doel bespreking

In gesprekken met enkele grote R&D-intensieve bedrijven is naar voren gekomen dat er ook binnen het bedrijfsleven weinig draagvlak lijkt voor de alternatieve definitie van de experts. Mochten bedrijven daar (deels) anders over denken, dan verneemt EZK dat graag in de bespreking.

Ervan uitgaande dat de alternatieve definitie zoals voorgesteld door de experts inderdaad niet als een oplossing van de problematiek rond programmatuurontwikkeling wordt gezien, stelt EZK voor het gesprek op twee zaken te richten:

1. Kunnen leden van het overleg **concrete, breed levende, knelpunten** met de huidige wet- en regelgeving rond de WBSO ten aanzien van programmatuur aandragen? Bij voorkeur worden daarbij ook suggesties gedaan voor aanpassingen in wet- en of regelgeving die deze knelpunten zouden kunnen oplossen, rekening houdend met de door EZK geformuleerde randvoorwaarden.
2. Zijn leden van het overleg van mening dat een **verruiming** ten aanzien van hoogwaardige toepassingen op het terrein van KI en MDE een verbetering is t.o.v. de huidige WBSO en inspeelt op de **knelpunten** die (een deel van) het bedrijfsleven ervaart op het terrein van ondersteuning van programmatuurontwikkeling?

Denkrichting: zou een verruiming van de S&O-afbakening kunnen resulteren in een verruiming van de WBSO die wordt vastgelegd in de Regeling S&O-afrachtvermindering² (artikel 2):

de hoogwaardige toepassing van kunstmatige intelligentie, modellering en/of simulatie mits die toepassing direct en uitsluitend gericht is op technisch-wetenschappelijk onderzoek of de ontwikkeling van voor het bedrijf technisch nieuwe (onderdelen van) fysieke producten, (onderdelen van) fysieke productieprocessen of (onderdelen van) programmatuur.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/09/15/kamerbrief-over-ondersteuningspercentages-in-wbso-2021>

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037440/2021-01-01>

Daarbij zien wij de volgende definities voor ons:

Kunstmatige intelligentie: systemen die intelligent gedrag vertonen door hun omgeving te analyseren en – met een zekere mate van zelfstandigheid – actie ondernemen om specifieke doelen te bereiken³.

Modellering: het wetenschappelijk ontwikkelen, onderzoeken en testen van een vereenvoudigde voorstelling van de fysieke werkelijkheid met als doel een systematische analyse mogelijk te maken.

Simulatie: nabootsing van de fysieke werkelijkheid aan de hand van een model met als doel een systematische analyse mogelijk te maken⁴.

EZK is bereid alle typen wijzigingen t.a.v. programmatuur binnen de WBSO te overwegen waar breed draagvlak voor is, mits

- deze inpasbaar is in het budget (het budget voor de WBSO ligt vast),
- deze sporen met het generieke karakter van de WBSO (vergelijkbare behandeling van producten, processen en programmatuur),
- deze voldoen aan de internationale richtlijn over R&D (Frascati manual),
- de uitvoerbaarheid wordt gewaarborgd en de administratieve lasten niet oplopen.

Ten aanzien van beide bespreekpunten geldt dat eventuele budgettaire consequenties moeten worden doorgerekend. In het geval dat er extra budget nodig is, houdt EZK zich aanbevolen voor eerste suggesties ten koste van welk(e) andere terrein(en) van het budget dat mag gaan. Uiteraard worden eventuele aanpassingen voorgelegd aan de ambtelijke en politieke leiding. Het is belangrijk dat de eventuele wijzigingen op breed draagvlak binnen het bedrijfsleven kunnen rekenen.

Verzoek

We vragen jullie om voorbereid naar het gesprek te komen, zodat we tijdens de bespreking op 17 februari inhoudelijk in gesprek kunnen gaan. De juiste afvaardiging is daarbij van belang, dus een collega die de WBSO en de techniek kent. Wij horen graag jullie knelpunten en oplossingsrichtingen en toelichting daarbij om daarmee samen tot een breed gedragen standpunt te komen.

³ In lijn met de definitie zoals die door Agentschap Telecom wordt gehanteerd (<https://www.agentschaptelecom.nl/onderwerpen/kunstmatige-intelligentie/wat-is-kunstmatige-intelligentie>)

⁴ De definities van modellering en simulatie zijn gebaseerd op Wikipedia.

Van: 5.1.2.E
Verzonden: maandag 14 februari 2022 16:34
Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E); 5.1.2.E); 5.1.2.E (5.1.2.E); 5.1.2.E
5.1.2.E
CC: 5.1.2.E de (5.1.2.E)
Onderwerp: presentatie voor programmatuuroverleg
Bijlagen: 220124_programmatuur_WBSO_220217_v09.pdf

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Voltooid

Hallo,

Hierbij de presentatie voor het overleg van a.s. donderdag. Ik richt me op 10 minuten.

Als er nog suggesties zijn, hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

5.1.2.E

Team ICT

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Hanzelaan 310 | 8017 JK | Zwolle

Postbus 10073 | 8000 GB | Zwolle

T 088 5.1.2.E

M 06 5.1.2.E

gerrit.5.1.2.E@rvo.nl

www.rvo.nl

RVO: We helpen je graag vooruit

Programmatuur in de WBSO

Introductie

17 februari 2022

5.1.2.E

Definitie speur- en ontwikkelingswerk

Drielagenmodel:

1. Wet:
Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen
2. Regelgeving:
Regeling S&O-afdrachtvermindering
3. Uitwerkingen:
Handleidingen, toelichtingen en jurisprudentie

Wet

Artikel 1, lid 1:

- p. **speur- en ontwikkelingswerk**: door een S&O-inhoudingsplichtige of een S&O-belastingplichtige systematisch georganiseerde en in een lidstaat van de Europese Unie verrichte werkzaamheden, direct en uitsluitend gericht op:
- 1°. technisch-wetenschappelijk onderzoek;
 - 2°. de ontwikkeling van voor de S&O-inhoudingsplichtige, onderscheidenlijk de S&O-belastingplichtige, **technisch nieuwe (onderdelen van) fysieke producten, (onderdelen van) fysieke productieprocessen, of (onderdelen van) programmatuur**;
- q. **programmatuur**: het niet-fysieke, logische deelsysteem van een informatiesysteem dat de structuur van de gegevens en van de verwerkingsprocessen bepaalt voor zover dat deelsysteem is vastgelegd in een formele programmeertaal;

Artikel 1, lid 4:

Voor de toepassing van het eerste lid, onderdeel p, wordt **niet** tot speur- en ontwikkelingswerk gerekend:

- a. marktonderzoek;
- b. organisatorische en administratieve werkzaamheden;
- c. door Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat bij ministeriële regeling aangewezen andere werkzaamheden.

Projecten in de WBSO
naar type

Wet

Artikel 1, lid 1:

- p. **speur- en ontwikkelingswerk:** door een S&O-inhoudingsplichtige of een S&O-belastingplichtige systematisch georganiseerde en in een lidstaat van de Europese Unie verrichte **werkzaamheden, direct en uitsluitend gericht op:**
- 1°. technisch-wetenschappelijk onderzoek;
 - 2°. **de ontwikkeling van** voor de S&O-inhoudingsplichtige, onderscheidenlijk de S&O-belastingplichtige, **technisch nieuwe** (onderdelen van) fysieke producten, (onderdelen van) fysieke productieprocessen, of (onderdelen van) **programmatuur**;
- q. **programmatuur: het niet-fysieke, logische deelsysteem van een informatiesysteem dat de structuur van de gegevens en van de verwerkingsprocessen bepaalt voor zover dat deelsysteem is vastgelegd in een formele programmeertaal;**

Artikel 1, lid 4:

Voor de toepassing van het eerste lid, onderdeel p, wordt **niet** tot speur- en ontwikkelingswerk gerekend:

- a. marktonderzoek;
- b. organisatorische en administratieve werkzaamheden;
- c. door Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat bij **ministeriële regeling** aangewezen andere werkzaamheden.

Regeling S&O-afdrachtvermindering

Tot speur- en ontwikkelingswerk wordt **niet** gerekend:

- a.** het bouwen of inrichten van apparatuur bestemd voor toepassing in de praktijk;
- b.** werkzaamheden met betrekking tot het invoeren en aanpassen van aangeschafte of aan te schaffen technologie, producten, processen of programmatuur, dan wel onderdelen daarvan onverminderd het bepaalde in onderdeel s, onder 5°;
- g.** verandering van uitsluitend vormgeving of afmetingen van producten of programmatuur;
- p.** het opstellen en toetsen van niet technische specificaties;
- q.** het opstellen of bepalen van functionele eisen en randvoorwaarden;
- s.** de volgende activiteiten in relatie tot programmatuur:
 - 1°. onderhoud van programmatuur;
 - 2°. het beschrijven van architectuur;
 - 3°. **het ontwerpen of bouwen van een nieuw systeem**;
 - 4°. het geschikt maken van bestaande programmatuur voor een ander hardware- of softwareplatform waarbij onder platform wordt verstaan het geheel van hardware en besturingsprogrammatuur waarop informatiesystemen worden ontwikkeld (ontwikkelpatform) of in productie worden genomen (doelplatform);
 - 5°. het ontwikkelen van programmatuur die bestaande programmatuur op een voor de S&O-inhoudingsplichtige of S&O-belastingplichtige technisch nieuwe wijze integreert of laat samenwerken, tenzij de bestaande programmatuur hoofdzakelijk binnen de onderneming van de S&O-inhoudingsplichtige, binnen de fiscale eenheid waarvan de S&O-inhoudingsplichtige deel uitmaakt, of binnen de onderneming van de S&O-belastingplichtige, is ontwikkeld en wordt toegepast.

Toelichting Belastingplan 2016

Daarbij blijft cruciaal dat de [aanvrager] in een traject met technische onzekerheden werkt aan het oplossen van technische knelpunten en door middel van het zelf zoeken en bewijzen aantoonst in hoeverre het werkingsprincipe van de oplossing in technische zin voldoet.

iteratief karakter. Het moet gaan om het daadwerkelijk oplossen van (programmeer)technische knelpunten door de aanvrager. Het S&O-traject eindigt als u een nieuw informatietechnologisch werkingsprincipe heeft aangetoond. Het beschrijven van modellen, het formuleren van algoritmen of het beschrijven van een architectuur wordt niet gerekend tot de ontwikkeling van technisch nieuwe programmatuur.

Stand van zaken (1)

- “Veel R&D kent een belangrijke ICT-component en ook de wijze waarop ICT-innovaties zelf en in het bijzonder programmatuur tot stand komen is aan verandering onderhevig.”
- “Een deel van de respondenten geeft aan dat de huidige systematiek te veel focust op programmeer-technische knelpunten ... waardoor veel innovatieve programmatuurontwikkeling niet kwalificeert.”
- Notitie over programmatuur in de WBSO, 5.1.2.E en

5.1.2.E

Evaluatie WBSO 2011-2017

In opdracht van:
Ministerie van EZK

Publicatienummer:
2018.035.01

Datum:
Utrecht, februari 2018

Auteurs:

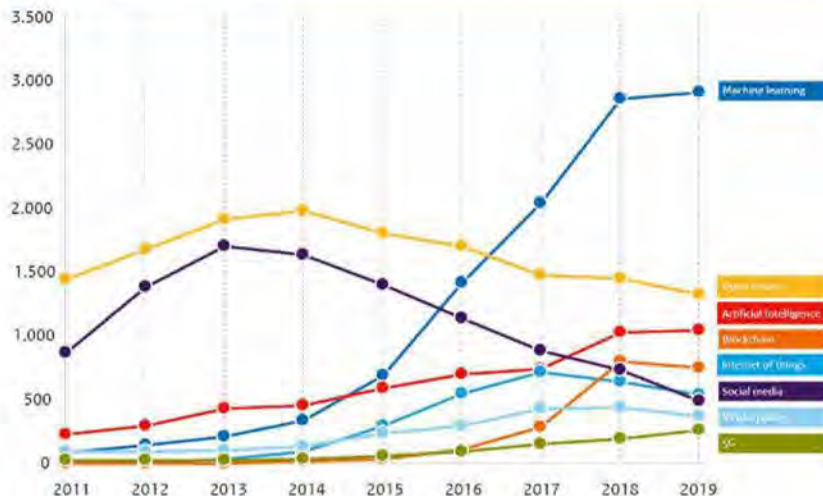
5.1.2.E

5.1.2.E

Stand van zaken (2)

Figuur 1: Aantal WBSO-projecten per zoekterm

Prinsjesdag, brief aan de Tweede Kamer:

Over de eventuele wijzigingen ben ik in overleg met het bedrijfsleven. Bij het voorstellen van wijzigingen hecht ik eraan dat daarvoor breed draagvlak vanuit het bedrijfsleven bestaat, zowel bij het grootbedrijf als bij het mkb. Aanleiding voor het onderzoek van de experts was immers dat een deel van het bedrijfsleven van mening was dat de huidige WBSO onvoldoende aansluit bij de wijze waarop zij programmatuur ontwikkelen. De gesprekken met het bedrijfsleven zijn nog in volle gang.

Introductiedossier: kennismaking met inhoudelijke onderwerpen

Daarnaast is er discussie over de ondersteuning van programmatuur binnen de WBSO. Met het bedrijfsleven wordt verkend of en hoe de regeling daaromtrent verruimd kan worden naar aanleiding van een kritisch rapport rond dit onderwerp. De Tweede Kamer wil weten welke beleidsmatige gevolgen hieraan verbonden worden. Mocht in de formatie geen extra geld vrijkomen voor programmatuur, zal een eventuele verruiming moeten worden gevonden binnen het huidige budget.

Constraints

- OESO: internationale afstemming, Frascati-manual
- EU: O&O&I-steunkader, staatssteun
- Generieke regeling:
 - Technologieonafhankelijk (fysiek – niet-fysiek)
 - Sectoronafhankelijk (ICT – niet-ICT)
- Budgettaire impact en politiek draagvlak
- Uitvoerbaar en uitlegbaar
- Kosten/baten

Bespreekpunten

- Concrete, breed levende, **knelpunten** met de huidige wet- en regelgeving rond de WBSO ten aanzien van programmatuur aandragen
- **Verruiming** ten aanzien van hoogwaardige toepassingen op het terrein van kunstmatige intelligentie en model driven engineering
- **Denkrichting:** *speur- en ontwikkelingswerk is ook de* **hoogwaardige toepassing** van kunstmatige intelligentie, modellering en/of simulatie *mits* die toepassing direct en uitsluitend gericht is op technisch-wetenschappelijk onderzoek of de ontwikkeling van voor het bedrijf technisch nieuwe (onderdelen van) fysieke producten, (onderdelen van) fysieke productieprocessen of (onderdelen van) programmatuur.

Idee (aanpassing Regeling S&O-afdrachtvermindering)

Tot spur- en ontwikkelingswerk wordt **niet** gerekend:

- x. *de hoogwaardige toepassing van kunstmatige intelligentie, modellering en/of simulatie **tenzij** die toepassing direct en uitsluitend gericht is op technisch-wetenschappelijk onderzoek of de ontwikkeling van voor het bedrijf technisch nieuwe (onderdelen van) fysieke producten, (onderdelen van) fysieke productieprocessen of (onderdelen van) programmatuur.*

Definities:

Kunstmatige intelligentie: systemen die intelligent gedrag vertonen door hun omgeving te analyseren en – met een zekere mate van zelfstandigheid – actie ondernemen om specifieke doelen te bereiken.

Modellering: het wetenschappelijk ontwikkelen, onderzoeken en testen van een vereenvoudigde voorstelling van de fysieke werkelijkheid met als doel een systematische analyse mogelijk te maken.

Simulatie: nabootsing van de fysieke werkelijkheid aan de hand van een model met als doel een systematische analyse mogelijk te maken.

5.1.2.E

Onderwerp: FW: Uitnodiging vergadering WBSO programmatuur
Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Begin: do 17-2-2022 15:00
Einde: do 17-2-2022 16:30
Tijd weergegeven als: Voorlopig

Terugkeerpatroon: (geen)

Vergaderingsstatus: Nog niet gereageerd

Organisator: 5.1.2.E

Geachte 5.1.2.E 5.1.2.E

Vorige week spraken wij over een overleg van VNO-NCW en het ministerie van EZK (en RVO) over de positie van programmatuur in de WBSO.

Hierbij stuur ik de vergaderlink en het document dat is rondgestuurd aan de deelnemers.

Ik neem aan dat dit, in combinatie met mijn telefonische toelichting, helder is. Voor aanvullende informatie ben ik bereikbaar via onderstaande contactgegevens.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

Team ICT

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Hanzelaan 310 | 8017 JK | Zwolle
Postbus 10073 | 8000 GB | Zwolle

T 088 5.1.2.E

M 06 5.1.2.E

5.1.2.E @rvo.nl

www.rvo.nl

RVO: We helpen je graag vooruit

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E> @vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: dinsdag 18 januari 2022 11:00

Aan: 5.1.2.E ; ...; 5.1.2.E

Onderwerp: Uitnodiging vergadering WBSO programmatuur

Tijd: donderdag 17 februari 2022 15:00-16:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Microsoft Teams-vergadering

Deelnemen op uw computer of via de mobiele app

[Klik hier om deel te nemen aan de vergadering](#)

Of deelnemen via telefoon (alleen audio)

+31 20 512 5113, 73795722# Netherlands, Amsterdam

Id voor telefonische vergadering: 737 957 22#

[Een lokaal nummer zoeken](#) | [Pincode opnieuw instellen](#)

Tip: Moeite met aanmelden ? --> Plak de link in een In-Private/Incognito venster

[Meer informatie](#) | [Opties voor vergadering](#)

5.1.2.E

Onderwerp: FW: Uitnodiging vergadering WBSO programmatuur
Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Begin: do 17-2-2022 15:00
Einde: do 17-2-2022 16:30
Tijd weergegeven als: Voorlopig

Terugkeerpatroon: (geen)

Vergaderingsstatus: Nog niet gereageerd

Organisator: 5.1.2.E

Geachte 5.1.2.E Beste 5.1.2.E

Een tijdje geleden spraken wij over een overleg van VNO-NCW en het ministerie van EZK (en RVO) over de positie van programmatuur in de WBSO.

Hierbij stuur ik de vergaderlink en het document dat is rondgestuurd aan de deelnemers.

Ik neem aan dat dit, in combinatie met mijn telefonische toelichting, helder is. Voor aanvullende informatie ben ik bereikbaar via onderstaande contactgegevens.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

Team ICT

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
 Hanzelaan 310 | 8017 JK | Zwolle
 Postbus 10073 | 8000 GB | Zwolle

T 088 5.1.2.E

M 06 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E@rvo.nl

www.rvo.nl

RVO: We helpen je graag vooruit

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E> @vnoncw-mkb.nl

Verzonden: dinsdag 18 januari 2022 11:00

Aan: 5.1.2.E ; 5.1.2.E

Onderwerp: Uitnodiging vergadering WBSO programmatuur

Tijd: donderdag 17 februari 2022 15:00-16:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Deelnemen op uw computer of via de mobiele app

[Klik hier om deel te nemen aan de vergadering](#)

Of deelnemen via telefoon (alleen audio)

+31 20 5.1.2.E „73795722# Netherlands, Amsterdam

Id voor telefonische vergadering: 737 957 22#

[Een lokaal nummer zoeken](#) | [Pincode opnieuw instellen](#)

Tip: Moeite met aanmelden ? --> Plak de link in een In-Private/Incognito venster

[Meer informatie](#) | [Opties voor vergadering](#)

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: donderdag 17 februari 2022 14:50
Aan: 5.1.2.E ; 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E ; 5.1.2.E ; 5.1.2.E
Onderwerp: RE: Sessie morgen

5.1.2.E 5.1.2.E

Hi 5.1.2.E

Excuus, geen reactie meer gisteren. Enig signaal dat ik zou willen geven is dat ik niet denk dat er morgen een eensluidende conclusie komt.... En dat het de discussie wel zou helpen als jullie enig beeld kunnen geven bij hoeveel aanvragen over programmatuur RVO nu negatief beslist. Eerlijk gezegd heb ik nog geen goed beeld bij de omvang van de problematiek.

Tot straks @ 5.1.2.E (5.1.2.E) en hartelijke groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
Verzonden: woensdag 16 februari 2022 12:19
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E
 <5.1.2.E@minezk.nl>
CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>;
 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Sessie morgen

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Ha 5.1.2.E

Bedankt voor je mail en je signaal! 5.1.2.E is vrij vandaag, vandaar dat ik even reageer.

Volgens mij is de sessie van morgen juist bedoeld om met elkaar grip te krijgen op de onderliggende problematiek en wat een goede oplossingsrichting zou zijn, zo hebben we de vragen aan de aanwezigen ook geformuleerd. Wij staan dus juist open voor die gedachten en daarom is het zo fijn dat/als er mensen aansluiten die bekend zijn met de problematiek. Het lijkt me dus ook prima om 5.1.2.E het woord te geven om haar zienswijze hierop toe te lichten, wellicht kunnen andere aanwezigen dan ook aangeven of ze zich daarin herkennen en kunnen vinden. Wellicht kunnen de sheets vooraf met ons/RVO gedeeld worden, zodat we ons daar wellicht ook al op voor kunnen bereiden?

Om eerlijk te zijn zie ik je signaal dus als een goed teken; een indicatie dat het gesprek wat meer in de diepte gevoerd kan worden zodat we met passende oplossingen kunnen komen die op draagvlak kunnen rekenen.

Je vroeg gisteren al even naar eventuele aanwezigheid van 5.1.2.E en/of mij morgen. Wat ons betreft is dit echt een gesprek tussen experts/ervaringsdeskundigen. 5.1.2.E is vrij morgen en zelf heb ik er geen rekening mee gehouden / denk ik dat mijn aanwezigheid ook niet nodig is. Als jij dat anders inschat, kunnen we vandaag ook nog even bellen?

Groeten! 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: woensdag 16 februari 2022 12:10

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
CC: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>; 5.1.2.E
<5.1.2.E@minezk.nl>

Onderwerp: Sessie morgen

Beste 5.1.2.E

Graag wil ik je voorbereiden op het gegeven dat iig een tweetal branches hebben aangegeven toch wel wat haken en ogen te zien aan de sessie morgen, waarbij de belangrijkste is dat voor hen de voorgestelde oplossingsrichting niet beantwoordt aan de onderliggende problematiek. De vertegenwoordiger van de 5.1.2.I heeft dat mooi schematisch weergegeven en ik zou je willen vragen hem als een van de eersten het woord te geven om een viertal sheets te presenteren (weinig tekst).

Ik hoop dat we zo weer een stap verder in de discussie kunnen komen.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E
Innovatie en Industriebeleid
E-mail: 5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl
Telefoon: 070 349 5.1.2.E / 06 5.1.2.E
Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB
Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

[Twijfel over vaccineren? Laat je informeren | VNO-NCW](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: donderdag 24 februari 2022 10:07
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E (5.1.2.E); 5.1.2.E (5.1.2.E); 5.1.2.E (5.1.2.E)
Onderwerp: WBSO programmatuur - opvolging
Bijlagen: Programmatuur - tussenstand feb 2022.docx

Allen,

Ik zal voor over 2 weken een afspraak voor ons inplannen.
 Ter voorbereiding heb ik bijgevoegd stuk gemaakt (obv van het verslag van 5.1.2.E) met daarin een tussenconclusie en een paar actiepunten.

Graag jullie aanvullingen hierop (mag al schriftelijk).

Gr. 5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 379 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E @rvo.nl>

Verzonden: maandag 21 februari 2022 10:44

Aan: 5.1.2.E < 5.1.2.E @minezk.nl>

CC: 5.1.2.E (5.1.2.E) < 5.1.2.E @minezk.nl>; 5.1.2.E (5.1.2.E) < 5.1.2.E @rvo.nl>;

5.1.2.E (5.1.2.E) < 5.1.2.E @rvo.nl>; 5.1.2.E

< 5.1.2.E @rvo.nl>

Onderwerp: RE: Meeting 17-2 inzake WBSO

Hallo 5.1.2.E

Dank voor de samenvatting. We (5.1.2.E) hebben er naar gekeken en een paar suggesties verwerkt:

- Het probleem zit volgens 5.1.2.1 vooral in het niet door de WBSO ondersteund worden van de eerste fase van ontwikkeling van nieuwe software, namelijk de fase waarin nog niet wordt geprogrammeerd maar onderzoek plaatsvindt. Vooral mkb'ers met een sterke focus op software-ontwikkeling ervaren dit probleem. Dit is wel de R&D-fase met de meeste onzekerheid voor bedrijven.
- Ook is er een signaal dat RVO vooral kijkt naar 'oude' programmeertalen zoals C++ en dat RVO informatie vraagt die er nog niet altijd is.
- Een subsidie-adviseur komt met de suggestie om expliciet een luik voor een proof-of-concept toe te voegen. De ondernemer kan in dit WBSO-luik de haalbaarheid onderzoeken van nieuw te

ontwikkelen software, specifiek naar de mogelijkheden om nieuwe technologie toe te passen in zelf ontwikkelde systemen/producten. Dit past ook binnen de Frascati-voorwaarden.

- Bij software-ontwikkeling is er vaak sprake van dat software en de inbedding hiervan dicht op elkaar zitten. Gevolg is dat vooral ICT-bedrijven niet goed kunnen inschatten of een project WBSO kan ontvangen en/of projecten 'naar de regeling toe schrijven'.
- Een aantal grote, gevestigde bedrijven geeft aan weinig te voelen voor aanpassingen, omdat ze onvoldoende urgentie voelen omdat de omvang van "het probleem" nu niet duidelijk is, of omdat de problematiek niet bij hen speelt. Na uitleg door RVO over de aard van de WBSO en de gehanteerde kaders bij de beoordeling vinden ze deze uitleg werkbaar. Zij hechten aan de continuïteit van de WBSO en stabiele parameters. Bovendien kan een speciale nadruk op ICT en software binnen de WBSO het generieke karakter van de WBSO aantasten, ook met het oog op eventuele nieuwe, nu nog onbekende technologieën. Ze hebben ook vragen bij de budgettaire dekking van de eventuele extra toekenningen bij aanpassing van de regeling.
- RVO geeft aan dat ICT-bedrijven en ICT-R&D niet ondervertegenwoordigd zijn in het WBSO-gebruik in vergelijking met CBS-statistieken.

Achtergrondinformatie: in het overleg bracht 5.1.2.E het standpunt van 5.1.2.i naar voren. Vanuit de WBSO kennen we hem ook als subsidie-adviseur/contactpersoon in verschillende aanvragen. Deels doet hij dat in naam van de Vereniging 5.1.2.i en deels vanuit eigen bedrijven. Het gaat respectievelijk om zo'n 130 en 30 WBSO-aanvragen (2020). ICT-projecten zijn daarin licht ondervertegenwoordigd.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

Team ICT

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Hanzelaan 310 | 8017 JK | Zwolle

Postbus 10073 | 8000 GB | Zwolle

T 088 5.1.2.E

M 06 5.1.2.E

gerrit.5.1.2.E@rvo.nl

www.rvo.nl

RVO: We helpen je graag vooruit

Van 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>

Verzonden: donderdag 17 februari 2022 17:53

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@rvo.nl>; 5.1.2.E (5.1.2.E)

< 5.12E @minezk.nl>; 5.12E (5.12E) < 5.12E @rvo.nl>

Onderwerp: RE: Meeting 17-2 inzake WBSO

Hoi 5.12E

Onderstaand van mij een aantal bullets. Ik heb deze redelijk summier gehouden. In de bijlage ook een wat meer staccato meegeschreven verslag (dat eigenlijk de naam verslag niet mag hebben omdat dit een erg ruw document is).

Hebben jullie hier aanvullingen op?

Alvast bedankt,

5.12E

- Het probleem zit volgens 5.12I vooral in de eerste fasen van onderzoek naar nieuwe software. Vooral mkb'ers met een sterke focus op software-ontwikkeling ervaren dit probleem. Ook is er een signaal dat RVO vooral kijkt naar 'oude' programmeertaal zoals C++ en dat RVO informatie vraagt die er nog niet altijd is. Dit is wel de R&D-fase met de meeste onzekerheid voor bedrijven. Van 5.12E) komt de suggestie om expliciet een luik voor een proof-of-concept toe te voegen. De ondernemer kan in dit WBSO-luik de haalbaarheid onderzoeken van nieuwe te ontwikkelen software.
- Bij software-ontwikkeling is er vaak sprake van dat software en de inbedding hiervan dicht op elkaar zitten. Gevolg is dat vooral ICT-bedrijven niet goed kunnen inschatten of een project WBSO kan ontvangen.
- Een aantal grote, gevestigde bedrijven geeft aan weinig te voelen voor aanpassingen, omdat ze onvoldoende urgentie voelen. Na uitleg door RVO over de aard van de WBSO vinden ze deze uitleg werkbaar. Zij hechten aan de continuïteit van de WBSO. Bovendien kan een speciale nadruk op ICT en software binnen de WBSO het generieke karakter van de WBSO aantasten, ook met het oog op eventuele nieuwe, nu nog onbekende technologieën. Ze hebben ook vragen bij de dekking van de extra toekenningen.
- RVO geeft aan dat ICT-bedrijven en ICT-R&D niet ondervertegenwoordigd zijn in het WBSO-gebruik.

Van: 5.12E) < 5.12E @rvo.nl>

Verzonden: donderdag 17 februari 2022 16:52

Aan: 5.12E (5.12E) < 5.12E @minezk.nl>; 5.12E < 5.12E @minezk.nl>;

5.12E (5.12E) < 5.12E @rvo.nl>

Onderwerp: FW: Meeting 17-2 inzake WBSO

Met vriendelijke groet,

5.12E

5.1.2.E 5.1.2.E <5.1.2.E @5.1.2.i.nl>

Verzonden: donderdag 17 februari 2022 16:49

Aan: 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl

CC: Bolks, ir. drs. G.J. (5.1.2.E) <5.1.2.E @rvo.nl>

Onderwerp: Meeting 17-2 inzake WBSO

Beste 5.1.2.E

allereerst bedankt voor de uitnodiging om mee te mogen denken over verruiming WBSO t.b.v. programmatuurontwikkeling.

hierbij mijn notities die ik heb gemaakt ter voorbereiding van de meeting:

DB&P vertegenwoordigt ca. 850 bedrijven die WBSO aanvragen.

530 aanvragen primair voor ICT-projecten

In 2021 ca. 50 mio WBSO aangevraagd

Ik dien zelf sinds 1994 WBSO-ict aanvragen in; gemiddeld 100 aanvragen/jr.

Vnl. MKB bedrijven

in 2020/2021/2022 zijn veel bedrijven bezig met:

- verkennen tot in hoeverre KI / Machine learning / Model driven engineering, simulaties, integraties van IoT, Virtual Reality kunnen worden ingebed in producten/diensten/applicaties
- verkennen tot in hoeverre bestaande systemen en applicaties kunnen worden hergebruikt als microservices

Nu worden dit soort activiteiten uitgesloten van WBSO; immers een bedrijf ontwikkelt geen nieuwe methoden en technieken, of wetenschappelijke inzichten, op het gebied van KI.

Bijna alle ondernemingen in Nederland onderzoeken op welke manier het concept KI bijv kan worden ingezet in bijv. hun ERP systeem, medisch informatiesysteem, op procesautomatiseringssysteem.

Dit zijn onderzoeken waarbij wordt geprogrammeerd, veelal tegen API's van AzureAI, of AWS ML en waarmee men wil valideren dat het technisch mogelijk is om AI concepten op te nemen in het eigen systeem/eigen software.

Het niet uitvoeren van deze technisch risicovolle verkenningen zou de nederlandse software ontwikkelende sector op achterstand brengen.

Dit soort ontwikkelingen zou je goed aan WBSO toe kunnen voegen, door hiervoor een aparte categorie projecten te introduceren: **proof-of-concept**.

- In een poc mag de aanvrager een onderzoek uitvoeren waarin hij de technische haalbaarheid mag onderzoeken om een nieuwe technologie (te eng om nu te beperken tot AI/MDE) in te bedden in zelf ontwikkelde systemen/producten.

- Binnen een poc moet aantoonbaar software worden ontwikkeld.
- Desk research en validatie van resultaten mag een onderdeel uitmaken van een poc mits er software wordt ontwikkeld.
- Een poc eindigt met een inzicht op een vernieuwend concept technisch haalbaar is om te worden omarmen binnen eigen zelf ontwikkelde/producten

E.e.a. past in Frascati definitie - "new applications of available knowledge"

Als ik de meeting voor mezelf evalueer:

- presentatie 5.1.2.E (5.1.2.i is m.i. relevant; met name het R&D traject voorafgaand aan programmeren wordt door WBSO matig gefaciliteerd
- Andere opmerkingen over software binnen WBSO van 5.1.2.E vond ik (wel herkenbaar, ik voer veel gesprekken met ondernemers die niet goed begrijpen wat in WBSO wel/niet kwalificeert) voor de discussie minder relevant;
- voornamelijk hands-on betrokkenen bij WBSO van grote ondernemingen in de meeting aanwezig, er zaten geen mkb-ict ondernemers tussen met WBSO-ervaring;
- binnen de groep lijkt weinig betrokkenheid te zijn op het gebied van WBSO-ICT;
- men is tijdens de discussie niet actief met voorstellen (naast mijn voorstel) gekomen hoe WBSO software ontwikkeling nog beter kan ondersteunen dan het al doet.

Ik zou graag betrokken blijven bij deze discussie en ik lever graag een bijdrage aan veranderingen/verbeteringen.

--

Met vriendelijke groet, / With kind regards,

5.1.2.E

5.1.2.E

5.1.2.i

5.1.2.i

T: 076-5.1.2.E

M: 06-5.1.2.E

Besparen op R&D-kosten van developers? Vraag WBSO subsidie aan!

De informatie verzonden in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en anderen die geautoriseerd zijn om dit e-mailbericht te ontvangen. Indien dit e-mailbericht niet aan u is gericht, is het niet toegestaan deze informatie te gebruiken, te openbaren, te distribueren, te kopiëren, te printen of op een andere manier te gebruiken. Wij verzoeken u in dat geval vriendelijk doch dringend het e-mailbericht te retourneren aan de verzender en het origineel en eventuele kopieën te vernietigen.

verwijderen en te vernietigen. 5.1.2.1 is niet aansprakelijk voor (directe en/of afgeleide) schade voortvloeiend uit het gebruik van of het vertrouwen op informatie uit dit bericht. Al onze diensten en andere werkzaamheden worden uitgevoerd onder een overeenkomst van opdracht met 5.1.2.1, waarop de algemene voorwaarden van toepassing zijn, die geraadpleegd kunnen worden op [www.5.1.2.1.nl/algemene-voorwaarden/](#) en die een uitsluiting van aansprakelijkheid inhouden.

Programmatuur

Tussenconclusies:

80/20-regel. Zeker 80 % van de bedrijven, groot en klein, ICT en product ontwikkelaar die wij gesproken hebben in de afgelopen maanden, is blij met de definitie en de WBSO zoals deze nu is. Daarbij hecht deze groep er zeer aan dat de WBSO in beleid en parameters stabiel blijft voor de toekomst en toekomstige R&D.

Een kleine groep, mogelijk low-tech MKB software bedrijven heeft een probleem met de WBSO. Dit probleem zit op een aantal punten.

- Vroege fase ontwikkeling; analyse technische haalbaarheid
- Nadruk op coderingscomponent, interpretatie programmeertaal.
- Net als bij procesinnovatie, lijkt het probleem ook te zitten bij implementeren van nieuwe ICT ontwikkelingen, en niet perse nieuwe zelf ontwikkelde technologie.
- Informatie over WBSO en op een juiste manier je project omschrijven om voor WBSO in aanmerking te komen.

Aangedragen **oplossing** 5.1.2.E voeg een nieuwe project categorie in: Proof of Concept.

Actiepunten:

- Input van bedrijven afwachten (deadline 25/2)
- Korte inschatting maken van voorstel 5.1.2.E (door RVO)
- Nabespreken van alle informatie en tot een afronding komen. (Allen)

Verslag 17 februari:

- Het probleem zit volgens 5.1.2.I vooral in het niet door de WBSO ondersteund worden van de eerste fase van ontwikkeling van nieuwe software, namelijk de fase waarin nog niet wordt geprogrammeerd maar onderzoek plaatsvindt. Vooral mkb'ers met een sterke focus op software-ontwikkeling ervaren dit probleem. Dit is wel de R&D-fase met de meeste onzekerheid voor bedrijven.
- Ook is er een signaal dat RVO vooral kijkt naar 'oude' programmeertalen zoals C++ en dat RVO informatie vraagt die er nog niet altijd is.
- Een subsidie-adviseur komt met de suggestie om expliciet een luik voor een proof-of-concept toe te voegen. De ondernemer kan in dit WBSO-luik de haalbaarheid onderzoeken van nieuw te ontwikkelen software, specifiek naar de mogelijkheden om nieuwe technologie toe te passen in zelf ontwikkelde systemen/producten. Dit past ook binnen de Frascati-voorwaarden.
- Bij software-ontwikkeling is er vaak sprake van dat software en de inbedding hiervan dicht op elkaar zitten. Gevolg is dat vooral ICT-bedrijven niet goed kunnen inschatten of een project WBSO kan ontvangen en/of projecten 'naar de regeling toe schrijven'.
- Een aantal grote, gevestigde bedrijven geeft aan weinig te voelen voor aanpassingen, omdat ze onvoldoende urgentie voelen omdat de omvang van "het probleem" nu niet duidelijk is, of omdat de problematiek niet bij hen speelt. Na uitleg door RVO over de aard van de WBSO en de gehanteerde kaders bij de beoordeling vinden ze deze uitleg werkbaar. Zij hechten aan de

continuïteit van de WBSO en stabiele parameters. Bovendien kan een speciale nadruk op ICT en software binnen de WBSO het generieke karakter van de WBSO aantasten, ook met het oog op eventuele nieuwe, nu nog onbekende technologieën. Ze hebben ook vragen bij de budgettaire dekking van de eventuele extra toekenningen bij aanpassing van de regeling.

- RVO geeft aan dat ICT-bedrijven en ICT-R&D niet ondervertegenwoordigd zijn in het WBSO-gebruik in vergelijking met CBS-statistieken.

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E
Verzonden: woensdag 24 november 2021 10:57
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Onderwerp: RE: WBSO en programmatuurontwikkeling

Hallo 5.1.2.E

Ik heb contact gehad met 5.1.2.E en haar bijgepraat over het programmatuurtraject. Ze was er blij mee. Ze gaat intern nog kijken of er iemand input kan leveren via VNO-NCW.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E>@rvo.nl
Verzonden: woensdag 24 november 2021 08:18
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E>@rvo.nl
CC: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E>@rvo.nl
Onderwerp: FW: WBSO en programmatuurontwikkeling

5.1.2.E

Kun jij dit oppakken past bij de gesprekken met VNO.
 Dank alvast.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E
5.1.2.E

.....
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
 Hanzelaan 310 | 8017 JK | Zwolle
 Postbus 10073 | 8000 GB | Zwolle

M 06 5.1.2.E
 5.1.2.E @rvo.nl
www.rvo.nl

RVO: We helpen je graag vooruit

5.1.2.E 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E>@rvo.nl

Verzonden: dinsdag 23 november 2021 13:25
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E>@rvo.nl
Onderwerp: FW: WBSO en programmatuurontwikkeling

Hallo 5.1.2.E

Zou jij iemand van jou team deze vragen laten beantwoorden.

Bij 5.1.2.i (TOP 100, 3 bedrijven) moet ook nog voorlichting worden gegeven over programmatuur projecten bij de WBSO. 5.1.2.E zou dat vorig jaar doen, maar daar kwam Corona en het vertrek van 5.1.2.E naar een ander team tussen. Zou je dat ook willen laten doen (middels Teams). Ik denk dat sparren met 5.1.2.E het beste is om op de hoogte te komen van de voorlichting elementen.

Groet,

5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E 5.1.2.E @5.1.2.i.com>

Verzonden: maandag 22 november 2021 10:46

Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@rvo.nl>

Onderwerp: WBSO en programmatuurontwikkeling

Geachte 5.1.2.E beste 5.1.2.E

Mijn collega 5.1.2.E (Business Controller bij 5.1.2.i heeft uw contactgegevens met mij gedeeld en ik hoop dat ik bij u aan het goede adres ben met mijn vraag over eventuele aanpassingen binnen WBSO wat betreft de definitie van programmatuurontwikkeling. Dit naar aanleiding van een eerdere WBSO evaluatie, gevolgd door een aanvullend onderzoek van een expertgroep (zie bijgevoegde notitie). De expertgroep onderschrijft daarbij dat de huidige definitie van programmatuurontwikkeling tekortkomingen kent en concludeert dat de activiteiten te strikt gedefinieerd zijn en daardoor innovatie kunnen belemmeren. Tot slot beschrijft de expertgroep een aantal activiteiten die wel in aanmerking zouden moeten komen voor WBSO subsidiëring.

Graag zou ik aan u willen vragen of bovenstaande advies van de expertgroep zal leiden tot toekomstige wijzigingen in de WBSO wat betreft programmatuurontwikkeling. Zo ja, kunt u mij hier iets meer over vertellen? Bijvoorbeeld wanneer deze wijzigingen doorgevoerd zullen worden en op welke onderdelen de wijzigingen betrekking zullen hebben?

Alvast enorm bedankt voor uw reactie.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.i

5.1.2.E

5.1.2.i

m

+31 6 5.1.2.E

d

+31 485 5.1.2.E

e

5.1.2.E

5.1.2.i.com

w

5.1.2.i

5.1.2.i

Disclaimer

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: donderdag 10 maart 2022 13:25
Aan: 5.1.2.E
Onderwerp: WBSO programmatuur

Beste 5.1.2.E
Heb jij nog schriftelijke input gekregen naar aanleiding van onze online bijeenkomst over WBSO en programmatuur?
Anders dan de input van 5.1.2.E en 5.1.2.E ?
Ik praat morgen met RVO over het vervolg.
Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 37 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: vrijdag 18 maart 2022 11:38
Aan: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: WBSO programmatuur

Hoi 5.1.2.E

Heb je nog iets ontvangen van 5.1.2.i 5.1.2.E ?

Ik ben bezig met een nota aan de minister om het proces te beschrijven en een voorzet te doen voor een advies. Dat advies moet ik nog intern afstemmen dus kan ik nog niet met je delen.

Maar ik zoek een middenweg om tegemoet te komen aan de geluiden die we hebben gehoord, zowel over de knelpunten bij low-tech mkb als bij de (kleinere en) grotere bedrijven die graag een stabiele regeling willen waar ze op kunnen rekenen.

Gaan jullie nog een stuk maken ter voorbereiding op het commissie debat innovatiebeleid van 13 april a.s.?

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 375 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: maandag 14 maart 2022 09:36
Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>
Onderwerp: RE: WBSO programmatuur

Hi 5.1.2.E

Nee geen verdere input gekregen. Denk dat de input in de sessie ook zeer nuttig was. Kun je me al iets meer vertellen over jullie planning?

Hartelijke groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>
Verzonden: donderdag 10 maart 2022 13:25
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Onderwerp: WBSO programmatuur

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Beste 5.1.2.E

Heb jij nog schriftelijke input gekregen naar aanleiding van onze online bijeenkomst over WBSO en programmatuur?

Anders dan de input van 5.1.2.I en 5.1.2.E?

Ik praat morgen met RVO over het vervolg.

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 379 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

| 5.1.2.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: vrijdag 18 maart 2022 13:46
Aan: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: WBSO programmatuur

5.1.2.E 5.1.2.E

Nee sorry, heb het uitgezet bij de 5.1.2.i maar er nog niks op gehoord. Ik ga wel paper maken voor innovatiedebat, maar ben ik nog niet aan begonnen.

Mocht ik nog iets horen van de 5.1.2.i dan laat ik je dat weten.

Hartelijke groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 18 maart 2022 11:38
Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Onderwerp: RE: WBSO programmatuur

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Hoi 5.1.2.E

Heb je nog iets ontvangen van 5.1.2.i 5.1.2.E ?
 Ik ben bezig met een nota aan de minister om het proces te beschrijven en een voorzet te doen voor een advies. Dat advies moet ik nog intern afstemmen dus kan ik nog niet met je delen.
 Maar ik zoek een middenweg om tegemoet te komen aan de geluiden die we hebben gehoord, zowel over de knelpunten bij low-tech mkb als bij de (kleinere en) grotere bedrijven die graag een stabiele regeling willen waar ze op kunnen rekenen.

Gaan jullie nog een stuk maken ter voorbereiding op het commissie debat innovatiebeleid van 13 april a.s.?

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 375 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

| 5.1.2.E

5.1.2.E 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: maandag 14 maart 2022 09:36

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>

Onderwerp: RE: WBSO programmatuur

Hi 5.1.2.E

Nee geen verdere input gekregen. Denk dat de input in de sessie ook zeer nuttig was. Kun je me al iets meer vertellen over jullie planning?

Hartelijke groet, 5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@minezk.nl>

Verzonden: donderdag 10 maart 2022 13:25

Aan: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>

Onderwerp: WBSO programmatuur

Externe mail. Klik alleen op links of bijlagen als je weet dat de inhoud veilig is.

Beste 5.1.2.E

Heb jij nog schriftelijke input gekregen naar aanleiding van onze online bijeenkomst over WBSO en programmatuur?

Anders dan de input van 5.1.2.I en 5.1.2.E?

Ik praat morgen met RVO over het vervolg.

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E - van Hofwegen

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 375 5.1.2.E

5.1.2.E f@minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

 5.1.2.E

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: donderdag 31 maart 2022 11:53
Aan: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: Update WBSO

Hoi 5.1.2.E

Bedoel je ten aanzien van programmatuur?

We zijn op dit moment bezig met het informeren van onze bewindspersoon. Zowel over het signaal dat veel bedrijven de WBSO en het kader voor programmatuur goed vinden zoals deze nu is (een betrouwbare WBSO waar we voor nu en de toekomst op kunnen rekenen). Maar ook het signaal dat er met name in de vroege fase bij sommige (vooral low-tech ICT mkb) bedrijven een knelpunt zit. We proberen ook andere signalen uit andere sectoren hiermee te verbinden, ook waar het gaat om informatie voorziening over de WBSO en de indiening van aanvragen, maar ook de implementatie van innovatie die cruciaal is om mee te blijven komen.

Wat op het moment ook speelt is het gesprek rond indexatie van het budget. Dat is nu nog niet het geval, zoals je weet. En met oplopende loonkosten en inflatie wordt dat punt steeds actueler.

Heb jij nog informatie voor mij in de voorbereiding op het commissiedebat van 13 april a.s.?

Groeten,

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl>
Verzonden: donderdag 31 maart 2022 11:31
Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E) <5.1.2.E@minezk.nl>
Onderwerp: Update WBSO

Hi 5.1.2.E

Ik heb straks onze werkgroep innovatie: kun jij mij een update geven van waar jullie staan?

Veel dank alvast en hartelijke groet, 5.1.2.E

5.1.2.E

Innovatie en Industriebeleid

E-mail: 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl

Telefoon: 070 5.1.2.E / 06 5.1.2.E

Website: www.vno-ncw.nl - www.mkb.nl

Twitter: @vnoncw - @mkbnl - LinkedIn: VNO-NCW - MKB

Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

TER ADVISERING

5.1.2.E

Aan de Minister van Economische Zaken en K

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Innovatie en Kennis

Auteur
5.1.2.E
T 070 379 5.1.2.E
5.1.2.E @minezk.nl

Datum
16 mei 2022
Kenmerk
DGBI-I&K / 22112859
Bhm: 22211424

Kopie aan
5.1.2.E
5.1.2.E
5.1.2.E
5.1.2.E (WJZ)
5.1.2.E (AEP)
5.1.2.E (FEZ)

Bijlage(n)

nota

WBSO - programmatuur

Parafenroute

5.1.2.E	I&K, 5.1.2.E	AEP
	5.1.2.E	5.1.2.E
BBR		
5.1.2.E		

Aanleiding

Een nog openstaande aanbeveling uit de evaluatie van de WBSO (Wet Bevordering Speur en Ontwikkelingswerk) 2011-2017 gaat over de definitie van programmatuur (softwareontwikkeling). In de afgelopen maanden is er met bedrijven gesproken over het nut en de noodzaak om de definitie van programmatuur in de WBSO aan te passen. In deze nota adviseren wij u over het vervolg.

Advies

- Wij adviseren u om de definitie van programmatuur niet aan te passen.
- Akkoord te gaan dit in de volgende Prinsjesdagbrief WBSO (september) aan de Kamer te melden.
- Akkoord te gaan met het verder bezien van de mogelijkheden in het bredere instrumentarium om eventuele knelpunten in de vroege fase ontwikkeling en technische haalbaarheid van projecten op te lossen.

5.1.2.E

afdoeren

Kernpunten

- De WBSO heeft als doel het stimuleren van innovatie in het bedrijfsleven via een fiscale korting op de (arbeids)kosten van R&D. De WBSO heeft jaarlijks >20.000 gebruikers waarvan 97% MKB.
- Volgens de evaluatie van de WBSO 2011-2017 zou de programmatuur-definitie in de WBSO voor ca. 1/3 van de bedrijven die programmatuur ontwikkelen niet voldoende aansluiten.
- Na gesprekken met intermediairs en bedrijven (groot en klein) wordt duidelijk dat de overgrote meerderheid meer nadelen dan voordelen ziet in het aanpassen van de definitie, en goed uit de voeten kan met de huidige definitie. De groep hecht zeer aan stabiele parameters, stabiel beleid en een toekomstbestendige WBSO.
- Een kleine groep (in onze ogen meer) low-tech mkb ICT-bedrijven ziet ruimte voor verbetering van de WBSO, maar heeft geen breed gedragen oplossing.

Ontvangen BBR

Het gaat vooral om haalbaarheidsonderzoek en vroege fase ontwikkeling bij dit soort onderzoeksprojecten, waar bedrijven onderzoeken of een innovatie haalbaar is en wat hierover al bekend is, maar ook het implementeren van ICT-ontwikkelingen en voorlichting over de WBSO. Wij herkennen deze signalen deels ook uit gesprekken met andere sectoren.

Toelichting

Aanleiding en expertrapport

- In de evaluatie van de WBSO over 2011-2017 is naar voren gekomen dat 29% van de bedrijven die zich bezighoudt met programmatuur-ontwikkeling van mening is dat de WBSO onvoldoende aansluit bij de huidige definitie van programmatuurontwikkeling. De aanbeveling in de evaluatie luidde: *Heroverweeg - met inachtneming van additionaliteit en spillovers - hoe S&O in ICT en softwareontwikkeling het beste binnen en/of buiten de WBSO kan worden gestimuleerd.*
- Dat is aanleiding geweest voor EZK om twee onafhankelijke experts¹ te vragen hiernaar te kijken en daarbij de definitie van programmatuur binnen de WBSO onder de loep te nemen. Het rapport van de experts doet een voorstel voor een alternatieve definitie van programmatuur. Deze alternatieve definitie is niet goed werkbaar; bedrijven hebben dit ook bevestigd in de gesprekken.

Huidige definitie

Programmatuur: het niet-fysieke, logische deelsysteem van een informatiesysteem dat de structuur van de gegevens en van de verwerkingsprocessen bepaalt voor zover dat deelsysteem is vastgelegd in een formele programmeertaal.

Alternatieve definitie experts

Programmatuur: een precieze beschrijving van waaruit het gedrag van een computergestuurd systeem eenduidig kan worden afgeleid, op zodanige wijze opgesteld dat het door mensen navolgbaar is en waarbij het technisch of mathematisch verifieerbaar is dat het beoogde doel ermee wordt bereikt.

Communicatie met Tweede Kamer

- Sinds de publicatie van de evaluatie van de WBSO in 2019 is de Tweede Kamer ingelicht over deze aanbeveling. De nota van de experts over de alternatieve definitie is openbaar. In de laatste 'Prinsjesdagbrief' over de WBSO aan de Kamer is gecommuniceerd dat aan deze aanbeveling wordt gewerkt en dat gesprekken met bedrijven nog in volle gang waren. Er is toegezegd dat een beslissing over deze aanbeveling aan een volgend (nu het huidige) kabinet is.

¹ Notitie over programmatuur in de WBSO, 5.1.2.E

Gesprekken met bedrijfsleven

- Gedurende 2021 en in februari 2022 zijn daarop verschillende gesprekken met bedrijven (olv VNO-NCW en MKB-Nederland, werkgroep innovatie, technologie commissie en G12) gevoerd om hen te vragen waar de knelpunten zitten en wat een goede oplossingsrichting of verruiming van beleid zou kunnen zijn. Zoals we ook met de Tweede Kamer hebben gedeeld, hebben wij in alle gesprekken uitgedragen dat een eventuele aanpassing van de definitie een breed gedragen oplossing moet zijn die past binnen de beleidsdoelstellingen van EZK en de internationale randvoorwaarden. Ook hebben we een eigen voorstel voor aanpassing gedaan.
- De overgrote meerderheid van de bedrijven gaf aan goed uit de voeten te kunnen met de huidige definitie en is gebaat bij een stabiele WBSO, zowel voor de parameters (toepasbare percentage afdrachtvermindering loonbelasting en schijfgrenzen) als voor het beleid. VNO en FME delen dit beeld van de gesprekken. Er kwam duidelijk naar voren dat innovatieprojecten zien op de langere termijn en men wil kunnen vertrouwen op de WBSO. Daarnaast gaf men het signaal om de definitie technologie-onafhankelijk te houden omdat technologieën die je nu specifiek benoemt over enkele jaren al weer minder relevant zijn. Met een dergelijke aanpassing wordt het beleid niet toekomstbestendig.

Knelpunten low-tech MKB ICT-bedrijven

- Momenteel wordt er binnen EZK nagedacht over hoe kan worden ingespeeld op de knelpunten die low-tech MKB ICT-bedrijven nu lijken te ervaren. Bekeken wordt hoe groot de knelpunten precies zijn, in welke fase deze zich voordoen, in welke sectoren en bij welke bedrijven. Hierbij is de vraag wat een passende rol voor de overheid is. Dit komt bijvoorbeeld aan de orde in de brief over het MTIB (missiegedreven topsectoren en innovatiebeleid), de industriebrief en de valorisatiebrief die de komende maanden naar de TK worden gestuurd.
- Ten eerste lijkt het er nu op dat het knelpunt vooral in de vroege fase zit, waarin nog niet geprogrammeerd wordt, maar enkel onderzoek plaats vindt. Het toetsen van technische haalbaarheid valt sinds 2015 niet meer onder de WBSO. RVO geeft aan dat het merendeel van het mkb dat programmatuur ontwikkelt geen voorafgaand onderzoek doet, maar start met programmeren en kijkt of het lukt of niet
- Ten tweede lijken het implementeren van nieuwe ICT-ontwikkelingen, en productie- of procesinnovatie, varianten van hetzelfde knelpunt. Dit valt niet onder (het doel van) de WBSO, want daarvoor moet een product, proces of de programmatuur technisch nieuw zijn en door het bedrijf zelf ontwikkeld worden.
- Tot slot is het voor sommige bedrijven moeilijk om hun ICT-project dusdanig te beschrijven dat dit goed past binnen de WBSO. Hier kan met (verdere) verbetering van de voorlichting op worden ingespeeld.

Van: 5.1.2.E (5.1.2.E)
Verzonden: donderdag 19 mei 2022 14:43
Aan: 5.1.2.E (5.1.2.E); 5.1.2.E (5.1.2.E); 5.1.2.E (5.1.2.E)
Onderwerp: nota retour

Ha allen

De minister is akk met de nota over WBSO programmatuur

Groeten

5.1.2.E

Van: 5.1.2E)
Verzonden: dinsdag 22 november 2022 15:17
Aan: 5.1.2E (5.1.2E)
CC: 5.1.2E (5.1.2E); 5.1.2E de (5.1.2E); 5.1.2E (5.1.2E) 5.1.2E
 5.1.2E
Onderwerp: RE: WOO verzoek - WBSO programmatuur - uitvraag documenten en emails
Bijlagen: WBSO Intermediairdag programmatuur.pdf; 211029_corr_5.1.2.i .pdf;
 211124_cont_5.1.2E .pdf; 201211_corr_5.1.2.i.pdf; 220215_uitn_5.1.2E .pdf;
 220215_uitn_5.1.2E

Hallo 5.1.2E

Ik heb mijn e-mailbox doorzocht op 'programmatuur' en 'definitie' en kom een aantal e-mailwisselingen tegen. Ik heb ze als bijlagen bijgevoegd.

Daarnaast heb ik, samen met collega 5.1.2E op een bijeenkomst voor intermediairs op 26 oktober 2021 een presentatie gegeven over programmatuur in de WBSO (zie bijlage). Onderdeel daarvan (zie sheet 14 en 15) was een (mondelinge) gedachtewisseling met de deelnemers (in twee sessies). De communicatie met de 5.1.2E (van 5.1.2.i), zie bijlage) sluit hierop aan. Die e-mailwisseling is het enige gevolg daarvan. Verder heeft het niets concreets opgeleverd. Uit mijn persoonlijke aantekeningen na die bijeenkomst:

"Uit onze workshops een paar persoonlijke kanttekeningen:

- Twee keer een goed gevulde zaal. Geïnteresseerd publiek.
- Verschillend karakter tussen beide workshops: eerste workshop waren relatief veel 'oudgedienden' die zich vooral storten op de discussie over de programmatuurdefinitie. Eén deelnemer had het rapport van hoogleraren mee en ging aan de hand daarvan het gesprek aan. In de tweede workshop was het publiek gemiddeld wat jonger. De gedachtewisseling was daar wat gemoedelijker. Niemand vond de definitie van hoogleraren beter dan huidige.
- De deelnemers zijn uitgedaagd om met voorstellen te komen voor een aangepaste definitie/afbakening van S&O (kan per e-mail ook na de workshop). Aan de hand daarvan wordt gekeken of een vervolg zinvol is (bijvoorbeeld een rondetafelgesprek met RVO'ers).
- Uit de napraat begreep ik dat een aantal intermediairs de koppen bij elkaar gaat steken over de programmatuurafbakening. Ik ben benieuwd of daar iets uit komt."

Van 5.1.2E begreep ik dat hij geen contact heeft gehad met bedrijven en/of intermediairs over deze zaak.

Als er aanvullende vragen zijn, wil ik die graag beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2E

5.1.2E

5.1.2E

Team ICT

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Hanzelaan 310 | 8017 JK | Zwolle

Postbus 10073 | 8000 GB | Zwolle

T 088 5.1.2E

M 06 5.1.2E

5.1.2.E @rvo.nl
www.rvo.nl

5.1.2.E 5.1.2.E (5.1.2.E) < 5.1.2.E @minezk.nl>

Verzonden: dinsdag 22 november 2022 12:35

Aan: Bolks, ir. drs. G.J. (Gerrit Jan) <5.1.2.E @rvo.nl>, 5.1.2.E < 5.1.2.E @rvo.nl>

CC: 5.1.2.E (5.1.2.E) < 5.1.2.E @rvo.nl>; 5.1.2.E de (5.1.2.E) < 5.1.2.E @rvo.nl>;

5.1.2.E (5.1.2.E) < 5.1.2.E @minezk.nl>

Onderwerp: WOO verzoek - WBSO programmatuur - uitvraag documenten en emails

5.1.2.E 5.1.2.E en 5.1.2.E

Aangezien RVO ook bij EZK hoort. Vallen jullie ook onder het WOO verzoek.

5.1.2.E en ik hebben inmiddels de benodigde emails tussen EZK en VNO en tussen EZK en bedrijven verzameld voor dit verzoek.

Hebben jullie nog emails of documenten die je uitgewisseld hebt met bedrijven of intermediairs? In de periode 1 juni 2021 en nu over programmatuur en het niet-aanpassen van de definitie?
Zo ja, dan hebben we die ook nodig voor dit verzoek.

Groeten,

5.1.2.E

5.1.2.E

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Innovatie & Kennis – Innovatiebeleid

Tel.: +31 70 375 5.1.2.E

5.1.2.E @minezk.nl

Aanwezig op: ma – di – don – vrij (om de week)

<http://www.rijksoverheid.nl/>

 5.1.2.E

Programmatuur in de WBSO

26 oktober 2021

5.1.2.E

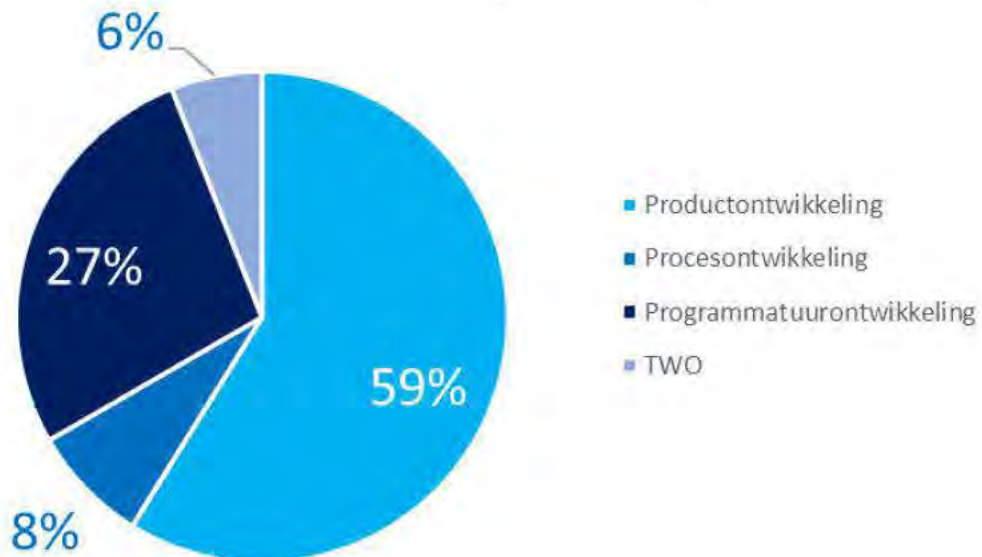
Agenda

- Definitie S&O
- Wet, regelgeving, uitwerkingen
- Definitie, kern en kenmerken S&O m.b.t. programmatuurontwikkeling
- WBSO-aandachtspunten
- Uitkomst evaluatie en stand van zaken

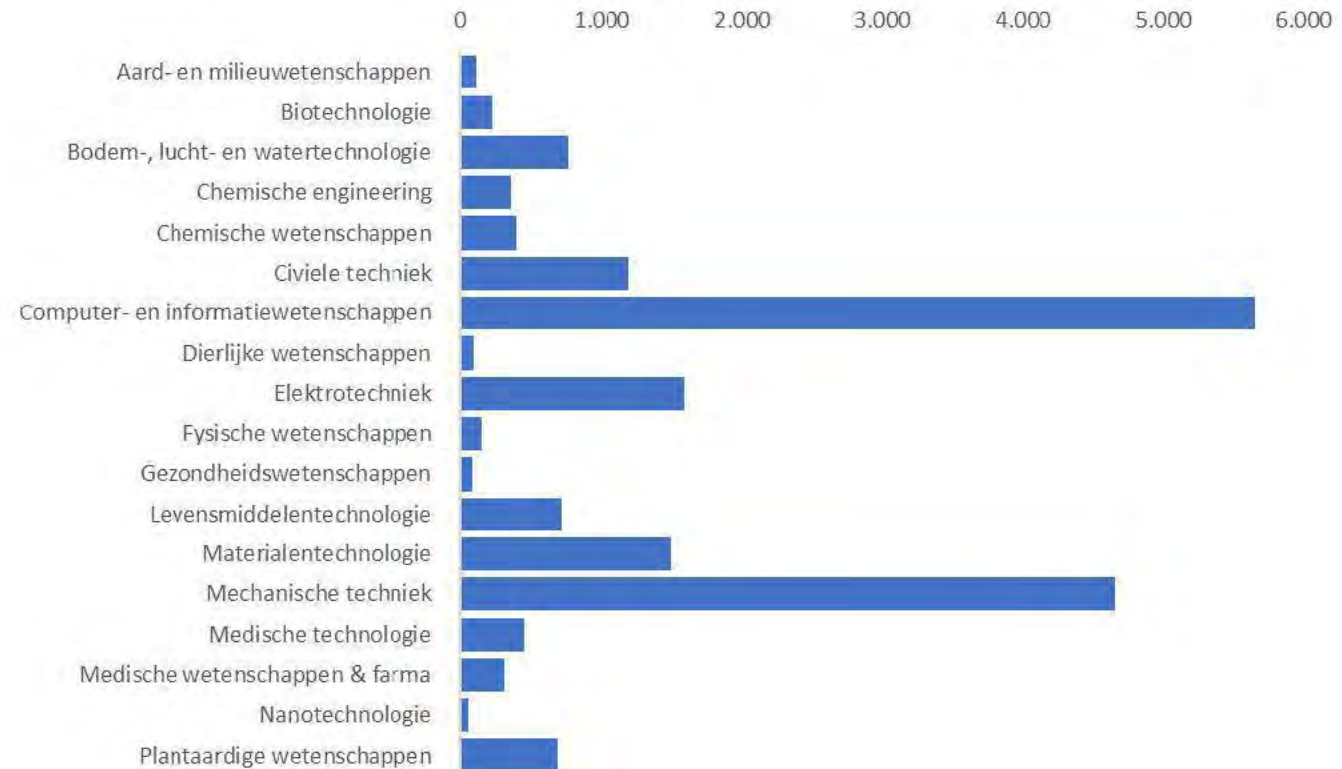

ICT in de WBSO

Toegekende uren per categorie

Aantal aanvragers per sector

17% R&D-uitgaven bedrijven door
ICT-sector

Definitie speur- en ontwikkelingswerk

Drielagenmodel:

1. Wet:
Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen
2. Regelgeving:
Regeling S&O-afdrachtvermindering
3. Uitwerkingen:
jurisprudentie, toelichtingen en handleidingen

Wet

Artikel 1, lid 1:

- p. speur- en ontwikkelingswerk: door een S&O-inhoudingsplichtige of een S&O-belastingplichtige systematisch georganiseerde en in een lidstaat van de Europese Unie verrichte **werkzaamheden, direct en uitsluitend gericht op:**
- 1°. technisch-wetenschappelijk onderzoek;
 - 2°. **de ontwikkeling van** voor de S&O-inhoudingsplichtige, onderscheidenlijk de S&O-belastingplichtige, ~~technisch nieuwe~~ (onderdelen van) fysieke producten, (onderdelen van) fysieke productieprocessen, of (onderdelen van) **programmatuur**;
- q. programmatuur: **het niet-fysieke, logische deelsysteem van een informatiesysteem dat de structuur van de gegevens en van de verwerkingsprocessen bepaalt voor zover dat deelsysteem is vastgelegd in een formele programmeertaal;**

Artikel 1, lid 4:

Voor de toepassing van het eerste lid, onderdeel p, wordt niet tot speur- en ontwikkelingswerk gerekend:

- a. marktonderzoek;
- b. organisatorische en administratieve werkzaamheden;
- c. door Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat bij **ministeriële regeling** aangewezen andere werkzaamheden.

Regeling S&O-afdrachtvermindering

Tot speur- en ontwikkelingswerk wordt niet gerekend:

- a. het bouwen of inrichten van apparatuur bestemd voor toepassing in de praktijk;
- b. werkzaamheden met betrekking tot het invoeren en aanpassen van aangeschafte of aan te schaffen technologie, producten, processen of programmatuur, dan wel onderdelen daarvan onverminderd het bepaalde in onderdeel s, onder 5°;
- g. verandering van uitsluitend vormgeving of afmetingen van producten of programmatuur;
- p. het opstellen en toetsen van niet technische specificaties;
- q. het opstellen of bepalen van functionele eisen en randvoorwaarden;
- s. de volgende activiteiten in relatie tot programmatuur:
 - 1°. onderhoud van programmatuur;
 - 2°. het beschrijven van architectuur;
 - 3°. het ontwerpen of bouwen van een nieuw systeem;
 - 4°. het geschikt maken van bestaande programmatuur voor een ander hardware- of softwareplatform waarbij onder platform wordt verstaan het geheel van hardware en besturingsprogrammatuur waarop informatiesystemen worden ontwikkeld (ontwikkelpplatform) of in productie worden genomen (doelplatform);
 - 5°. het ontwikkelen van programmatuur die bestaande programmatuur op een voor de S&O-inhoudingsplichtige of S&O-belastingplichtige technisch nieuwe wijze integreert of laat samenwerken, tenzij de bestaande programmatuur hoofdzakelijk binnen de onderneming van de S&O-inhoudingsplichtige, binnen de fiscale eenheid waarvan de S&O-inhoudingsplichtige deel uitmaakt, of binnen de onderneming van de S&O-belastingplichtige, is ontwikkeld en wordt toegepast.

Toelichting Belastingplan 2016

Daarbij blijft cruciaal dat de aanvrager in een traject met technische onzekerheden werkt aan het oplossen van technische knelpunten en door middel van het zelf zoeken en bewijzen aantoonst in hoeverre het werkingsprincipe van de oplossing in technische zin voldoet.

iteratief karakter. Het moet gaan om het daadwerkelijk oplossen van (programmeer)technische knelpunten door de aanvrager. Het S&O-traject eindigt als u een nieuw informatietechnologisch werkingsprincipe heeft aangetoond. Het beschrijven van modellen, het formuleren van algoritmen of het beschrijven van een architectuur wordt niet gerekend tot de ontwikkeling van technisch nieuwe programmatuur.

Definitie programmatuurontwikkeling

502 Door een aanvrager verrichte werkzaamheden,
503 systematisch georganiseerd en
504 in een lidstaat van de Europese Unie,
505 **direct en uitsluitend** gericht op
506 de **ontwikkeling** van
507 voor de aanvrager
508 **technisch nieuwe**
509 (onderdelen van) **programmatuur**.

Kenmerken speur- en ontwikkelingswerk

Nieuw

Functionaliteit

Routinematig

Voorspelbaar

Sequentieel/lineair

Bouwen van systemen

Technisch nieuw

Technologie

Uitbreiding kennis

Onvoorspelbaar

Iteratief/cyclisch

Oplossen van problemen

WBSO – aandachtspunten (1)

- Constatering: Abstracte projectomschrijvingen
 - Functionele beschrijving van projectdoel
 - Functie van het product/proces is beschreven als technische nieuwheid
 - Technische knelpunten en oplossingsrichtingen ontbreken
 - Voorgenomen S&O onduidelijk
- Een goede projectomschrijving bevat:
 - Wat er concreet ontwikkeld gaat worden
 - Wat hierbij de technische knelpunten zijn
 - Wat hiervoor mogelijke oplossingsrichtingen zijn
 - De werkzaamheden van de aanvrager zelf
 - Bij doorlopende projecten een inhoudelijke update en (zo nodig) een beschrijving waarom de fasering is gewijzigd

WBSO – aandachtspunten (2)

- Constatering: Indienen van zogenaamde “hoofdprojecten”
 - Algemene, brede projectbeschrijvingen
 - Kapstok voor ten tijde van aanvragen nog niet bekende (klant)opdrachten
 - Vaak clustering op basis van productgroep of technologiegebied
- Clustering alleen toegestaan indien:
 - Er een duidelijke technische samenhang is tussen de onderliggende subprojecten
 - Er gezamenlijke technische knelpunten zijn
 - Alle subprojecten concreet benoemd zijn (wat wordt er ontwikkeld, wat zijn de technische knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen?)
- Bij ontbreken van een dergelijke samenhang: Opsplitsen in afzonderlijke concrete projecten!

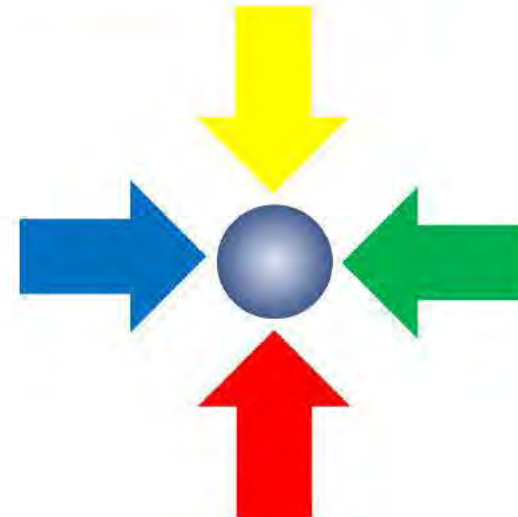
Hoe (on)helder kan het zijn?

- Ontwikkeling basistechnologie (scripts) ten behoeve van patronen in data die het automatisch genereren van een eigen oplossing mogelijk maken middels een getrapt dimensie model.
- De komende tijd gaat aanvrager investeren in een aantal nieuwe ontwikkelingen in het fintech-domein.
- In het kader van de softwareontwikkelingen is er sprake van prototyping. Wij zitten natuurlijk wel als onderdeel van een productiesysteem te ontwikkelen, maar daarbij hebben wij tussenversies, waarin wij dingen uitproberen, en kijken wat wij er mee kunnen en of het goed met de rest werkt, om zo het werkingsprincipe van deze prototypes aan te tonen in formele programmeertaal en daarmee dat stuk S&O-ontwikkeling afronden.
- Of het ons lukt om een goed met elkaar werkend prototype te ontwikkelen valt nog te bezien en is uiterst onzeker, gezien een en ander vaak boven het huidige kennisniveau van de betrokken developers ligt.

Hoe helder moet het zijn?

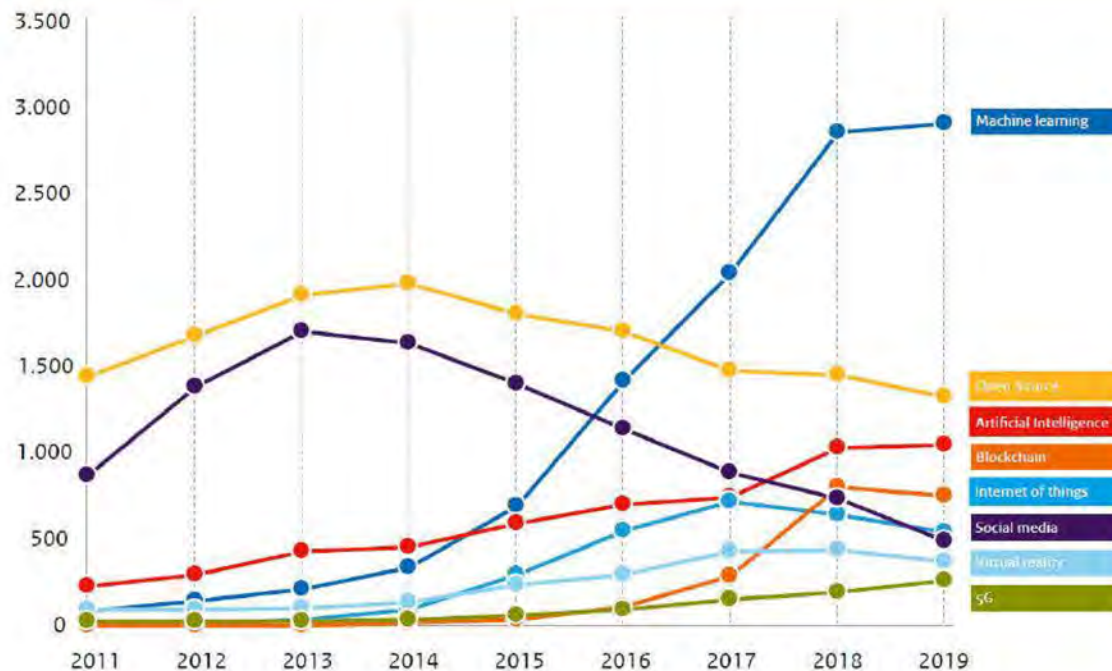
- Schrijf kort en bondig
- Kies een technische insteek
- Spits toe:
 - Project
 - Aanvrager
 - Aanvraagperiode
 - Voortgang

Programmatuurdefinitie

Figuur 1: Aantal WBSO-projecten per zoekterm

Prinsjesdag, brief aan de Tweede Kamer:

Over de eventuele wijzigingen ben ik in overleg met het bedrijfsleven. Bij het voorstellen van wijzigingen hecht ik eraan dat daarvoor breed draagvlak vanuit het bedrijfsleven bestaat, zowel bij het grootbedrijf als bij het mkb. Aanleiding voor het onderzoek van de experts was immers dat een deel van het bedrijfsleven van mening was dat de huidige WBSO onvoldoende aansluit bij de wijze waarop zij programmatuur ontwikkelen. De gesprekken met het bedrijfsleven zijn nog in volle gang.

WBSO niet aangepast aan nieuwe software-trends

Prinsjesdag 2021

22 september 2021 10:11 | Alfred Monerik

Topic Overheid

De Wet bevordering speur- en ontwikkelingswerk (WBSO) blijft komend jaar nagenoeg ongewijzigd. De Innovatieregeling wordt dus niet aangepast aan nieuwe ontwikkelingen op softwaregebied.

Hoogstaande toepassingen van artificial intelligence (ai) en machine learning (ml) krijgen geen fiscale ondersteuning. Over het onderzoek naar dit soort toepassingen dat Mona Keijzer, staatssecretaris ministerie EZK, een jaar geleden aankondigde, wordt met geen woord meer gerept.

Programmatuurontwikkeling

Vorig jaar dacht het kabinet na over een mogelijke aanpassing van de voorwaarden voor [programmatuurontwikkeling](#) binnen de WBSO. Gesprekken met het bedrijfsleven hierover lopen nog. Het volgende kabinet moet hierover een beslissing nemen.

Uitkomst evaluatie WBSO 2011-2017

- Evaluatie WBSO, rapport 2019:
"de programmatuurdiscussie waarbij een deel van de respondenten aangeeft dat de huidige systematiek te veel focust op programmeer-technische knelpunten (en onvoldoende op de stappen die hieraan vooraf gaan) en hierop kritisch beoordeeld wordt waardoor veel innovatieve programmatuurontwikkeling niet kwalificeert"
- programmatuur:
het niet-fysieke, logische deelsysteem van een informatiesysteem dat de structuur van de gegevens en van de verwerkingsprocessen bepaalt voor zover dat deelsysteem is vastgelegd in een formele programmeertaal
- Rapport:
Programmatuur is een precieze beschrijving van waaruit het gedrag van een computergestuurd systeem eenduidig kan worden afgeleid, op zodanige wijze opgesteld dat het door mensen navolgbaar is en waarbij het technisch of mathematisch verifieerbaar is dat het beoogde doel ermee wordt bereikt.
- De gesprekken met het bedrijfsleven zijn nog in volle gang. Geen aanpassingen in 2022.

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E @5.1.2.i
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 12:16
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E
Onderwerp: Re: Nieuwe definitie programmatuur mbt notie programmatuur en voortgang WBSO nav workshop 26-10-2021

Dank voor uw reactie.

Detachering noemde ik om aan te geven dat de situatie omtrent WBSO en programmatuur continue aan verandering onderhevig is en dat wij destijds samen met de RVO deze situatie hebben vormgegeven.

2021 is incorrect, deze situatie speelde rond 2010. Excuus.

Ik ga met mijn collega 5.1.2.E in gesprek over uw voorstel. ‘..maar dan wel aan de hand van een concrete ‘voorzet’ van uw kant voor een alternatieve/betere definitie van programmatuur of afbakening van S&O.’

Met hartelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.i

T: 085-5.1.2.E
W: www.5.1.2.i
E: 5.1.2.E @5.1.2.i

DISCLAIMER:

This e-mail is intended exclusively for the addressee(s), and may not be passed on to, or made available for use by any person other than the addressee(s). If you received this e-mail in error, please contact the sender and delete the material from any computer or disk. 5.1.2.i rules out any and every liability resulting from any electronic transmission.

Op 29 okt. 2021 om 12:00 heeft 5.1.2.E @rvo.nl> het volgende geschreven:

Geachte heer 5.1.2.E ,

Bedankt voor uw reactie.

Jammer dat het de ‘aanvaring’ is die u bezig houdt. Ik heb het als een uitdaging bedoeld. Ik ga daarover graag met u in gesprek, maar dan wel aan de hand van een concrete ‘voorzet’ van uw kant voor een alternatieve/betere definitie van programmatuur of afbakening van S&O.

U stuurt de notitie mee die dinsdag ook aan de orde kwam. Ik zie even niet wat de meerwaarde/bedoeling daarvan is. Ik ben meer geïnteresseerd in de inhoudelijke gedachten en uitwerkingen die leven binnen uw organisatie.

U stelt detachering aan de orde. Ik herken bepaalde ontwikkelingen in afgelopen jaren (maar niet die van 'rond 2021'). Wat verwacht u van mij op dit punt?

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

Team ICT

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Hanzelaan 310 | 8017 JK | Zwolle
Postbus 10073 | 8000 GB | Zwolle

T 088 5.1.2.E

M 06 5.1.2.E

5.1.2.E @rvo.nl

www.rvo.nl

RVO: We helpen je graag vooruit

Van: info | 5.1.2.i <info@5.1.2.i>

Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 11:26

Aan: 5.1.2.E @rvo.nl>

cc: 5.1.2.E @5.1.2.i .nl>

Onderwerp: Nieuwe definitie programmatuur mbt notie programmatuur en voortgang WBSO nav workshop 26-10-2021

Urgentie: Hoog

Geachte heer 5.1.2.E,

Onze aanvaring tijdens de workshop van afgelopen dinsdag houdt mij nog even bezig. Ondanks het verschil in onze verwachtingen van deze workshop is het toch een feit dat we allemaal, zowel u, het RVO als ik, 5.1.2.i b.v. de WBSO naar een hoger niveau willen brengen. Dit hangt onlosmakelijk samen met de uitdagingen die de WBSO omtrent programmatuur met zich meebrengt.

Wij, 5.1.2.i zijn inmiddels een jaar of 20 actief binnen het speelveld van de WBSO. Programmatuur hebben wij enorm zien groeien en de WBSO en de dienstverlening heeft zich hieraan altijd aangepast. Veelal gebeurde dit reactief.

Wij zijn altijd bezig onze informatie te verbeteren en juist pro actief aan te passen aan de wensen van de RVO. Het is echter van belang dat de informatievraag van de RVO en de manier/inhoud van aanvulling door ons als intermediair duidelijk zijn en niet teveel per aanvraag of behandelaar verschillen.

In dit kader praten overigens ook over de kwestie van detachering zoals die speelde rond 2021. Hoe kan een inhoudingsplichtige toch voldoen aan de regels omtrent de WBSO ook wanneer de entiteit niet direct zelf de programmatuur realiseert maar juist de mensen levert die elders, zelfstandig, bezig zijn met S&O. Dit is een traject dat wij (5.1.2.i bij een toenmalige relatie TMC hebben opgestart en veelal in samenspraak met de RVO hebben gerealiseerd. De samenwerking destijds

werkte zo goed dat deze aanvrager een min of meer rechtstreekse ingang kreeg bij de RVO. Wij weten niet of dit nog zo is.

Hoe dan ook.

Wij, mijn collega 5.1.2.E 5.1.2.E gaan graag in op uw uitnodiging om mee te gaan denken over een nieuwe definitie van programmatuur en alle daaruit voortvloeiende aanvullende uitdagingen.

Alvast bedankt voor uw reactie.

Met hartelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.i

T: 085-5.1.2.E

W: www.5.1.2.i

E: 5.1.2.E@5.1.2.i

DISCLAIMER:

This e-mail is intended exclusively for the addressee(s), and may not be passed on to, or made available for use by any person other than the addressee(s). If you received this e-mail in error, please contact the sender and delete the material from any computer or disk.

5.1.2.i rules out any and every liability resulting from any electronic transmission.

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E
Verzonden: woensdag 24 november 2021 10:57
Aan: 5.1.2.E
CC: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: WBSO en programmatuurontwikkeling

Hallo 5.1.2.E

Ik heb contact gehad met mevrouw 5.1.2.E en haar bijgepraat over het programmatuurtraject. Ze was er blij mee. Ze gaat intern nog kijken of er iemand input kan leveren via VNO-NCW.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E @rvo.nl>
Verzonden: woensdag 24 november 2021 08:18
Aan: 5.1.2.E @rvo.nl>
CC: 5.1.2.E @rvo.nl>
Onderwerp: FW: WBSO en programmatuurontwikkeling

5.1.2.E

Kun jij dit oppakken past bij de gesprekken met VNO.
Dank alvast.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E
5.1.2.E

.....
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Hanzelaan 310 | 8017 JK | Zwolle
Postbus 10073 | 8000 GB | Zwolle
.....

M 06 5.1.2.E
5.1.2.E [@rvo.nl](mailto:5.1.2.E@rvo.nl)
www.rvo.nl
.....

RVO: We helpen je graag vooruit
.....

Van: 5.1.2.E @rvo.nl>
Verzonden: dinsdag 23 november 2021 13:25
Aan: 5.1.2.E @rvo.nl>
Onderwerp: FW: WBSO en programmatuurontwikkeling

Hallo 5.1.2.E

Zou jij iemand van jou team deze vragen laten beantwoorden.

Bij 5.1.2.i (TOP 100, 3 bedrijven) moet ook nog voorlichting worden gegeven over programmatuur projecten bij de WBSO. Oscar zou dat vorig jaar doen, maar daar kwam Corona en het vertrek van 5.1.2.E naar een ander team tussen. Zou je dat ook willen laten doen (middels Teams). Ik denk dat sparren met 5.1.2.E het beste is om op de hoogte te komen van de voorlichting elementen.

Groet,
5.1.2.E

Van: 5.1.2.E <@5.1.2.i.com>
Verzonden: maandag 22 november 2021 10:46
Aan: 5.1.2.E <@rvo.nl>
Onderwerp: WBSO en programmatuurontwikkeling

Geachte heer 5.1.2.E, beste 5.1.2.E,

Mijn collega 5.1.2.E (5.1.2.E bij 5.1.2.i) heeft uw contactgegevens met mij gedeeld en ik hoop dat ik bij u aan het goede adres ben met mijn vraag over eventuele aanpassingen binnen WBSO wat betreft de definitie van programmatuurontwikkeling. Dit naar aanleiding van een eerdere WBSO evaluatie, gevolgd door een aanvullend onderzoek van een expertgroep (zie bijgevoegde notitie). De expertgroep onderschrijft daarbij dat de huidige definitie van programmatuurontwikkeling tekortkomingen kent en concludeert dat de activiteiten te strikt gedefinieerd zijn en daardoor innovatie kunnen belemmeren. Tot slot beschrijft de expertgroep een aantal activiteiten die wel in aanmerking zouden moeten komen voor WBSO subsidiëring.

Graag zou ik aan u willen vragen of bovenstaande advies van de expertgroep zal leiden tot toekomstige wijzigingen in de WBSO wat betreft programmatuurontwikkeling. Zo ja, kunt u mij hier iets meer over vertellen? Bijvoorbeeld wanneer deze wijzigingen doorgevoerd zullen worden en op welke onderdelen de wijzigingen betrekking zullen hebben?

Alvast enorm bedankt voor uw reactie.

Met vriendelijke groet,
5.1.2.E

5.1.2.i

5.1.2.E

m +31 5.1.2.E
d +31 5.1.2.E
e 5.1.2.E 5.1.2.i.com
w 5.1.2.i

5.1.2.i

5.1.2.i

Disclaimer

5.1.2.E

Van: 5.1.2.E
Verzonden: vrijdag 11 december 2020 12:39
Aan: 5.1.2.E
Onderwerp: RE: WBSO "Notitie over Programmatuur" - wat er mee te doen in de praktijk

Geachte heer 5.1.2.E

Ik heb uw belpoging gezien en uw voicemail geluisterd. Ik was op dat moment op (virtueel) bedrijfsbezoek.

Uw reactie heb ik al een paar weken geleden gelezen, maar van een terugkoppeling was het nog niet gekomen (vanwege andere klussen die een hogere prioriteit moesten hebben). Excuses hiervoor.

Ik geef u hier een korte reactie (deels op persoonlijke titel). Uw inbreng is in het algemeen helder en sluit aan bij de ideeën en inzichten vanuit de WBSO. De paradox, de instemming met een aantal beschreven trends en de 'rafelrandjes' herken ik ook. De insteek die de opstellers van het rapport kiezen is m.i. inderdaad meer ingegeven door het gewenste resultaat (en de kwaliteit ervan) dan door het technische ontwikkelproces. De nieuwe formulering introduceert een flink aantal nieuwe begrippen. Die begrippen moeten dan juridisch worden uitgewerkt en dat leidt ongetwijfeld tot discussies en mogelijk op termijn tot rechtszaken. Op dit moment is er een behoorlijk stabiele uitvoeringspraktijk, met alle voordelen van dien voor aanvragers en uitvoerders.

Een aantal opties wordt nu uitgewerkt en EZK bereidt een gedachtewisseling met het bedrijfsleven voor. T.z.t. volgt er ongetwijfeld aanvullende informatie. Wordt vervolgd.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E
 5.1.2.E
 Team High Tech Systems & ICT

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Hanzelaan 310 | 8017 JK | Zwolle
 Postbus 10073 | 8000 GB | Zwolle

T 088 5.1.2.E
 M 06 5.1.2.E
 5.1.2.E @rvo.nl
www.rvo.nl

RVO: We helpen je graag vooruit

Van: 5.1.2.E @5.1.2.i
Verzonden: maandag 9 november 2020 22:35
Aan: 5.1.2.E @rvo.nl>; 5.1.2.E @rvo.nl>
Onderwerp: WBSO "Notitie over Programmatuur" - wat er mee te doen in de praktijk

Geachte heer 5.1.2.E en 5.1.2.E, beste 5.1.2.E en 5.1.2.E

Ik heb met een aantal ICT klanten de notitie doorgenomen en bekeken op uitvoerbaarheid gevolgen.

Ik proef heel sterk een focus op resultaat beoordeling versus proces beoordeling. Bij de S&O regeling gaat om wat je DOET niet WAT je maakt !!! Er worden allerlei functionele resultaten

benoemt (van legacy werkbaar maken, poorting tot aan multiprocessor systemen) terwijl de weg die moet worden bewandeld om die resultaten te bewerkstelligen, nauwelijks aan bod komen.

De “nieuwe definitie van software ontwikkeling op zich vindt ik goed, alleen vindt ik de 1:1 koppeling met technische documentatie moeilijk, zo werken de meesten niet. Maar als het woord “documentatie” nu uit het “wetenschappelijk jargon” wordt getrokken blijft over de focus op de voorfase van het daadwerkelijk programmeren, de ontwerpfase. Dat sluit wel weer 1:1 aan op de veelal voorkomende werkelijkheid, sterker het nu niet kunnen meenemen ervan wordt als lastig ervaren.

Alleen moet er geen eis tot “wiskundige zuiverheid” aan de ontwerp voorfase worden gesteld.

Voor integratie van nieuwe ontwikkelingen in de S&O regeling is de huidige regeling eigenlijk al voldoende ruim, zodra het nieuwe programmatuur principe wordt aanvaard. Dan is focus op de uit te voeren activiteit voldoende om te oordelen wat wel of niet. ICT betekent toch automatisering, dus “mechanismen” ontwikkelen die een doel hebben of probleem oplossen. Dan maakt het niet meer uit of legacy wordt opgelost, bestaande systemen (eventueel van een ander) geïntegreerd worden of er “intelligente poorting” wordt gedaan.

Bij low coding mechanismen hangt er veel af van de “ontwerp vrijheid en/of de ingebouwde controles” of er wel of niet sprake is van S&O regeling. Er moet een complexiteits risico inzitten, de mogelijkheid moet kunnen ontstaan dat het ene probleem oplossen betekent het andere creëren.

Verder wordt een opmerking gemaakt over aanvragen van samenwerkende partijen. Wellicht komt dit van het groot bedrijf. Voor het MKB bedrijf, één werkmaatschappij en meerdere deel eigenaren is dit al een oud probleem, waarvoor ik eerder al een opzet heb gemaakt. Deze stuur ik apart mee.

Tenslotte bevat het stuk een zeer boeiende paradox:

In hoofdstuk 2 staat dat in een aantal gevallen sprake kan zijn technologie ontwikkeling in “low coding platforms” terwijl in hoofdstuk staat 3 aangeven dat software ontwikkeling “volgens het boekje” ALTIJD leidt tot 100 deterministische, qua werking 100 % vooruit bepaalde systemen. De in hoofdstuk 2 bedoelde ontwikkelsystemen zijn echter ook met software ontwikkeld, en leiden kennelijk tot zulke complexe systemen, dat hun gebruik ook als WBSO-ontwikkelwerk zou moeten worden bestempeld. Dat laatste betekent echter dat er dus onzekerheden in werking en structuur zitten van de 100% deterministisch ontwikkelde bouwblokken.

Ik hoop dat ik hiermee een bijdrage heb kunnen leveren aan de S&O regeling ontwikkeling
Voor meer details verwijs ik naar de twee bijlagen

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.i

Tel

0205.1.2.E

5.1.2.E		Fax	020-5.1.2.E
5.1.2.E		Mobiel	06-5.1.2.E
E-mail	5.1.2.E5.1.2.i	Web	http://www.5.1.2.i.nl

5.1.2.i onderscheidt zich door een geïntegreerde benadering van organisatorische, logistieke en technische processen. Daarnaast verzorgt 5.1.2.i ook subsidieaanvragen en eventuele financiering voor projecten.

5.1.2.E

Onderwerp: FW: Uitnodiging vergadering WBSO programmatuur
Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Begin: do 17-2-2022 15:00
Einde: do 17-2-2022 16:30
Tijd weergegeven als: Voorlopig

Terugkeerpatroon: (geen)

Vergaderingsstatus: Nog niet gereageerd

Organisator: 5.1.2.E

Geachte heer 5.1.2.E Beste 5.1.2.E

Een tijdje geleden spraken wij over een overleg van VNO-NCW en het ministerie van EZK (en RVO) over de positie van programmatuur in de WBSO.

Hierbij stuur ik de vergaderlink en het document dat is rondgestuurd aan de deelnemers.

Ik neem aan dat dit, in combinatie met mijn telefonische toelichting, helder is. Voor aanvullende informatie ben ik bereikbaar via onderstaande contactgegevens.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

5.1.2.E

Team ICT

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Hanzelaan 310 | 8017 JK | Zwolle
Postbus 10073 | 8000 GB | Zwolle

T 088 5.1.2.E

M 06 5.1.2.E

5.1.2.E [@rvo.nl](mailto:5.1.2.E@rvo.nl)

www.rvo.nl

RVO: We helpen je graag vooruit

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2.E @vnoncw-mkb.nl>

Verzonden: dinsdag 18 januari 2022 11:00

Aan: 5.1.2.E

Onderwerp: Uitnodiging vergadering WBSO programmatuur

Tijd: donderdag 17 februari 2022 15:00-16:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Microsoft Teams-vergadering

Deelnemen op uw computer of via de mobiele app

[Klik hier om deel te nemen aan de vergadering](#)

Of deelnemen via telefoon (alleen audio)

[+31 20 399 0470,,73795722#](#) Netherlands, Amsterdam

Id voor telefonische vergadering: 737 957 22#

[Een lokaal nummer zoeken](#) | [Pincode opnieuw instellen](#)

Tip: Moeite met aanmelden ? --> Plak de link in een In-Private/Incognito venster

[Meer informatie](#) | [Opties voor vergadering](#)

5.1.2.E

Onderwerp: FW: Uitnodiging vergadering WBSO programmatuur
Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Begin: do 17-2-2022 15:00
Einde: do 17-2-2022 16:30
Tijd weergegeven als: Voorlopig

Terugkeerpatroon: (geen)

Vergaderingsstatus: Nog niet gereageerd

Organisator: **5.1.2.E**

Geachte heer **5.1.2.E** Beste **5.1.2.E**

Vorige week spraken wij over een overleg van VNO-NCW en het ministerie van EZK (en RVO) over de positie van programmatuur in de WBSO.

Hierbij stuur ik de vergaderlink en het document dat is rondgestuurd aan de deelnemers.

Ik neem aan dat dit, in combinatie met mijn telefonische toelichting, helder is. Voor aanvullende informatie ben ik bereikbaar via onderstaande contactgegevens.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.E

.....
5.1.2.E

Team ICT

.....
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Hanzelaan 310 | 8017 JK | Zwolle
Postbus 10073 | 8000 GB | Zwolle

.....
T 088 **5.1.2.E**

M 06 **5.1.2.E**

5.1.2.E [@rvo.nl](mailto:5.1.2.E@rvo.nl)

www.rvo.nl

.....
RVO: We helpen je graag vooruit

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: **5.1.2.E** [@vnoncw-mkb.nl](mailto:5.1.2.E@vnoncw-mkb.nl)>

Verzonden: dinsdag 18 januari 2022 11:00

Aan: **5.1.2.E**)

Onderwerp: Uitnodiging vergadering WBSO programmatuur

Tijd: donderdag 17 februari 2022 15:00-16:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Microsoft Teams-vergadering

Deelnemen op uw computer of via de mobiele app

[Klik hier om deel te nemen aan de vergadering](#)

Of deelnemen via telefoon (alleen audio)

[+31 20 399 0470,,73795722#](#) Netherlands, Amsterdam

Id voor telefonische vergadering: 737 957 22#

[Een lokaal nummer zoeken](#) | [Pincode opnieuw instellen](#)

Tip: Moeite met aanmelden ? --> Plak de link in een In-Private/Incognito venster

[Meer informatie](#) | [Opties voor vergadering](#)
